

Industriministeriet

Bibl.vær. H

nr. 1

64.9

Revision af restaurationsloven

- Lov om restaurations- og hotelvirksomhed m.v.

Betænkning nr. 1206

— Industriministeriet, juni 1990 —

Publikationen kan købes i boghandelen eller hos

STATENS INFORMATIONSTJENESTE

Postboks 1103, 1009 København K

Telefon 33 92 92 00 - Postgirokonto nr. 1 09 14 25

Hvis De betaler med check eller

på giro til Statens Informationstjeneste

undgår De ekspeditionsgebyr

ISBN 87 503 8603 4
Ha 00-511-bet.
Schultz Grafisk, Kbh.

INDHOLDSFORTEGNELSE

1.	Indledende bemærkninger.	7
1.1.	Udvalgets nedsættelse og kommissorium.	7
1.2.	Udvalgets sammensætning.	8
1.3.	Tilrettelæggelsen af udvalgets arbejde.	10
1.4.	Spørgsmål der særlig har været drøftet.	11
1.5.	Udvalgets generelle overvejelser..	12
2.	Lov nr. 121 af 25. marts 1970 med senere ændringer	14
3.	Udvalgets overvejelser og indstillinger.	16
3.1.	Udlejning af lokaler til selskaber, der selv sørger for serveringen.	16
3.2.	Foreninger.	16
3.3.	Dispensationer.	17
3.4.	Bevillingsnævn.	18
3.4.1.	Udvalgets overvejelser.	18
3.4.2.	Gældende bestemmelser.	18
3.4.3.	Fordele ved bevillingsnævn.	19
3.4.4.	Flertallets indstilling.	19
3.4.5.	Mindretals indstilling.	20
3.4.6.	Frikommuneforsøg.	21
3.5.	Betingelser for meddelelse af næringsbrev og alkoholbevilling.	22
3.5.1.	Udvalgets overvejelser.	22
3.5.2.	Økonomiske forhold.	22
3.5.3.	Vandel.	23
3.5.4.	Dørmænd (kontrollører).	25
3.5.5.	Koncentration af restaurationer.	26
3.5.6.	Regler for meddelelse af alkoholbevilling	27
3.5.7.	Alderskrav.	28
3.5.8.	Krav til bestyrelsesmedlemmer.	28
3.6.	Finansieringsbestemmelser.	28
3.7.	Restaurationslokalers forbindelse med andre lokaler..	29
3.8.	Bortfald af alkoholbevilling.	30
3.8.1.	Begrænsninger og betingelser for bevilling.	31
3.8.2.	Udvalgets overvejelser og indstilling.	31
3.8.3.	Ikke benyttelse af alkoholbevillingen.	32

3.9.	Kantinevirksomhed	32
3.9.1.	Udvalgets generelle overvejelser.	32
3.9.2.	Forslag til ændringer.	33
3.9.3.	Ændringer angående stærke drikke.	34
3.9.4.	Lejlighedstilladelse til kantiner.	35
3.9.5.	Mindretals indstilling.	35
3.9.6.	Mindretals indstilling.	36
3.10.	Pensionatsvirksomhed.	36
3.10.1.	Gældende bestemmelser.	36
3.10.2.	Udvalgets overvejelser og indstilling.	37
3.10.3.	Privates udlejning af værelser.	37
3.11.	Lejlighedstilladelser.	38
3.11.1.	Gældende bestemmelser.	38
3.11.2.	Bestemmelser gældende før 1970.	38
3.11.3.	Afgørelser om lejlighedstilladelse.	39
3.11.3.1.	Sportsklubs arrangement.	40
3.11.3.2.	Fortrinsret tilkommer aktiv restauratør	40
3.11.3.3.	Skoles jubilæumsfest.	40
3.11.3.4.	Svar af 19. december 1984 til Erhvervsudvalget.	41
3.11.3.5.	Svar af 15. januar 1985 til Erhvervsudvalget.	42
3.11.3.6.	Svar af 29. januar 1985 til Erhvervsudvalget.	42
3.11.3.7.	Svar af 17. april 1985 til Erhvervsudvalget.	42
3.11.3.8.	Sva af 14. januar 1986 til Erhvervsudvalget.	44
3.11.3.9.	Præriefest	44
3.11.3.10.	Årlige sportsuger.	44
3.11.3.11.	Hvem fortrinsret tilkommer.	45
3.11.3.12.	CHR om ministeriets fortolkning.	45
3.11.3.13.	CHR's publikation.	46
3.11.4.	Forholdet arrangør-restauratør.	46
3.11.5.	Forhandlinger om momsspørgsmålet	47
3.11.6.	Udvalgets overvejelser og indstilling.	47
3.11.7.	Mindretals indstilling.	50
3.11.8.	Gebyr for lejlighedstilladelse.	54
3.12.	Salg af stærke drikke fra automater.	55
3.13.	Udlevering af stærke drikke fra butikker.	56
3.14.	Regier om lokalers indretning og benyttelse.	57

3.15.	Automatspil, offentlig optræden	m.v.	59
3.15.1.	Gældende bestemmelser.	59
3.15.2.	Udvalgets overvejelser om automatspil.	59
3.15.3.	Dansk Automat Brancheforening.	59
3.15.4.	Landsforeningen Loyal Handel.	60
3.15.5.	Udvalgets indstilling om automatspil.	60
3.15.6.	Udvalgets indstilling om offentlig dans.	62
3.16.	Restaurationspersonalets alder.	62
3.16.1.	Gældende bestemmelser.	62
3.16.2.	Afgørelser om aldersbetingelsen.	63
3.16.3.	Udvalgets overvejelser og indstilling.	63
3.17.	Lukketid.	64
3.17.1.	Gældende bestemmelser.	64
3.17.2.	Handlingsplan for afbureaukratisering.	64
3.17.3.	Udvalgets overvejelser og indstilling.	64
3.17.4.	Mindretals indstilling.	67
3.18.	Udskærkningsbestemmelser for bestemte personer.	67
3.19.	Virksomheder uden alkoholbevilling.	68
3.19.1.	Gældende bestemmelser.	68
3.19.2.	Udvalgets overvejelser og indstilling.	69
3.20.	Udbetaling af arbejdsløn i restaurationer og kantiner.	70
3.21.	Klageadgang.	70
4.	Lovforslag og bemærkninger.	72
4.1.	Udvalgets lovforslag.	72
4.2.	Bemærkninger til lovforslaget.	97
5.	Bilag.		
Bilag 1:	Lovbekendtgørelse nr. 186 af 25. marts 1988 om restaurations- og hotelvirksomhed m.v. som ændret ved lov nr. 62 af 7. februar 1990.	125
Bilag 2:	Lovforslaget sammenholdt med gældende lov.	135
Bilag 3:	Bekendtgørelse nr. 166 af 29. april 1970 om handel i marketenderier (kantiner).	137
Bilag 4:	Bekendtgørelse nr. 528 af 10. december 1971 om forskrifter for udøvelse af restaurationsvirksomhed i skibe og tog.	139
Bilag 5:	Bekendtgørelse nr. 451 af 30. august 1974 om restaurationslokaler i stormagasiner m.v.	141

Bilag 6:	Bekendtgørelse nr. 483 af 27. september 1974 om restaurations-og hotellokaler m.v.	143
Bilag 7:	Cirkulære nr. 73 af 26. april 1978 om restaurations-og hotelloven.	145
Bilag 8:	Cirkulæreskrivelse nr. 66 af 5. april 1982 om restaurations- og hotelloven.	151
Bilag 9:	Vejledning nr. 64 af 24. juni 1986 om Landsbevillingsnævnet m.v.	153
Bilag 10:	Indenrigsministeriets notat af 22. januar 1988 om kommunernes adgang til at drive virksomhed omfattet af lov om restaurations- og hotelvirksomhed m.v.	155
Bilag 11:	Indenrigsministeriets cirkulæreskrivelse af 15. december 1982 om drift af personalekantiner i kommuner og amtskommuner.	161
Bilag 12:	Skrivelse af 21. januar 1988 fra Odense Kommunes Bevillingsnævn om restaurationslovens vandelsbetingelser.	163
Bilag 13:	Skrivelse af 6. november 1989 fra Skatteministeriet om § 22.	165
Bilag 14:	Skrivelse af 27. januar 1990 fra Lynge Forsamlingshus om § 22.	169
Bilag 15:	Skrivelse af 31. januar 1990 fra Foreningen af Huse i Danmark om § 22	173
Bilag 16:	Skrivelse af 10. april 1990 fra Veterinærdirektoratet om § 25.	175
Bilag 17:	Skrivelse af 17. maj 1990 fra Boligministeriet, Bygge-og Boligstyrelsen om § 25.	177
Bilag 18:	Skrivelse af 3. januar 1989 fra advokat Jeanette Oppenheim for Dansk Automat Brancheforening om § 26.	181

Betænkning
afgivet af det af
Industriministeriet den 18. juli 1986 nedsatte
restaurationslovsudvalg.

1. Indledende bemærkninger.

1.1. Udvalgets nedsættelse og kommissorium.

Industriministeren nedsatte den 18. juli 1986 et restaurationslovsudvalg.

Udvalget blev nedsat på baggrund af betænkning af 30. april 1986 afgivet af Folketingets Erhvervsudvalg over forslag til lov om ændring af lov om restaurations- og hotelvirksomhed m.v., hvori det bl.a. er anført:

"Udvalget ønsker dog samtidig at henlede industriministerens opmærksomhed på, at der i udvalget er givet udtryk for nogen utilfredshed med nogle af lovens bestemmelser, herunder bestemmelsen om lejlighedsbevillinger, og at udvalget derfor finder det rimeligt, at et udvalg med repræsentanter fra de relevante organisationer får til opgave at se nærmere på disse bestemmelser.

Herudover ønsker et mindretal (Socialistisk Folkepartis og Det Radikale Venstres medlemmer af udvalget) tillige at tilkendegive, at der efter mindretallets opfattelse er behov for en mere omfattende revision af loven."

Restaurationslovsudvalget blev nedsat i overensstemmelse med ovennævnte flertalsindstilling i Folketingets Erhvervsudvalg.

Den 1. november 1989 ændrede Industriministeriet Restaurationslovsudvalgets kommissorium således, at udvalget fik til opgave at fremsætte forslag om en mere gennemgribende regelsanering af lov om restaurations- og hotelvirksomhed.

Der skulle ved gennemgangen af lovgivningen bl.a. lægges vægt på,

- at lovens oprindelige formål (ædrueligheds- og ordenshensyn) fortsat skal være de primære formål, samt om disse formål helt eller delvis kan opnås på anden måde, eventuelt via andre (eksisterende) regelsæt,
- at loven i videst mulig omfang alene skal varetage de primære formål og ikke samtidig forfølge andre hensyn (fx. sundhedsmæssige og brandsikkerhedsmæssige hensyn), som allerede varetages i anden lovgivning,
- at der opnås den størst mulige regelforenkling (detailregulering bør undgås), således at der opnås den enklest mulige administration af lovens bestemmelser for brugerne (virksomhederne), kommunerne, politiet og for Erhvervs- og Selskabsstyrelsen,
- om der er forhold, der taler imod, at administrationen som et led i den lokale selvbestemmelse vil kunne henlægges til kommunernes og politiets endelige afgørelse, undtagen hvor ganske særlige hensyn taler imod.

Den 12. februar 1990 udvidede Industriministeriet Restaurationslovsudvalgets kommissorium således, at udvalget tillige fik til opgave at overveje, om reglerne om lejlighedstilladelser kan afbureaukratiseres og forenkles.

1.2. Udvalgets sammensætning.

Udvalget fik følgende sammensætning:

Ekspeditionssekretær Allan Rønsted (formand),

Industriministeriet,
Restauratør Holger Steen Olesen,
udpeget af Centralforeningen af Hotelværter og Restauratører i Danmark,
Formand Norma Lauridsen,
udpeget af Tjenerforbundet i Danmark,
Landsformand Leif Mikkelsen,
udpeget af Idrættens Fællesråd,
Revisor Hanne Thorsen,
udpeget af Børne- og Ungdomsorganisationernes Samråd,
Formand Svend Aage Røikjær Hansen,
udpeget af Danmarks Tivoli Forening,
Formand Vagn Larsen,
udpeget af Sammenslutningen af By- og Markedsfester i Danmark.
Produktkonsulent Anni Hornum,
udpeget af Danmarks Turistråd,
Kontorchef Arne Schøning,
udpeget af Kommunernes Landsforening, København og Frederiksberg kommuner i forening,
Politimester Finn Larsen,
udpeget af Foreningen af Politimestre i Danmark,
Vicepolitidirektør H. Hasselriis,
udpeget af Politidirektøren i København.
Den 18. maj 1987 indtrådte kontorchef Hans Otto Jørgensen i udvalget,
udpeget af Kommunernes Landsforening.
Den 10. august 1987 indtrådte administrationschef Jørgen Kønigshøfer i udvalget,
udpeget af Centralforeningen af Hotelværter og Restauratører i Danmark.
Den 7. december 1987 indtrådte konsulent Børge Bech i udvalget,

udpeget af Afholdsselskabernes Landsforbund.

Den 6. juni 1988 afløste vicepolitidirektør Arne Stevns vicepolitidirektør H. Hasselriis som repræsentant for Politidirektøren i København.

Den 29. august 1988 indtrådte Restauratør Anette Olsen i udvalget,

udpeget af Danmarks Restaurant- og Cafeteriaforening.

Den 30. november 1988 indtrådte forretningsfører P. Keld Mortensen i udvalget,

udpeget af Hotel- og Restaurationspersonalets Samvirke.

Den 22. juni 1989 afløste restauratør Poul Larsen restauratør Anette Olsen som repræsentant for Danmarks Restaurant- og Cafeteriaforening.

Den 29. juni 1989 afløste restauratør Peder Thomasen restauratør Holger Steen Olesen som repræsentant for Centralforeningen af Hotelværter og Restauratører i Danmark. Norma Lauridsen udtrådte af udvalget i april 1989. P. Keld Mortensen repræsenterede herefter tillige Tjenerforbundet i Danmark.

Udvalgets sekretariatsarbejde er indtil 31. december 1987 udført af fuldmægtig Alice Ølgaard og sekretær Peter Grønegaard, begge Industriministeriet, fra 1. januar 1988 af fuldmægtig Alice Ølgaard og kontorfuldmægtig Bente Smedegaard Nielsen, begge Erhvervs- og Selskabsstyrelsen.

1.3. Tilrettelæggelsen af udvalgets arbejde.

Udvalget afholdt sit første møde den 9. december 1986 og har afholdt i alt 21 møder.

Efter det oprindelige kommissorium har det ikke været udvalgets opgave at fremkomme med forslag til en ny restaurationslov, der bryder med væsentlige principper i

den gældende lov om restaurations- og hotelvirksomhed m.v. Under den første del af udvalgets arbejde har man alene gennemgået en række problemstillinger i forbindelse med nogle af lovens bestemmelser. Efter at kommissoriet blev ændret den 1. november 1989 har udvalget foretaget en gennemgang af samtlige bestemmelser i loven.

Gennemgangen af loven blev foretaget af et redaktionsudvalg bestående af formanden og repræsentanterne for politiet, kommunerne og Centralforeningen af Hotelværter og Restauratører i Danmark (CHR). Efter at kommissoriet blev udvidet den 12. februar 1990, har redaktionsudvalget overvejet forenklede regler om lejlighedstilladelser. Redaktionsudvalget har afholdt 4 møder.

Arbejdet er i det væsentlige foregået på grundlag af skitser til ændrede formuleringer af nogle af lovens bestemmelser med bemærkninger, udarbejdet af sekretariatet på grundlag af forhandlingerne i udvalget, samt skriftlige indlæg fra nogle af udvalgets medlemmer.

1.4. Spørgsmål der særlig har været drøftet.

Blandt de spørgsmål, som særlig har været drøftet, er

- 1) Reglerne for kommuners adgang til at drive erhvervsvirksomhed, der er omfattet af lov om restaurations- og hotelvirksomhed m.v. Indenrigsministeriet har redegjort for reglerne i notat af 22. januar 1988, bilag 10 og 11. Udvalget har taget Indenrigsministeriets redegørelse til efterretning.
- 2) Spørgsmålet om obligatorisk nedsættelse af bevillingsnævns, afsnit 3.4.
- 3) Betingelserne for alkoholbevilling, herunder alderskrav, afsnit 3.5.

- 4) Vandelskrav til aktionærer og anpartshavere, afsnit 3.5.3. og 3.8.2. samt bilag 12.
- 5) Kantinevirksomhed, afsnit 3.9.
- 6) Lejlighedstilladelser, afsnit 3.11. og bilag 13, 14 og 15.
- 7) Regler om lokalers indretning, afsnit 3.14. og bilag 16 og 17.
- 8) Regler for opstilling af spilleautomater, afsnit 3.15. og bilag 18.
- 9) Restaurationers lukketid, afsnit 3.17.
- 10) Klageadgang, afsnit 3.21.

1.5. Udvalgets generelle overvejelser.

Udvalget har generelt tilstræbt at søge en række af lovens bestemmelser forenklet og dermed lette administrationen. Således er adgangen til at dispensere fra lovens bestemmelser i almindelighed henlagt til den myndighed, som i øvrigt skal træffe afgørelse om, hvorvidt betingelserne for at drive virksomheden er opfyldt. I tilfælde, hvor der efter den gældende lov kræves tilladelse fra politiet, f.eks. til salg af stærke drikke fra automater (§ 23) og udlevering af smagsprøver (§ 24), kræves der efter udvalgets forslag ikke tilladelse, men politiet har mulighed for at forbyde forholdet, hvis der skønnes at være anledning hertil. Udvalget har i øvrigt stadig haft de ædruelighedsmæssige og ordensmæssige hensyn, der ligger bag loven, for øje.

Der henvises til udvalgets udkast til forslag til en ny lov med tilknyttede bemærkninger, afsnit 4.

Til nogle af de foreslåede bestemmelser har medlemmer af udvalget afgivet mindretalsindstillinger. Der henvises til afsnit 3.4.5., 3.9.5., 3.9.6., 3.11.7. og 3.17.4.

Bilag 1 indeholder den gældende lov om restaurations- og hotelvirksomhed m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 186 af 25. marts 1988 som ændret ved lov nr. 62 af 7. februar 1990.

Bilag 2 indeholder en oversigt over lovforslaget sammenholdt med gældende lov.

Bilag 3-6 indeholder bekendtgørelser udstedt i medfør af den gældende lov.

Bilag 7-9 indeholder cirkulærer m.v. udstedt i medfør af den gældende lov om retningslinier for bevillingsmyndighedernes behandling af bevillingssager.

København, juni 1990.

Børge Bech
Svend Aage Røikjær Hansen
Anni Hornum
Hans Otto Jørgensen
Jørgen Kønigshøfer
Finn Larsen
Poul Larsen
Vagn Larsen

Leif Mikkelsen
P. Keld Mortensen
Allan Rønsted (formand)
Arne Schøning
Arne Stevns
Peder Thomasen
Hanne Thorsen

Alice Ølgaard
Bente Smedegaard Nielsen

2. Lov nr. 121 af 25- marts 1970 med senere ændringer.

Lov nr. 121 af 25. marts 1970 om restaurations- og hotelvirksomhed m.v. indeholder bl.a. bestemmelser, hvorefter der til drift af restaurations- eller hotelvirksomhed uden servering af stærke drikke alene kræves et af politimesteren, i København magistraten, udstedt næringsbrev, som udstedes på grundlag af nogle få objektive kriterier, medens der til servering af stærke drikke tillige kræves alkoholbevilling, som normalt gives af kommunalbestyrelsen eller af et af kommunalbestyrelsen i dette øjemed nedsat bevillingsnævn. Meddelelse af alkoholbevilling sker efter et skøn baseret bl.a. på ædruelighedsmæssige hensyn. Efter loven kunne kommunalbestyrelsens afslag på en ansøgning om alkoholbevilling indbringes for Landsbevillingsnævnet. Denne ankeadgang blev afskaffet i 1986, jf. nedenfor.

Om baggrunden for loven henvises til betænkning nr. 539, 1969, afgivet af Handelsministeriets Beværterlovudvalg. Det fremgår af betænkningen, at formålet med loven var at gennemføre en liberalisering af beværterlovgivningen svarende til den liberalisering, der havde fundet sted ved den dengang nye næringslov (af 8. juni 1966), men uden at modvirke de ædruelighedsmæssige hensyn, som bør varetages gennem restaurationslovgivningen.

Loven er senere ændret ved følgende love:

Lov nr. 507 af 29. november 1972 vedrørende betingelserne for selskabers ret til næringsbrev og forbud mod, at personer eller selskaber, der fremstiller eller forhandler drikkevarer, får alkoholbevilling.

Lov nr. 140 af 29. marts 1978, der bl.a. indførte adgang

til at indbringe bevillingsnævnets afgørelse for kommunalbestyrelsen og indskrænkede Landsbevillingsnævnets kompetence i ankesager, hvor afgørelsen af kommunalbestyrelsen var truffet med alle tilstedeværende medlemmers stemmer, idet det blev fastsat, at afgørelsen kun kunne ændres, hvis alle Landsbevillingsnævnets medlemmer var enige. Samtidig fastsattes bestemmelser om de hensyn, der skal iagttages ved meddelelse af alkoholbevilling.

Lov nr. 201 af 22. maj 1985 vedrørende pligt for bevillingshaveren i restaurationsvirksomheder, hvor der serveres stærke drikke, til at drage omsorg for, at der også er mulighed for at få serveret andre drikke. Denne pligt omfatter pligt til at føre lyst øl, alkoholfrit øl og kaffe.

Lov nr. 260 af 22. maj 1986, der fratog Landsbevillingsnævnet kompetencen som ankeinstans i forhold til de af kommunalbestyrelsen givne afslag på ansøgninger om alkoholbevilling og henlagde kompetencen til at fratage alkoholbevillinger fra Landsbevillingsnævnet til kommunalbestyrelsen for så vidt angår de af kommunalbestyrelsen givne alkoholbevillinger.

Lov nr. 851 af 23. december 1987, hvorefter industriministerens hidtidige beføjelser efter loven henlagdes til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen.

Lov om restaurations- og hotelvirksomhed m.v. med ændringer er optrykt ved lovbekendtgørelse nr. 186 af 25. marts 1988.

Loven er ændret ved lov nr. 62 af 7. februar 1990 om æn-

dring af forskellige love (brugerbetaling for visse forvaltningsafgørelser inden for Justitsministeriets område), hvorefter der for indgivelse af ansøgning om tilladelse efter § 22, stk. 1, (lejlighedstilladelse) betales 500 kr.

3. Udvalgets overvejelser og indstillinger.

3.1. Udlejning af lokaler til selskaber, der selv sørger for serveringen.

Udlejning af lokaler til selskaber, der selv sørger for serveringen, er ikke serveringsvirksomhed, men alene udlejningsvirksomhed. Denne virksomhed er imidlertid omfattet af restaurationsloven, jf. lovens § 1, stk. 1, nr. 3. Denne bestemmelse blev første gang indført i beværterlovgivningen ved beværterlov nr. 207 af 7. juni 1958 med den begrundelse, at udskænkning af stærke drikke i sådanne lokaler herved ville blive omfattet af den dagældende omsætningsafgiftslov.

Da omsætningsafgiftsloven senere er ændret således, at der ikke længere opkræves en særlig afgift af stærke drikke, der serveres i restaurationsvirksomheder, er begrundelsen for, at udlejning af lokaler til selskaber, der selv sørger for serveringen, skal være omfattet af restaurationsloven, bortfaldet. Udvalget har derfor fundet, at bestemmelsen bør ophæves. En ophævelse af denne bestemmelse er endvidere en forudsætning for udvalgets forslag til en ændring af lovens § 30, jf. herom nedenfor.

3.2. Foreninger.

Efter den gældende lovs § 1, stk. 2, omfatter loven foreninger, hvor der serveres stærke drikke for medlemmerne mod betaling, uanset om serveringen er erhvervsmæssig,

d.v.s. tilsigter et overskud. Bestemmelsen har givet anledning til tvivl om afgrænsningen af de foreningsarrangementer, der omfattes af loven.

Udvalget har overvejet, at lade ordene "eller der serveres stærke drikke for medlemmerne mod betaling" udgå af § 1, stk. 2. Det vil betyde, at mange foreningsarrangementer ville falde uden for loven og således lette politiets administration af loven, men udvalget finder, at der derved vil skabes mulighed for omgåelse af lovens bestemmelser.

Det er i øvrigt udvalgets opfattelse, at den gældende bestemmelse i lovens § 1, stk. 2, ikke er til hinder for, at foreningsmedlemmer i foreningslokalerne nyder stærke drikke, som de selv har medbragt. I sådanne tilfælde er der ikke tale om servering.

3- 3. Dispensationer.

Det vil betyde en forenkling af administrationen, såfremt hjemmelen til at dispensere fra lovens bestemmelser henlægges til den myndighed, der skal udstede næringsbrev eller afgøre, om alkoholbevilling kan gives. Den omstændighed, at dispensationer i medfør af den gældende lovs § 3, stk. 3, § 7, stk. 2, § 14, stk. 2, og § 17, stk. 3, gives af Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, medfører, at flere myndigheder skal behandle sagen, hvilket også bevirker forlænget ekspeditionstid. Udvalget foreslår derfor, at disse dispensationer gives af den myndighed, der i øvrigt behandler sagen.

For så vidt angår dispensationer fra kravet om dansk indfødsret bemærkes, at disse dispensationer efter praksis

gives i alle tilfælde, hvor ansøgeren har en ubegrænset opholds- og arbejdstilladelse. Denne praksis finder udvalget bør medføre en ophævelse af kravet om dansk indfødsret. Hvilke udlændinge, der kan opholde sig og arbejde her i landet, afgøres af Direktoratet for Udlændinge. Har en udlænding opnået opholds- og arbejdstilladelse her i landet, finder udvalget det ikke rimeligt, at den pågældende skal have dispensation for at drive virksomhed efter restaurationsloven.

3.4. Bevillingsnævn

3.4.1. Udvalgets overvejelser.

Det har i udvalget været drøftet, om bestemmelsen i restaurationslovens § 11, stk. 2, hvorefter afgørelser, der efter loven skal træffes af kommunalbestyrelsen, vil kunne træffes af et af kommunalbestyrelsen i dette øjemed nedsat bevillingsnævn, burde ændres, således at det blev obligatorisk for kommunalbestyrelsen at nedsætte et bevillingsnævn til at træffe de nævnte afgørelser.

Det har endvidere været overvejet, om kommunalbestyrelsen burde kunne delegere sin kompetence til et kommunalt udvalg og til den kommunale administration, hvilket ikke er muligt efter den gældende lov.

3.4.2. Gældende bestemmelser.

Efter lovens § 11, stk. 3, består bevillingsnævnet af politimesteren og indtil 6 andre medlemmer. Også personer, der ikke er medlemmer af kommunalbestyrelsen, kan have sæde i nævnet. I København består nævnet af borgmesteren for den magistratsafdeling, under hvilken nærings-sager hører, som formand, 5 medlemmer valgt af borgerrepræsentationen og en repræsentant for politiet.

I Industriministeriets cirkulære nr. 73 af 26. april 1978 om restaurations- og hotelloven, bilag 7, er det anført, at bevillingsmyndigheden, hvis den finder, at den til vurderingen af ansøgerens økonomiske forhold har behov for råd og vejledning af faglig art, vil kunne rette henvendelse til restaurationsbranchens hovedorganisationer eller den lokale brancheforening.

I Industriministeriets cirkulæreskrivelse nr. 66 af 5. april 1982 om restaurations- og hotelloven, bilag 8, henvises til cirkulæret af 26. april 1978, og det tilføjes, at det i kommuner, hvor bevillingsnævn er nedsat, kan være nyttigt, at en repræsentant for branchen ligefrem får sæde i nævnet.

Det er oplyst, at af landets 275 kommuner har ca. 55 nedsat bevillingsnævn.

Bestemmelsen i den gældende lovs § 11, stk. 2, om nedsættelse af bevillingsnævn forhindrer, at kommunalbestyrelsen kan delegere sin kompetence til et kommunalt udvalg, d.v.s. økonomiudvalget eller et stående udvalg, og til kommunens administration.

3.4.3. Fordele ved bevillingsnævn-

Ved at indføre obligatoriske bevillingsnævn opnås, at man har mulighed for at inddrage branchekyndige repræsentanter i bevillingsnævnet, og at der i alle kommuner bliver en ankemulighed fra bevillingsnævnet til kommunalbestyrelsen.

3.4.4. Flertallets indstilling.

Udvalgets flertal finder, at det ikke bør være en pligt for kommuner at nedsætte bevillingsnævn. Særlig for kom-

muner, der kun har få ansøgninger om alkoholbevilling, ville en sådan pligt betyde mere administration.

Hensynet til en sagkyndig behandling findes tilgodeset i den kvalificerede sagsbehandling, der finder sted i samarbejde mellem politi og den kommunale administration under forberedelse af bevillingsansøgninger til afgørelse hos kommunalbestyrelsen eller bevillingsnævnet. Det er således, at alle bevillingsansøgninger indgives til den stedlige politimyndighed, der undersøger om betingelserne for at meddele bevillingen er til stede, herunder ansøgerens økonomi, om ansøgerne er straffet m.v., samt evt. udtaler sig om, hvorvidt bevillingen ud fra ordensmæssige hensyn bør meddeles eller nægtes.

Flertallet finder, at henvisningen til, at nedsættelse af bevillingsnævn giver en ankemulighed i alle kommuner, er af begrænset betydning som følge af, at kommunalbestyrelsesmedlemmerne i forvejen normalt vil være i flertal i nævnet, og at de derfor sjældent vil føle sig foranlediget til at gå imod nævnets vurdering af ansøgningen. Flertallet finder således, at der ikke skal være pligt til at nedsætte bevillingsnævn. Flertallet finder endvidere, at kommunalbestyrelsen skal have mulighed for at delegere sin kompetence som bevillingsudstedende myndighed til et af de af kommunalbestyrelsen nedsatte udvalg, f.eks. økonomiudvalget, og til den kommunale administration. En sådan mulighed for delegation har kommunalbestyrelsen på andre områder.

3.4.5. Mindretals indstilling.

Et mindretal - Jørgen Kønigshøfer, Peder Thomasen, Poul Larsen, P. Keld Mortensen, Børge Bech og Anni Hornum -

mener, at det bør være obligatorisk for kommunerne at nedsætte bevillingsnævn. Disse medlemmer gør gældende, at en sådan forpligtelse allerede hviler på Københavns Kommune, hvor sammensætningen af bevillingsnævnet er hjemlet direkte i lovens § 11, stk. 3. De lægger vægt på, at obligatorisk nedsættelse af bevillingsnævn stemmer bedst overens med almindelig retsbevidsthed, idet man kun på denne måde kan sikre en ensartet to-instans-behandling af bevillingssager overalt. Dette synspunkt gør sig gældende med forøget styrke, efter at Landsbevillingsnævnet udgik som ankeinstans.

Endvidere finder disse medlemmer det af stor betydning, at afgørelsen om meddelelse eller nægtelse af bevilling træffes af et bevillingsnævn, hvor også repræsentanter for branchen kan have sæde.

3.4.6. Frikommuneforsøg.

Lov om frikommuner blev ændret ved lov nr. 323 af 24. maj 1989 således, at en ny § 21 b giver hjemmel for, at industriministeren kan godkende regler for frikommuneforsøg, hvorefter kompetencen til at meddele alkoholbevilling henlægges til økonomiudvalget eller et stående udvalg.

Industriministeren har godkendt frikommuneregulativer for Hasle, Faaborg og Ebeltoft kommuner, jf. bekendtgørelser nr. 601, 602 og 603 af 14. september 1989. Dette indebærer, at § 11, stk. 2 og 3, i lov om restaurations- og hotelvirksomhed m.v. ikke gælder for disse kommuner. Afgørelser om meddelelse af alkoholbevilling efter nævnte lovs § 11, stk. 1, træffes af kommunens økonomiudvalg efter indhentet udtalelse fra politimesteren. Afslag kan indbringes for kommunalbestyrelsen inden 4 uger. Frikommune-

regulativerne bortfalder den 31. december 1993.

3.5. Betingelser for meddelelse af næringsbrev og alkoholbevilling.

3.5.1. Udvalgets overvejelser.

Udvalget har overvejet betingelserne for at få næringsbrev som restauratør og hotelvært og for at få alkoholbevilling. Det er udvalgets opfattelse, at restaurationsbranchen kan være mere udsat for uheldige elementer og ulovlige forhold end andre dele af erhvervslivet, hvorfor det findes væsentligt, at betingelserne for udøvelse af erhvervet giver så effektivt et værn som muligt mod, at sådanne forhold kan opstå.

3.5.2. Økonomiske forhold.

Af betydning i denne forbindelse er restauratørens økonomiske forhold, idet en dårlig økonomi kan friste til "hård udskænkning" af stærke drikke og til at se igennem fingre med ulovligheder, begået af gæster i restaurationen. Dette gælder ikke kun for restauratører med alkoholbevilling. Også i restauranter, hvor der ikke serveres stærke drikke, kan ulovligheder - som f.eks. handel med hash, hæleri eller lignende - finde sted. Der bør derfor ikke alene ved udstedelse af alkoholbevilling, men også ved udstedelse af næringsbrev stilles krav om, at ansøgeren ikke er konkurs. I øvrigt finder udvalget, at allerede en betalingsstandsning bør udelukke udstedelse af næringsbrev og alkoholbevilling. Dette vil harmonere med gældende regler for andre erhverv, hvortil der af hensyn til erhvervets betroede karakter stilles særlige krav.

3.5.3. Vandel.

Udvalget har udfra hensynet til forenkling af loven overvejet at ophæve kravet om næringsbrev som restauratør og hotelvært, men har ikke fundet dette forsvarligt ud fra ordensmæssige hensyn. Som ovenfor nævnt kan restaurationsvirksomheder, selv hvor der ikke serveres stærke drikke, være hjemsted for ulovligheder.

Såfremt kravet om næringsbrev ophæves, vil det ikke længere være muligt at hindre personer, der er straffet for forhold, der begrundes en nærliggende fare for misbrug i forbindelse med restaurationsvirksomhed, i at drive sådan virksomhed ved at nægte dem næringsbrev. Samtidig vil det blive mere vanskeligt at få frakendt retten til at drive restaurationsvirksomhed på grundlag af indehaverens vandel, idet der efter straffelovens § 79, stk. 1, 2. pkt., stilles strengere betingelser for frakendelse af retten til at udøve en virksomhed, der ikke kræver offentlig autorisation eller godkendelse.

Udvalget finder, at det ud fra ordensmæssige hensyn vil være hensigtsmæssigt, om næringsbrev kræves til hvert enkelt forretningssted, ligesom det er tilfældet med alkoholbevillinger, og at næringsbrevet udstedes af politimesteren på forretningsstedet, således at politiet ved hvert forretningssteds etablering kan kontrollere, om betingelserne, herunder vandelskravet, er opfyldt, hvilket ikke er tilfældet efter den gældende lov. En sådan ordning vil ikke medføre nogen egentlig besværliggørelse af administrationen, da restauratører allerede efter den gældende lov skal henvende sig til politiet for at få næringsbrevet påtegnet om forretningsstedet.

Hvis der kræves næringsbrev til hvert forretningssted, bliver det muligt at stille mere lempelige vandelskrav til f.eks. drift af en pølsevogn end til drift af andre virksomheder, der er omfattet af restaurationsloven.

Restauratørens vandel er af stor betydning i forbindelse med udstedelse af næringsbrev og alkoholbevilling, hvilket er kommet til udtryk i den gældende lovs § 3, stk. 4, og § 14, stk. 1, 2. pkt., nr. 4. Imidlertid har der været tilfælde, hvor personer, der ikke opfylder vandelskravet i lovens § 14, stk. 1, 2 pkt., nr. 4, for at få alkoholbevilling, i realiteten - men ikke formelt - driver virksomhed med alkoholbevilling gennem en anden person eller et selskab, der opnår alkoholbevilling. F.eks. kan alkoholbevilling efter gældende lov ikke nægtes et selskab, hvis betingelserne i § 14 er opfyldt, selv om en betydelig del af aktierne i selskabet ejes af en person, der ikke opfylder vandelskravet, og som på grund af sin aktiebesiddelse øver en bestemmende indflydelse på selskabet, dets direktør og bestyrelse.

Odense Kommunes Bevillingsnævn har i skrivelse af 21. januar 1988, bilag 12, henledt opmærksomheden på betydningen af, at der kan stilles vandelskrav til anpartshavere eller aktionærer.

Udvalget finder, at man bør skærpe lovens bestemmelse om alkoholbevillingsansøgerens vandel. Det vil efter udvalgets opfattelse være mest hensigtsmæssigt at flytte bestemmelsen i § 14, stk. 1, 2. pkt., nr. 4, til den bestemmelse (gældende lovs § 14, stk. 3), der omhandler de øvrige skønsmæssige afgørelser, som bevillingsmyndigheden skal træffe i forbindelse med spørgsmålet om udstedelse af

alkoholbevilling. Udvalget ønsker samtidig bestemmelsen udformet således, at bevillingsmyndigheden ved meddelelse af alkoholbevilling kan lægge vægt på, om der er grund til at antage, at virksomheden ikke vil blive drevet på forsvarlig måde på grund af en adfærd, der er udvist af bevillingsansøgeren eller andre, der kan øve en bestemmende indflydelse på virksomhedens drift. Herefter vil bevillingsmyndigheden kunne vurdere vandelen for såvel bevillingsansøgeren som for direktører, bestyrelsesmedlemmer, aktionærer og andre med bestemmende indflydelse på virksomhedens drift. Der henvises til forslaget § 12, nr. 1.

3.5.4. Dørmænd (kontrollører).

På baggrund af et stigende antal sager vedrørende vold og strafbare forhold begået af og blandt "dørmænd"¹¹ (kontrollører) i restaurationer har udvalget overvejet, om der burde stilles lignende krav til denne personalegruppe som til bestyrere.

I det omfang dørmænd ikke ansættes direkte af restauratøren, men gennem et vagtselskab, skal de i medfør af lov om vagtvirksomhed godkendes af politiet.

Det har imidlertid vist sig, at personer, der på grund af vandel hverken ville have kunnet opnå godkendelse som vagtmænd i et vagtselskab eller som bestyrere i en restaurationsmiljø har fået eller har forsøgt at skaffe sig arbejde ved direkte ansættelse hos restauratører.

Det er dog udvalgets opfattelse, at fænomenet er af så lokal karakter og knyttet til sådanne særlige restaurationsmiljøer, at der ikke er **behov for** at indføre en gene-

rel bestemmelse om godkendelse af "dørmænd" svarende til restaurationslovens § 14, stk. 5, om godkendelse af bestyrere. Hertil kommer, at en sådan bestemmelse nemt vil kunne omgås ved, at de pågældende i stedet får ansættelse som tjenere, afryddere eller lignende.

Udvalget er dog af den opfattelse, at den gældende lovs § 11, stk. 1, ud fra de i § 14, stk. 3, (forslagets § 10, stk. 1, og § 12) nævnte hensyn giver bevillingsmyndigheden den fornødne hjemmel til at betinge en bevilling eller fornyelse af en bevilling af, at restaurationspersonalet eller visse former for restaurationspersonale skal godkendes af bevillingsmyndigheden, der kan nægte godkendelse, såfremt personalet ikke opfylder vandelskravene til bestyrere, jf. lovens § 3, stk. 4 (forslagets § 3, stk. 2).

3.5.5. Koncentration af restaurationer.

Udvalget har drøftet den fare, der kan ligge i udviklingen i bykvarterer med en særlig tæt koncentration af restaurationer med alkoholbevilling. I sådanne kvarterer bliver konkurrencen ofte så stor, at den kan befrygtes at resultere i "hård udskænkning" af stærke drikke. Resultatet kan blive ærdeligheds- og ordensmæssige problemer i kvarteret.

Udvalget er bekendt med Industriministeriets cirkulæreskrivelse nr. 66 af 5. april 1982, hvori ministeriet giver udtryk for, at bevillingsmyndigheden må bestræbe sig på at forhindre, at antallet af virksomheder med alkoholbevilling i kommunen eller dele af denne henset til kundeunderlaget får en sådan størrelse, at konkurrencen kan befrygtes at resultere i "hård udskænkning" eller anden form for uforsvarlig restaurationsdrift. Cirkulæret giver

udtryk for, at der kan gives afslag på ansøgning om alkoholbevilling i sådanne tilfælde, når det gennem oplysninger om drukkenskab, udskænkning for mindreårige, hærværk, natteuorden m.v. kan sandsynliggøres, at afslaget virkelig er begrundet i konkrete ædruelighedsmæssige og dermed sammenhængende sociale og politimæssige betænkeligheder.

Udvalget finder, at dette hensyn, som skal varetages ved meddelelse af alkoholbevilling, bør fremgå af selve loven og foreslår, at den gældende lovs § 14, stk. 3, litra a-e - foruden med vandelbestemmelsen, jf. ovenfor - suppleres med en bestemmelse om bevillingsmyndighedens vurdering af faren for "hård udskænkning" eller anden form for ufor-svarlig restaurationsdrift som følge af en for stærk lokal koncentration af restaurationsvirksomheder med alkoholbevilling, således at der ikke skal stilles helt så strenge krav til nægtelse af alkoholbevilling som efter den gældende lov, jf. forslaget § 12, nr. 6.

3.5.6. Regler for meddelelse af alkoholbevilling.

Efter den gældende lovs § 14, stk. 3, fastsætter Erhvervs- og Selskabsstyrelsen retningslinier for, hvorledes bevillingsmyndighederne kan tilgodese de hensyn, som skal iagttages ved afgørelsen af, om alkoholbevilling kan gives. Der er herom udstedt cirkulære nr. 73 af 26. april 1978, cirkulæreskrivelse nr. 66 af 5. april 1982 og vejledning nr. 64 af 24. juni 1986, bilag 7-9.

Udvalget finder, at de hensyn, som bevillingsmyndigheden skal lægge vægt på ved afgørelsen af, om alkoholbevilling kan gives, bør indarbejdes i loven, således at der i loven angives de hovedsynspunkter, som der skal lægges vægt på, og der ikke udstedes cirkulærer med nærmere regler herom.

Derved opnås en regelforenklning, og detailregulering undgås. Der henvises til forslaget § 12.

3.5.7. Alderskrav.

Udvalget finder, at betingelserne for at få alkoholbevilling kan lempes for så vidt angår aldersbetingelsen. Unge mennesker, der har afsluttet en uddannelse inden for restaurationsfaget, må almindeligvis antages at være kvalificeret til at administrere en virksomhed, der har alkoholbevilling, uanset at de ikke er fyldt 25 år. En sådan uddannelse vil normalt være afsluttet i 23-års alderen, og udvalget foreslår, at alderskravet ændres således, at personer for at få alkoholbevilling ikke må være under 25 år eller, såfremt de har afsluttet en uddannelse inden for restaurationsfaget, under 23 år, jf. forslaget § 13, stk. 1, nr. 2.

3.5.8. Krav til bestyrelsesmedlemmer.

Udvalget finder, at betingelsen i den gældende lovs § 14, stk. 2, kan lempes for så vidt angår bestyrelsesmedlemmer i selskaber således, at alene flertallet af bestyrelsesmedlemmer skal opfylde de objektive betingelser i § 14, jf. forslaget § 14, stk. 1, nr. 2. Direktører og bestyrelsesmedlemmer skal dog stadig opfylde vandelsbetingelsen, efter at denne betingelse er flyttet til den bestemmelse, der omhandler de øvrige skønsmæssige betingelser (gældende lovs § 14, stk. 3, forslaget § 12, nr. 1), jf. ovenfor afsnit 3.5.3.

3.6. Finansieringsbestemmelser.

Finansieringsbestemmelserne findes i den gældende lovs § 14, stk. 4 og 6-9. Bestemmelserne tilsigter at forhindre, at restauratører direkte eller indirekte gør sig afhængige

af leverandører af drikkevarer, og at virksomheder inden for drikkevarebranchen får en dominerende indflydelse på restaurationslivet.

Bestemmelserne i lovens § 14, stk. 4 og 6-8, blev indsat i den daværende beværterlov ved lov nr. 241 af 7. juni 1963. Loven indførte forbud mod, at restauratører lader sig finansiere af nogen, som fremstiller eller forhandler drikkevarer.

Bestemmelserne i lovens § 14, stk. 9, blev indsat i restaurationsloven ved lov nr. 507 af 29. november 1972. Loven indførte forbud mod, at personer eller selskaber, der fremstiller eller forhandler drikkevarer, får alkoholbevilling.

Udvalget foreslår, at disse bestemmelser opretholdes, således at der for at undgå omgåelse sker en udvidelse af forbudet mod, at personer og selskaber får alkoholbevilling, jf. forslaget § 16, stk. 4 og 5. For at sikre en ensartet dispensationspraksis bør det fortsat være Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, der har kompetencen til at give dispensation. I øvrigt er der kun få sager om disse forhold.

Bestemmelserne er optaget i forslaget § 16.

3.7. Restaurationslokalers **forbindelse med andre lokaler.** Ifølge den gældende lovs § 16, stk. 1, må virksomhed med servering af stærke drikke ikke drives i lokaler, der benyttes til anden næringsvirksomhed, eller i lokaler, som står i forbindelse med andre salgslokaler, hvortil der ikke er særskilt adgang fra gaden. Lokaler i hotel-

ler, i stormagasiner og forretninger af lignende størrelse samt lokaler i idrætshaller og foreningslokaler undtages dog herfra efter nærmere af Erhvervs- og Selskabsstyrelsen fastsatte retningslinier. Bestemmelser herom findes i bekendtgørelse nr. 451 af 30. august 1974 om restaurationslokaler i stormagasiner m.v., bilag 5. Bestemmelserne foreslås optaget i loven, jf. forslaget § 9, stk. 2, nr. 1-3. De foreslåede bestemmelser svarer til de gældende bestemmelser.

I lovens § 16, stk. 2, gøres der undtagelse fra denne bestemmelse for så vidt angår udstillinger, hvor der finder næringsvirksomhed (eksempelvis salg, herunder bestillingsoptagelse) sted, idet sådanne udstillinger uanset bestemmelsen i stk. 1 må finde sted i de almindelige restaurations- og hotellokaler, såfremt der ikke finder servering sted, eller der kun er adgang for en særlig indbudt kreds. Mannequinopvisninger er undtaget fra stk. 1 uden betingelser.

Udvalget finder undtagelsesbestemmelsen i stk. 2 forældet og sproglig vanskelig tilgængelig, hvortil kommer, at udstillinger, hvor der sker salg, herunder bestillingsoptagelse, kun kan afholdes med tilladelse fra Erhvervs- og Selskabsstyrelsen.

Udvalget foreslår derfor, at udstillinger, hvor der finder næringsvirksomhed sted, ligesom mannequinopvisninger, uden betingelser undtages fra bestemmelsen i lovens § 16, stk. 1, jf. forslaget § 9, stk. 2, nr. 4.

3.8. Bortfald af alkoholbevilling.

3.8.1, Begrænsninger og betingelser for bevilling.

Alkoholbevillinger kan efter den gældende lovs § 11, stk. 1, begrænses og betinges. Handelsministeriet har i cirkulære nr. 73 af 26. april 1978 udtalt, at det nøje bør påses, at der ikke opstilles begrænsninger eller betingelser, der ikke kan motiveres af de hensyn, loven skal varetage, jf. ordlyden af lovens § 14, stk. 3.

3.8.2. Udvalgets overvejelser og indstilling.

Hjemmelen til at betinge bevillingen anvendes i nogle tilfælde til at betinge alkoholbevillingen af, at aktierne i et mindre selskab forbliver på bestemte hænder som sikring imod, at aktierne senere overtages af en person, der ikke opfylder vandelsbetingelsen, men som derved vil kunne få en bestemmende indflydelse på virksomhedens drift.

Bevillingsmyndigheden har i de nævnte tilfælde ikke mulighed for at kontrollere, om betingelsen bliver overholdt. Udvalget foreslår derfor, at lovens § 14 suppleres med en bestemmelse om, at der til politimesteren, i København magistraten, skal ske anmeldelse, såfremt en aktionær eller en anpartshaver efter bevillingens meddelelse opnår besiddelse af 30% eller mere af aktie- eller anpartskapitalen, samt at politimesteren herefter forelægger oplysningerne for bevillingsmyndigheden til prøvelse af, om betingelserne for bevillingen fortsat er til stede, jf. forslagets § 14, stk. 3.

Udvalget finder, at reglerne om bortfald af alkoholbevilling bør tilføjes en bestemmelse om, at en alkoholbevilling bortfalder, når en for alkoholbevillingen stillet betingelse ikke længere er opfyldt, jf. forslagets § 18,

stk. 1, nr. 6.

3.8.3. Ikke benyttelse af alkoholbevillingen.

Udvalget finder det uheldigt, at en restauratør kan bevare sin alkoholbevilling til et bestemt forretningssted, uanset at restaurationen er solgt eller bortforpagtet. Restauratøren kan have en interesse i at bevare bevillingen for at kunne anvende den i tilfælde af, at restaurationsvirksomheden må tilbagetages ved misligholdelse af købe- eller forpagtningskontrakten, men i sådanne tilfælde kan virksomhedens økonomiske grundlag være betydeligt ringere, end da bevillingen blev givet. Der bør derfor ske en fornyet prøvelse af virksomhedens økonomi, hvilket vil ske, hvis restauratøren skal søge alkoholbevilling på ny. Reglerne om bortfald af alkoholbevilling bør derfor tilføjes en bestemmelse om, at en alkoholbevilling bortfalder, når bevillingshaveren ikke længere udnytter alkoholbevillingen, og at det påhviler bevillingshaveren at meddele bevillingsmyndigheden, at bevillingen ikke længere udnyttes, jf. forslagets § 18, stk. 1, nr. 3, og stk. 2. Må en tidligere dreven restaurationsvirksomhed tilbagetages, må den pågældende på ny søge alkoholbevilling og - indtil ansøgningen kan afgøres af bevillingsmyndigheden - evt. søge politiet om en midlertidig tilladelse, jf. den gældende lovs § 15, stk. 2, og forslagets § 17, stk. 2.

3.9. Kantinevirksomhed.

3.9.1. Udvalgets generelle overvejelser.

Udvalget finder, at bestemmelserne i den gældende lovs § 20 om marketenderier (kantiner) er unødigt komplicerede, ligesom nogle af bestemmelserne må anses for ikke at være tidssvarende. Udvalget ser derfor gerne gennemført en

betydelig forenkling af § 20. Samtidig foreslås betegnelsen marketenderi erstattet af betegnelsen kantine.

3.9-2. Forslag til ændringer.

Bestemmelsen i den gældende lovs § 20, stk. 2, om, at marketenderivirksomhed med servering af stærke drikke kun må drives af en virksomhed eller en flerhed af virksomheder eller, med tilslutning af vedkommende virksomhed eller virksomheder, af en sammenslutning af de beskæftigede, findes forældet og forhindrer, at kantinevirksomhed kan drives på rationel måde af catering-selskaber. Endvidere findes bestemmelsen i § 20, stk. 2, 5. pkt., hvorefter marketenderens løn ikke må fastsættes som en procentdel af omsætningen af stærke drikke, ikke at være et forhold, som der bør lovgives om. Bestemmelsen i den gældende lovs § 20, stk. 5, 3. pkt., hvorefter det er forbudt at tilbageholde arbejds løn til dækning af skyld i marketenderiet, indeholder et utidssvarende formynderi over for lønmodtagere. Flere virksomheder fører kantinerregnskabet på EDB samtidig med virksomhedens eget regnskab, og det er derfor upraktisk, at betalingen til en kantine (marketenderi) ikke kan modregnes i lønnen. Bestemmelsen i lovens § 20, stk. 6, 2. pkt., hvorefter politiet kan tillade, at et marketenderi holdes åbent i indtil 1 1/2 time efter arbejdstidens ophør, skaber unødigt administration for politiet, og udvalgets flertal finder ikke nogen betænkelighed ved, at loven kan give mulighed for, at alle kantiner kan holdes åbne indtil 1 1/2 time efter arbejdstidens ophør. Det kan overlades til vedkommende virksomhed at bestemme, hvor længe kantine må holdes åben inden for de grænser, som loven giver mulighed for.

Udvalgets flertal finder det ikke betænkeligt at ophæve anmeldelsespligten for de i lovens § 20, stk. 6, 4. pkt., nævnte sammenkomster. En ophævelse af anmeldelsespligten vil betyde nogen administrativ lettelse for politiet.

Det mindretal, som er nævnt under afsnit 3.9.5 mener, at anmeldelsespligten bør opretholdes.

3.9.3. Ændringer angående stærke drikke.

Udvalget finder, at bestemmelsen i lovens § 20, stk. 4, 1. pkt., om, at der i kantiner ikke må udleveres, serveres eller nydes andre stærke drikke end øl og bordvin, bør bibeholdes, men at der fremtidig ikke må serveres stærkere øl end øl af skatteklasse I, d.v.s. almindeligt pilsner- og lagerøl. Man finder, at ædruelighedsmæssige hensyn taler for, at der ikke skal være adgang til at servere stærkt øl. Ansattes nydelse af stærkt øl i kantiner kan være årsag til sprituskørsel.

En tilsvarende bestemmelse blev foreslået af Beværterlovudvalget i betænkningen 1969, men lovforslaget blev ændret under Folketingets behandling af lovforslaget, således at der blev givet adgang til servering af al slags øl. Udvalget mener, at befolkningens holdning til alkoholproblemer er ændret siden, og at der nu vil være almindelig tilslutning til, at det i loven fastsættes, at der ikke må serveres stærkt øl.

Udvalget finder, at kravet i lovens § 20, stk. 4, 2. pkt., om, at servering af øl og bordvin kun må ske i de fastsatte spisetider, bør ophæves. Det må overlades til vedkommende virksomhed at bestemme, om der skal være regler herom. Udvalget finder, at kantiner, hvori der serveres

øl og bordvin, skal ledes af en kantineindehaver eller kantinebestyrer, der skal opfylde de personlige betingelser, der er nævnt i forslaget § 20, stk. 2. Bestemmelserne i lovens § 20, stk. 5, 4. og 5. pkt., om handel i kantiner foreslås opretholdt, men således at det i loven fastsættes, hvilke varer der må forhandles, og der ikke skal udstedes bekendtgørelse herom, jf. forslaget § 20, stk. 4. De foreslåede bestemmelser svarer til de gældende bestemmelser i bekendtgørelse nr. 166 af 29. april 1970, bilag 3.

3.9.4. Lejlighedstilladelse til kantiner.

Udvalgets flertal foreslår, at man ophæver begrænsningen i lovens § 20, stk. 6, sidste pkt., hvorefter politiet i kantiner kun kan meddele lejlighedstilladelse til arrangementer, hvor der alene deltager de i virksomheden ansatte og disses gæster. Denne bestemmelse forhindrer bl.a., at der i forbindelse med sportsstævner og lignende kan gives tilladelse til bespisning af deltagerne i skolernes kantiner. Sportsstævnedeltagerne overnatter ofte på en skole, og det vil derfor være rimeligt, at der er mulighed for, at bespisningen kan foregå i skolens kantine.

Det mindretal, der er nævnt under afsnit 3.9.5, vil kun kunne gå ind for ophævelse af begrænsningen i stk. 6, sidste pkt., såfremt det fastsættes, at der ikke kan gives alkoholbevilling til virksomheder, som kan henføres til § 20.

3.9.5. Mindretals indstilling.

Et mindretal - Jørgen Kønigshøfer, Peder Thomasen, Poul Larsen, P. Keld Mortensen, Børge Bech og Anni Hornum - mener, at det i § 20 bør præciseres, at der ikke kan ud-

stedes alkoholbevilling til lokaler, som kan henføres til § 20. Disse medlemmer finder ikke, at det har været lovens hensigt, at man skal kunne vælge at få en alkoholbevilling i stedet for en kantinetilladelse, og behovet herfor vil i øvrigt være langt mindre, såfremt udvalgets forslag om lempede regler for kantinevirksomhed gennemføres. Disse medlemmer kan kun tilslutte sig, at kantiner kan benyttes til sportsstævner og lignende, såfremt det i § 20 fastsættes, at der ikke kan gives alkoholbevilling til virksomhed, som kan henføres til § 20.

3.9.6. Mindretals indstilling.

Et andet mindretal - Børge Bech - mener, at man bør opretholde bestemmelsen i lovens § 20, stk. 2, 5. pkt., således at kantinebestyrerens løn hverken helt eller delvis må fastsættes som en procentdel af omsætningen af stærke drikke. Der vil ellers kunne blive en tilskyndelse til at øge salget af stærke drikke. Opretholdelsen af bestemmelsen opfattes ikke som utidssvarende formynderi. Det foreslås endvidere, at det fastsættes, at kantine kun må holdes åben i indtil 1/2 time efter arbejdstidens ophør. Endelig bør det, hvis kantiner skal kunne benyttes til sportsstævner m.m., fastsættes, at der i forbindelse hermed ikke må serveres stærke drikke.

3.10. Pensionatsvirksomhed.

3.10.1. Gældende bestemmelser.

Ifølge den gældende lovs § 21, stk. 1, kræves ikke næringsbrev for personer med bopæl her i landet til modtagelse i mindst 6 nætter af overnattende gæster med mulighed for servering eller til regelmæssig servering for gæster efter forudgående aftale. Politiet kan efter stk.

2 med kommunalbestyrelsens samtykke for indtil 1 år ad gangen tillade, at bestemmelsen skal gælde for modtagelse af gæster for mindst 3 nætter ad gangen.

3.10.2. Udvalgets overvejelser og indstilling.

Udvalget finder, at der stadig bør være mulighed for at drive pensionatsvirksomhed uden næringsbrev og alkoholbevilling, men udvalget er af den opfattelse, at modtagelse af overnattende gæster med mulighed for servering i kun 6 eller 3 nætter ad gangen ikke adskiller sig væsentligt fra almindelig hotelvirksomhed, hvorfor man foreslår bestemmelsen ændret, således at pensionatsvirksomhed kun kan drives uden næringsbrev, når overnattende gæster modtages i mindst 30 dage. I sådanne tilfælde kan pensionatet opfattes som gæsternes midlertidige hjem. Efter lovens § 21, stk. 3, må stærke drikke i pensionater kun serveres i forbindelse med de faste måltider. Udvalget foreslår denne begrænsning i adgangen til at servere stærke drikke ophævet, også under hensyn til at overholdelsen er vanskelig at kontrollere.

Regelmæssig servering efter forudgående aftale, jf. lovens § 21, stk. 1, nr. 2, fandt i tidligere tider særligt sted for studerende og enlige personer. Udvalget mener, at en bestemmelse herom ikke har praktisk betydning og foreslår derfor, at den ophæves.

3.10.3. Privates udlejning af værelser.

Udviklingen i turismen, navnlig bilrejserne, har betydet, at det i de senere år er blevet ret udbredt, at private hjem, især i sommerhalvåret, udlejer værelser til turister på gennemrejse, hvilket også kendes i flere andre lande (bed and breakfast). Det er sædvanligt, at der i forbin-

delse med udlejningen er mulighed for servering af morgenmåltid. Udvalget mener, at der ikke bør kræves næringsbrev for personer, der udlejer værelser på denne måde, hvorfor der foreslås indført en bestemmelse i lovens § 21, stk. 1, hvorefter der ikke kræves næringsbrev til sådan udlejning i tilfælde, hvor der ikke modtages gæster i mere end 3 værelser med tilsammen højst 8 sengepladser, og der ikke serveres stærke drikke, jf. forslaget § 21, stk. 1, nr. 2, og stk. 2.

3.11. Lejlighedstilladelser-

3.11.1. Gældende bestemmelser.

Bestemmelsen i den gældende lovs § 22, stk. 1, om, at politiet ved fester, møder, markeder, valg, midlertidige udstillinger og lignende særlige lejligheder kan tillade, at en dertil udpeget person, fortrinsvis en restauratør, udøver en af loven omfattet virksomhed uden anden adkomst, har særligt i de senere år, givet anledning til fortolkningstvivel med hensyn til, hvorvidt ordene "fortrinsvis en restauratør" indebærer, at en restauratør har en ubetinget ret til at få meddelt lejlighedstilladelse til ethvert arrangement af den pågældende art.

3.11.2. Bestemmelser gældende før 1970.

I de tidligere beværterlove (lov nr. 129 af 15. marts 1939 og lov nr. 207 af 7. juni 1958) var det fastsat: "Ved særlige lejligheder såsom fester, møder, markeder, valg, midlertidige udstillinger og lignende kan politiet give tilladelse til, at en dertil udpeget person driver beværtning uden for de lokaler, til hvilke adkomst på beværternæring er erhvervet... Lejlighedstilladelser bør fortrinsvis meddeles kommunens beværtere, på landet også gæstgive-

re. Dette gælder dog ikke sådanne lejlighedstilladelser der gives til beværtning ved møder, fester, basarer og lignende, som afholdes i veldædigt eller almennyttigt øjemed, eller tilladelser, der gives til på landet at afholde dans og herunder at beværte".

I bemærkningerne til den gældende lovs § 22 er det i betænkningen afgivet i 1969 af Beværterlovudvalget anført: "Tilladelsen skal fortrinsvis gives til restauratører, hvorimod man ikke har ment, at denne fortrinsret som hidtil alene skal komme de lokale restauratører til gode; en bestemmelse, der ikke synes at have nogen reel begrundelse, men tværtimod kan virke urimeligt konkurrencebegrænsende. Ligeledes vil der heller ikke mere være noget til hinder for, at en sådan lejlighedstilladelse, også hvor der udskænkes stærke drikke, gives til en restauratør, der ikke har alkoholbevilling, når servering ikke sker i dennes egne lokaler."

Af bemærkningerne i Beværterlovudvalgets betænkning og af lovforslagets behandling i Folketinget fremgår intet om begrundelsen for, at man i den gældende lov har udeladt bestemmelsen om, at restauratørens fortrinsret ikke gælder ved fester m.v., som afholdes i veldædigt eller almennyttigt øjemed. Det kan således ikke ses, om man har anset det for unødvendigt at have dette fastsat i loven, eller om man har ønsket en realitetsændring.

3.11.3. Afgørelser om lejlighedstilladelse.

Politiets afgørelse af spørgsmålet om, hvilken person der kan få lejlighedstilladelse til et konkret arrangement, har givet anledning til, at Industriministeriet har måttet tage stilling til fortolkningen af restaurationslovens §

22 bl.a. i de neden for nævnte tilfælde.

3.11.3.1. Sportsklubs arrangement.

En sportsklub havde som vilkår for at antage en bestemt restauratør til at forestå en serveringsvirksomhed ved et af klubben planlagt arrangement forlangt, at hele for-tjensten ved arrangementet skulle tilfalde sportsklubben. Industriministeriet udtalte ved skrivelse af 14. juli 1982, at vilkåret efter ministeriets opfattelse må tolkes derhen, at klubben ikke ønsker at entrere med restauratøren. Konsekvensen må herefter være, at der enten træffes aftale med en anden restauratør, eller at ansøgningen om lejlighedstilladelse afslås.

3.11.3.2. Fortrinsret tilkommer aktiv restauratør.

En politimester havde givet lejlighedstilladelse til en person, der ganske vist havde næringsbrev og alkoholbevilling, men som ikke længere drev virksomhed inden for restaurationsbranchen. Industriministeriet udtalte ved skrivelse af 21. august 1984, at restaurationslovens § 22 må forstås således, at fortrinsretten tilkommer en aktiv restauratør og ikke en person, som tidligere har drevet virksomhed som restauratør.

3.11.3.3. Skoles jubilæumsfest.

En politimester havde til et arrangement i forbindelse med en skoles 90-års jubilæumsfest givet lejlighedstilladelse til skoleinspektøren. Industriministeriet udtalte ved skrivelse af 20. november 1984, at ministeriet er tilbøjelig til at mene, at politimesteren i betragtning af arrangementets omfang nok burde have søgt oplysning om, hvorvidt der fra restauratørside var interesse for at forestå arrangementet, inden tilladelsen blev givet til

skoleinspektøren. Ministeriet tilføjede, at det kan være praktisk, at en restauratør selv retter henvendelse til politiet, hvis den pågældende er interesseret i at forestå serveringen ved et planlagt arrangement.

3.11.3.4. Svar af 19. december 1984 til Erhvervsudvalget.

Folketingets Erhvervsudvalg havde foranlediget af et folketingsmedlem bedt industriministeren oplyse, hvor mange politimestre, der nægter at meddele lejlighedsbevillinger til sports-, by- og markedsfester, samt hvad baggrunden er for disse beslutninger.

Industriministeren svarede den 19. december 1984, at det, der har givet anledning til spørgsmålet formentlig er, at politimesteren i videre omfang end det tidligere har været tilfældet vil følge reglerne i lovens § 22, hvorefter lejlighedstilladelser fortrinsvis skal gives til restauratører. I svaret siges videre:

"Politiet i Horsens vil, når der er tale om større offentlige arrangementer, normalt kun give lejlighedstilladelser til restauratører, og med en sådan praksis vil Horsens politi, efter hvad jeg forstår, være i overensstemmelse med den fortolkning man i politimesterforeningens bestyrelse anlægger på lovens § 22, og som almindeligvis følges i landets politikredse. En sådan ordning udelukker naturligvis ikke at arrangørerne træffer aftale med restauratøren om fordeling af festernes overskud, og skulle det i det konkrete tilfælde vise sig at ingen restauratører er interesserede i at forestå serveringen, vil lejlighedstilladelsen blive udstedt til arrangørerne, medmindre ganske særlige omstændigheder taler herimod.

Når politimestrene i almindelighed ved større arrangementer kun udsteder lejlighedstilladelser til restauratører, beror det dels på lovens anvisning "fortrinsvis en restauratør", dels at politiet ved større fester kan finde det nok så betryggende, at serveringen forestås af en person, der er fortrolig med restaurationslovens udskænkingsbestemmelser."

3.11-3-5. Svar af 15- januar 1985 til Erhvervsudvalget.

Industriministeren besvarede den 15. januar 1985 et spørgsmål fra Folketingets Erhvervsudvalg foranlediget af Danmarks Teltholderforening (nu Danmarks Tivoli Forening) i overensstemmelse med svaret af 19. december 1984.

3.11.3.6. Svar af 29- januar 1985 til Erhvervsudvalget.

Industriministeren besvarede den 29. januar 1985 et spørgsmål fra Folketingets Erhvervsudvalg foranlediget af Centralforeningen af Hotelværter og Restauratører i Danmark i overensstemmelse med svaret af 19. december 1984 (afsnit 3.11.3.4.) .

3.11-3.7. Svar af 17. april 1985 til Erhvervsudvalget.

Folketingets Erhvervsudvalg stillede den 11. april 1985 følgende spørgsmål:

"Hvordan vil ministeren sikre en ensartet praksis vedrørende lejlighedstilladelser jf. henvendelserne fra Danmarks Teltholderforening... - vil ministeren f.eks. overveje at nedsætte et udvalg med repræsentanter fra de relevante foreninger til belysning og eventuelt forslag til løsning af problemet?"

Industriministeren svarede den 17. april 1985 således:

"Spørgsmålet om der i det konkrete tilfælde foreligger en sådan særlig lejlighed, at den efter bestemmelsen kan give grundlag for en serveringsvirksomhed i henhold til lejlighedstilladelse, og om det er forsvarligt at give en sådan tilladelse samt om til hvem lejlighedstilladelsen bør gives, beror på politiets skøn. Politiets skønsmæssige afgørelser kan efterprøves af industriministeren efter lovens § 10, stk. 2.

Politiets afgørelse af, om lejlighedstilladelse kan meddeles til et konkret arrangement giver sjældent anledning til divergenser, der indbringes for ministeriet, og det

samme har indtil for nylig været tilfældet med hensyn til hvilke personer, der af politiet udpeges som modtager af lejlighedstilladelserne.

Danmarks Teltholderforening har nu over for Folketingets Erhvervsudvalg og Industriministeriet henledt opmærksomheden på, at flere politikredse har strammet deres praksis og nægtet, at arrangørerne selv får lejlighedstilladelse med henvisning til, at tilladelsen efter restaurationslovens § 22 fortrinsvis skal gives til en restauratør.

Som jeg tidligere har oplyst over for erhvervsudvalget har jeg forstået politiets holdning til spørgsmålet derhen, at landets politikredse almindeligvis følger den praksis, at politiet, når der er tale om større offentlige arrangementer, normalt kun giver lejlighedstilladelse til restauratører. Denne praksis skulle være i overensstemmelse med den fortolkning af lovbestemmelsen, som politimesterforeningens bestyrelse anlægger.

Jeg finder, at den praksis, som politiet nu almindeligvis følger, harmonerer godt med lovordene "fortrinsvis en restauratør", og med det forhold, at politiet ved større fester finder det betryggende ud fra ærdeligheds- og ordensmæssige hensyn, at serveringen forestås af en restauratør. Denne praksis medfører, at restauratøren og arrangøren må komme overens om fordelingen af serveringsvirksomhedens overskud, og skulle ingen restauratør være interesseret i at forestå serveringen i henhold til lejlighedstilladelsen, vil denne blive givet til arrangøren, medmindre særlige grunde taler herimod.

I lovordene "fortrinsvis en restauratør" ligger imidlertid ikke et krav til politiet om altid at udpege en restauratør, selv ikke til større arrangementer, og jeg mener ikke at kunne kritisere eventuelle afgørelser, hvorefter politimestre i forbindelse med konkrete, årligt tilbagevendende festarrangementer, der kræver lejlighedstilladelse, og som gennem årene uden problemer af ærdeligheds- eller politimæssig art og uden reaktion fra restauratørside er forestået af arrangørerne selv, finder det forsvarligt at fortsætte denne praksis.

Efter lovmotiverne forudsættes det, at lejlighedstilladelser kun meddeles efter et vist samarbejde mellem politiet og de lokale kommunale myndigheder, og motiverne forudser således, at lovbestemmelsen om meddelelse af lejlighedstilladelser administreres forskelligt rundt om

i landet. Da politiets erfaringsgrundlag for behandling af ansøgninger om tilladelse efter lovens § 22 samtidig er påvirket af forhold, der stiller sig forskelligt i politikredsene som f.eks. antallet og omfang af arrangementer af den pågældende art, af karakteren af de ved sådanne arrangementer skabte ordens- og politimæssige problemer og af restauratørernes interesse for medvirken, må resultatet selvsagt blive, at de retningslinier, hvorefter lejlighedstilladelser meddeles bliver uensartet, en retstilstand, som lovens motiver selv lægger op til, og som jeg derfor ikke mener lader sig ændre som resultat af forhandlinger i et udvalg med repræsentanter for de relevante foreninger."

3.11.3.8. Svar af 14. januar 1986 til Erhvervsudvalget.

Industriministeren besvarede den 14. januar 1986 et spørgsmål fra Folketingets Erhvervsudvalg foranlediget af Sammenslutningen af By- og Markedsfester i Danmark i overensstemmelse med svaret af 17. april 1985.

3.11.3.9. Præriefest.

En borgerforening klagede over, at en politimester havde nægtet at give arrangøren af en præriefest lejlighedstilladelse, uanset at arrangøren i de sidste 16 år havde fået lejlighedstilladelse til den årlige præriefest, hvis formål var at indsamle midler til ungdomsarbejdet. Industriministeriet udtalte ved skrivelse af 4. januar 1985, at ministeriet på baggrund af anvisningen i lovens § 22 "fortrinsvis en restauratør" samt at en restauratør har udtrykt interesse i at opnå lejlighedstilladelsen, ikke har fundet grundlag for at ændre den af politimesteren truffene afgørelse.

3.11.3.10. Årlige sportsuger.

En boldklub klagede over, at en politimester havde nægtet at give klubben lejlighedstilladelse uanset at klubben ved de årligt tilbagevendende sportsuger siden

1970 selv havde forestået servering af øl i henhold til lejlighedstilladelse på nær i 1985, hvor en lokal restauratør fik meddelt tilladelsen. Industriministeriet udtalte ved skrivelse af 2. maj 1986, at ministeriet, bl.a. under hensyn til omfanget af arrangementet, der strækker sig over 8 dage, ikke har fundet grundlag for at kritisere politimesterens afgørelse.

3.11-3.11- Hvem fortrinsret tilkommer.

Foreningen af politimestre i Danmark havde spurgt, hvem der har fortrinsret til lejlighedstilladelser.

Industriministeriet udtalte ved skrivelse af 6. februar 1985, "at i anpartsselskaber, aktieselskaber og foreninger, hvor den daglige drift skal ledes af en bestyrer, jf. restaurationslovens §§ 9 og 14, stk. 5, må fortrinsretten efter ministeriets opfattelse tilkomme bestyreren, som repræsentant for selskabet (foreningen), der driver virksomhed omfattet af lovens § 1, stk. 1, nr. 1 eller 2. Ved restaurationsdrift, hvor næringsbrev er udstedt til en enkelt person, men hvor driften ledes af en bestyrer, finder ministeriet, at fortrinsretten til lejlighedstilladelser tilkommer næringsbrevindehaveren og bestyreren som repræsentant for næringsbrevindehaveren.

Med hensyn til en person, der har næringsbrev som restauratør og hotelvært, men hvis virksomhed alene består i erhvervsmæssig udlejning af lokaler til selskaber, der selv sørger for serveringen, jf. lovens § 1, stk. 1, nr. 3, finder ministeriet, at denne persongruppe ikke har fortrinsret til lejlighedstilladelser, idet en sådan person ikke vil kunne anses for at være restauratør i den forstand, hvori dette begreb skal forstås i restaurationslovens § 22."

3.11.3.12. CHR om ministeriets fortolkning.

Centralforeningen af Hotelværter og Restauratører i Danmark har ved skrivelse af 10. juli 1985 imødegået den fortolkning af restaurationslovens § 22, som Industriministeriet har anlagt i skrivelsen af 17. april 1985 til Folketingets Erhvervsudvalg (afsnit 3.11.3.7. oven for).

I ministeriets skrivelse til Erhvervsudvalget gives bl.a. udtryk for, at ministeriet ikke anser det uforeneligt med lovordene, hvis politiet i forbindelse med konkrete, årligt tilbagevendende festarrangementer, der kræver lejlighedstilladelse, og som gennem årene uden problemer af ædrueligheds- eller politimæssig art og uden reaktion fra restauratørside er forestået af arrangørerne selv, finder det forsvarligt at fortsætte denne praksis.

Centralforeningen var ikke enig heri, idet foreningen mente, at fortrinsretten måtte gælde ubetinget ved alle arrangementer, der kræver lejlighedstilladelse.

3.11.3.13. CHR's publikation.

Centralforeningen af Hotelværter og Restauratører i Danmark har i marts 1985 udgivet en publikation om restaurationslovens § 22. Publikationen indeholder bl.a. en redegørelse for ministeriets praksis (jf. de ovenfor omtalte afgørelser) og forslag til samarbejdsaftaler mellem en restauratør og en arrangør.

3.11.4. Forholdet arrangør-restauratør.

Arrangører af fester og lign. har, særligt ved arrangementer med velgørende eller almennyttigt formål, ønsket, at lejlighedstilladelse meddeles til dem, således at overskuddet ubeskåret vil tilkomme det velgørende eller almennyttige formål. Såfremt politimesteren da med hjemmel i ordene "fortrinsvis en restauratør" i sådanne tilfælde meddeler lejlighedstilladelsen til en restauratør, vil en del af det overskud, der ellers ville fremkomme ved arrangementet, tilfalde restauratøren. Hertil kommer, at restauratøren skal betale moms af sin fortjeneste, medens et arrangement af ovennævnte karakter uden medvirken af en restauratør kan fritages for moms på visse betingelser.

3.11.5. Forhandlinger om moms spørgsmålet.

Repræsentanterne i udvalget for Centralforeningen af Hotelværter og Restauratører i Danmark og for Idrættens Fællesråd har sideløbende med udvalgets forhandlinger forhandlet indbyrdes og med Skatteministeriet om muligheden for moms fritagelse for restauratører, der medvirker ved velgørende eller almennyttige arrangementer.

Udvalget har rettet henvendelse til Skatteministeriet om mulighederne for moms fritagelse ved velgørende eller almennyttige arrangementer, uanset at en restauratør medvirker.

Skatteministeriet har i skrivelse af 6. november 1989, bilag 13, meddelt, at bekendtgørelse nr. 306 af 26. maj 1978 om fritagelse for afgiftspligt i henhold til merværdiafgiftsloven for velgørende arrangementer praktiseres således, at der kun meddeles fritagelse, hvis tilladelsen til arrangementet gives til en organisation eller andre, der ikke selv driver virksomhed med salg af de varer, der skal sælges moms frit. Gives lejlighedstilladelse til en restauratør, er det udelukket at få moms fritagelse. Såfremt lejlighedstilladelse gives til en bevillingshaver (restauratør) og en velgørende forening i fællesskab, optræder begge parter i juridisk forstand som arrangør efter restaurationsloven med de forpligtelser, dette medfører, og på dette grundlag vil Skatteministeriet kunne tilslutte sig, at der indrømmes moms fritagelse til velgørende foreninger.

3.11.6. Udvalgets overvejelser og indstilling.

Som resultat af forhandlingerne mellem Centralforeningen af Hotelværter og Restauratører i Danmark og Idrættens

Fællesråd og med Skatteministeriet har udvalget ønsket at klargøre bestemmelsen i lovens § 22, stk. 1, ved at beskrive de tilfælde, hvor udvalget finder, at et enkeltstående arrangement kan afholdes, uden at en restauratør medvirker.

De tilfælde, som udvalget finder, kan afholdes uden medvirken af restauratører, er arrangementer, som ikke i karakter går så vidt, at det nærmer sig professionel serveringsvirksomhed. Dette finder udvalget ikke er tilfældet, når serveringen alene drejer sig om alkoholfrie drikke, øl af skatteklasse I, bordvin, pølser, is, burgers, smørrebrød og lignende enkel bespisning.

På dette grundlag havde Redaktionsudvalget udarbejdet et forslag til § 22. Forslaget var identisk med det i betænkningen indeholdte forslag til § 22, dog at stk. 3, 2. pkt., ikke var medtaget. I stedet for var fastsat: "Såfremt ingen bevillingshaver vil påtage sig serveringen, kan politiet tillade, at serveringen forestås af en dertil udpeget person, der er fyldt 25 år, uden anden adkomst".

Forslaget var et kompromisforslag mellem stærkt varierede ønsker. Fra restauratørernes side var der således givet afkald på fortrinsretten ved visse arrangementer, der endog kunne afholdes uden tilladelse, medens der til andre arrangementer, der hidtil havde været afholdt uden medvirken af restauratør, fremtidig skulle gives tilladelse til en restauratør eller til en restauratør i forening med en af arrangøren udpeget person. Det blev påpeget, at der herved var mulighed for at få momsfritagelse ved velgørende eller almennyttige arrangementer, jf. afsnit 3.11.5.

Kompromisforslaget fik ikke tilslutning fra repræsentanterne for kommunerne, Sammenslutningen af By- og Markedsfester i Danmark og Danmarks Tivoli Forening, idet disse repræsentanter ønskede forslaget suppleret med en bestemmelse om, at såfremt arrangementet har et velgørende eller almennyttigt formål, behøver tilladelsen dog ikke at gives til en bevillingshaver, men kan gives til en af arrangøren udpeget person. De fremhævede, at ved kompromisforslaget ville restauratørernes fortrinsret blive erstattet af et ubetinget krav om medvirken af en restauratør ved alle arrangementer, hvor serveringen går udover det "skræbete" arrangement, der er nævnt i forslagets § 22, stk. 1.

Repræsentanterne for politiet anførte, at det for politiet var afgørende, at loven ikke gav administrative problemer. Politiet ville kunne "leve med" kompromisforslaget.

Repræsentanterne for restauratørerne og for Hotel- og Restaurationspersonalets Samvirke anførte, at kompromisforslaget måtte betragtes som en helhed, og at de herefter ikke følte sig bundet af kompromisforslaget, jf. afsnit 3.11.7.

Da kompromisforslaget ikke kunne finde almindelig tilslutning, foreslås det, at stk. 3 suppleres med en bestemmelse om, at såfremt arrangementet afholdes med et velgørende eller almennyttigt formål, behøver tilladelsen dog ikke at gives til en restauratør, men kan gives til en af arrangøren udpeget person.

Udvalgets forslag til § 22 går herefter ud på, at såfremt der i et arrangement indgår servering udover det "skræbe-

de" arrangement, der er nævnt i forslaget § 22, stk. 1, må det kræves, at en bevillingshaver skal have lejligheds-tilladelse enten således, at tilladelsen gives til en bevillingshaver alene eller til en (af arrangøren udpeget) person i forening med en bevillingshaver. Hvis arrangementet har et velgørende eller almennyttigt formål, finder udvalget, at tilladelsen kan gives til en (af arrangøren udpeget) person.

Udvalget finder i øvrigt, at det bør fastsættes, at hvis tilladelsen ikke gives til en bevillingshaver, må det, hvis der serveres stærke drikke, kræves, at den af arrangøren udpegede person er fyldt 25 år, og at serveringspersonalet skal være fyldt 18 år.

For at opnå en forenkling af politiets administration af lejlighedstilladelser har udvalget fundet det forsvarligt, at servering ved visse enkeltstående lejligheder kan finde sted uden adkomst, herunder uden lejlighedstilladelse.

Servering af pølser, is, burgers, smørrebrød og lignende enkel bispisning samt drikkevarer, undtagen stærke drikke, må i enkeltstående tilfælde kunne finde sted uden lejlighedstilladelse, dog findes det af ordensmæssige grunde formålstjenligt, at der skal foretages anmeldelse til politiet, såfremt serveringen foregår udendørs. Serveres der tillige øl af skattekasse I og bordvin, findes det ligeledes forsvarligt, at serveringen finder sted uden lejlighedstilladelse, hvis serveringen foregår indendørs for højst 150 personer.

3.11.7. Mindretals indstilling.

Et mindretal - Jørgen Kønigshøfer, Peder Thomasen, Poul

Larsen, P. Keld Mortensen og Anni Hornum - må skarpt tage afstand fra forslaget som udformet ovenfor, hvor arrangementer med velgørende eller almennyttige formål helt fritages fra enhver betingelse om medvirken fra bevillingshaver uanset karakteren af servering og udskænkning.

Mindretallet henviser til bemærkningerne ovenfor om Redaktionsudvalgets kompromisforslag, der netop indeholdt en klar opdeling mellem arrangementer, hvor medvirken fra bevillingshaver - i modsætning til den gældende lov - ikke ville være nødvendig, og arrangementer, der som følge af serveringens og udskænkningens mere restaurationsmæssige karakter krævede bevillingshavers medvirken.

Det pågældende mindretal har fra udvalgets første møde erklæret sig villig til at drøfte eventuelle begrænsninger i fortrinsretten med henblik på at sikre, at især idrætsarrangementer med begrænset restaurationsmæssig karakter og ofte uden ordensmæssige problemer kunne gennemføres uden belastning med de omkostningselementer, som bevillingshavere i kraft af lovgivning og overenskomster er forpligtet til at indregne.

Specielt for de almennyttige arrangementers vedkommende har mindretallet i tæt samarbejde med Idrættens Fællesråd tilmed udvirket, at også arrangementer af egentlig restaurationsmæssig karakter kan afholdes momsfrit selv under medvirken fra bevillingshaver på de ovenfor under afsnit 3.11.5. anførte vilkår.

Forslaget om fritagelse for almennyttige arrangementer er således aldeles overflødig, når det almennyttige formål kan tilsikres, hvad enten bevillingshaver medvirker

eller ej.

Men mindretallet ønsker at påpege, at forslaget til § 22 nu direkte modvirker sigtet med restaurationsloven som helhed. Det er samfundet og ikke hotel- og restaurationsbranchen, der i mere end 100 år har ønsket en særlig lovgivning til regulering af dette erhverv. Samfundet må igennem lovgivningen derfor også sikre, at erhvervet kan eksistere indenfor de givne rammer, ligesom det må være et væsentligt krav, at de ordens- og ædruelighedsmæssige hensyn, loven tilsigter, også reelt kan varetages i forvaltningen af de enkelte bestemmelser.

Disse to grundlæggende hensyn tilsidesættes fuldstændigt med det nuværende forslag til § 22. Der er i de senere år udstedt mere end 20.000 lejlighedstilladelser på årsbasis, hvoraf kun et fåtal er tilgået bevillingshavere. Dette tal må forudses at stige eksplosivt, når ethvert almenyttigt arrangement vil kunne afholdes uden bevillingshaver, og 500-kroners afgiften vil ikke indebære nogen mærkbar begrænsning i udstedelsen af tilladelser, endmindre i afholdelsen af arrangementer, hvor lejlighedstilladelse burde have været søgt.

Mindretallet må således forudse en udvikling, hvor landets ca. 9.000 bevillingshavere er underkastet lovens snævre rammer, såvel ved udstedelsen af bevilling som i driften af virksomhederne, medens selvsamme virksomhed vil kunne udøves i hundredetusindvis af tilfælde helt udenfor lovens rammer, man alene på grundlag af de meget summariske og tildels uklare vilkår, der er indeholdt i § 22. Med andre ord vil forslaget legalisere restaurationsdrift udenfor restaurationsloven.

Dette er selvsagt en uholdbar situation for hotel- og restaurationserhvervet, men i langt højere grad uholdbart og uacceptabelt i forhold til de samfundsmæssige interesser, loven tilsigter at varetage.

Det er overfor under afsnit 3.11.6. anført, at især repræsentanterne for politiet har lagt afgørende vægt på, at loven ikke giver administrative problemer. Mindretallet er overbevist om, at det nuværende forslag vil indebære helt uoverstigelige problemer for politiet, eftersom der ikke eksisterer - og næppe heller vil kunne opstilles - nogen klar definition af et velgørende eller almennyttigt arrangement. Fra politiets side vil der skulle iværksættes kontrol heraf allerede ved ansøgningen om lejlighedstilladelse, ligesom en prøvelse af vilkårene efter arrangementets afholdelse vil pålægge politiet yderligere arbejdsbyrder. I mangel af en klar definition må det betragtes som mere end sandsynligt, at praksis vil variere betydeligt fra politikreds til politikreds og således forværre retstilstanden i forhold til den ordning, der har været gældende de sidste 20 år.

Hertil kommer, at der også efter nuværende praksis kan opvises eksempler på, at politiet har været underlagt pres for at udstede lejlighedstilladelse direkte til velgørende foreninger og ikke til bevillingshavere. Dette pres må ventes øget, hvis loven klart friholder sådanne arrangementer fra kravet om bevillingshaver, og politiet således alene på grundlag af sin egen vurdering af de ordensmæssige og ædruelighedsmæssige konsekvenser skal argumentere overfor arrangøren.

I lyset af ovennævnte bemærkninger er det mindretallets

klare opfattelse, at forslaget ikke indebærer nogen forenkling, men tværtimod på alle måder forværrer retstilstanden og besværliggør administrationen. Af disse grunde må mindretallet indtrængende anbefale, at man bliver stående ved den nuværende retstilstand med en fortrinsret, som man trods mange fortolkningsproblemer dog har levet med i 20 år.

Mindretallet skal dog tilføje, at såfremt der fra samfundets og lovgivers side fremdeles næres ønske om størst mulig forenkling, kan dette formål utvivlsomt opnås klart og utvetydigt ved helt at afskaffe begrebet lejlighedstilladelser, således at der ikke vil kunne afholdes arrangementer med servering og udskænkning under nogen form uden medvirken fra bevillingshaver. En sådan retstilstand vil være i langt bedre overensstemmelse med anden erhvervsregulerings-lovgivning, hvor det ville være utænkeligt at legalisere erhvervsudøvelsen udenfor rammerne af den pågældende lov.

I England, Irland og Holland udstedes lejlighedstilladelser alene - eller som altovervejende hovedregel - til bevillingshavere, uden at det almennyttige foreningsliv tilsyneladende er blevet indskrænket af denne grund. I takt med øget europæisk integration ville det tilmed være hensigtsmæssigt at etablere en retstilstand i bedre overensstemmelse med andre EF-lande.

3.11.8. Gebyr for lejlighedstilladelse.

Til den gældende lovs § 22, stk. 1, blev ved lov nr. 62 af 7. februar 1990 som nyt 2. punktum indsat en bestemmelse om, at der for indgivelse af ansøgning om tilladelse efter 1. pkt. betales 500 kr. Udvalget har overvejet, om

der, hvis en ansøger i samme ansøgning søger om tilladelse til flere arrangementer af samme art, skal betales 500 kr. for hvert arrangement eller et mindre beløb for hvert arrangement udover et. Endvidere har udvalget overvejet, om der, hvis der til et arrangement gives tilladelse til flere serveringssteder, kan fastsættes et mindre gebyr for hvert serveringssted udover et. Udvalget har ikke fundet anledning til at fremsætte forslag herom.

Udvalget har modtaget nedennævnte henvendelser om de virkninger, som gebyret på 500 kr. vil have bl.a. for forsamlingshuse.

Skrivelse af 27. januar 1990 fra Lynge Forsamlingshus, bilag 14.

Skrivelse af 31. januar 1990 fra Foreningen af Huse i Danmark - Plantagehuset, Thisted, bilag 15.

3.12. Salg af stærke drikke fra automater.

Bestemmelserne i den gældende lovs § 23 finder udvalget er vigtige set ud fra de ædruelighedsmæssige hensyn, loven skal varetage. Imidlertid er det udvalgets opfattelse, at det er unødvendigt og medfører unødigt administration, at politimesterens tilladelse efter § 23, stk. 2, 2. pkt., skal indhentes til salg fra automater af stærke drikke til nydelse i restaurationslokaler, hvortil der er meddelt alkoholbevilling, eller i kantiner. Den daglige drift af sådanne virksomheder skal ifølge lovens §§ 9 og 20 (forslagets §§ 8 og 20) ledes af indehaveren selv eller en bestyrer, der under strafansvar er forpligtet til at lede virksomheden i overensstemmelse med lovens bestemmelser, jf. lovens § 32 (forslagets § 37). Udvalget finder derfor ingen betænkeligheder ved, at der ikke skal kræves til-

ladelse fra politiet til salg af stærke drikke fra automater i restaurationslokaler med alkoholbevilling eller til salg af øl af skatteklasse I og bordvin i kantiner.

Udvalget mener, at der bør være hjemmel for politiet til at forbyde opstilling af automater, hvis disse er opstillet på steder, hvor der ikke er konstant tilsyn.

Udvalget finder det selvfølgelig, at der ifølge lovens § 30, stk. 2, ikke kan sælges stærke drikke fra automater i virksomheder uden alkoholbevilling.

3.13. Udlevering af stærke drikke fra butikker.

Ifølge den gældende lovs § 24 må der i og fra butikker og lignende forretningslokaler ikke udleveres stærke drikke under sådanne omstændigheder, at det har karakteren af servering. Bestemmelsens nuværende formulering gør det tvivlsomt, om der lovligt kan udleveres stærke drikke i forretningslokaler, f.eks. ved receptioner, jubilæer, salgsfremstød og lign. Da denne form for gratis udlevering ikke bør forhindres, foreslår udvalget, at der ikke skal være forbud herimod, men at politiet skal kunne forbyde udlevering af stærke drikke i og fra butikker og lignende forretningslokaler, hvis ordens- eller ædruelighedsmæssige forhold skulle give anledning dertil. Et sådant forbud må antages at være et tilstrækkeligt værn mod, at der fra butikker udleveres stærke drikke til nydelse på stedet.

Bortfalder forbudet mod vederlagsfri udlevering af stærke drikke, er der ikke længere behov for politiets tilladelse i henhold til den gældende lovs § 24, stk. 2, til vederlagsfri servering af smagsprøver.

Endvidere finder udvalget, at der som efter den gældende lov bør være forbud mod udlevering af stærke drikke til personer, om hvem der er grund til at antage, at de ved yderligere indtagelse af stærke drikke vil give anledning til fare for sig selv eller fare eller ulempe for andre, jf. forslaget § 24, stk. 2, sammenholdt med § 29, stk. 1, nr. 2.

3.14. Regler om lokalers indretning og benyttelse.

Ifølge den gældende lovs § 25 fastsætter Erhvervs- og Selskabsstyrelsen regler om indretning og benyttelse af lokaler og lignende, der anvendes i forbindelse med den af loven omfattede virksomhed, og der gives udførlige bestemmelser, om hvilke forhold der kan fastsættes regler om.

Bestemmelser er givet ved bekendtgørelse nr. 528 af 10. december 1971 om forskrifter for udøvelse af restaurationsvirksomhed i skibe og tog, bilag 4, og bekendtgørelse nr. 483 af 27. september 1974 om restaurations- og hotellokaler, bilag 6.

Efter udvalgets kommissorium bør der ikke i medfør af restaurationslovgivningen fastsættes bestemmelser om forhold, der allerede varetages i anden lovgivning.

Veterinærdirektoratet har i skrivelse af 10. april 1990, bilag 16, oplyst, at bekendtgørelse nr. 121 af 28. marts 1980 om detailforhandling af levnedsmidler, jf. § 1, stk. 5, ikke omfatter detailforhandling samt tilvirkning af levnedsmidler i skibe, tog og fly. En ophævelse af bekendtgørelsen af 10. december 1971 ville således medføre, at der ikke længere ville eksistere indretningsmæssige

krav til restaurationer i skibe og tog.

Udvalget finder derfor, at der fortsat bør være hjemmel til at fastsætte bestemmelser om krav til restaurationer i skibe, tog og fly. Efter forslaget § 25 vil der være hjemmel hertil.

Angående bekendtgørelsen af 27. september 1974 mener Veterinærdirektoratet, at kun bestemmelsen i § 2, stk. 1, hvorefter restaurationslokaler ikke må benyttes til natophold, anses for at have betydning for de sundheds- og levnedsmiddelhygiejniske forhold i virksomhederne, og at det derfor vil være væsentligt at opretholde denne bestemmelse. Veterinærdirektoratet har ingen bemærkninger til en ophævelse af de øvrige bestemmelser i bekendtgørelsen.

Udvalget finder, at der ikke i medfør af restaurationsloven bør fastsættes en bestemmelse som i den nævnte bekendtgørelses § 2, stk. 1.

Boligministeriet, Bygge- og Boligstyrelsen har i skrivelse af 17. maj 1990, bilag 17, oplyst, at bestemmelserne i byggeloven og bygningsreglement 1982 gør det muligt at varetage de brand-, sikkerheds- og sundhedsmæssige hensyn, som bekendtgørelsen af 27. september 1974 tilsigter at varetage.

Udvalget finder herefter, at der ikke bør fastsættes bestemmelser som dem, der findes i bekendtgørelsen af 27. september 1974, dog at § 7 i bekendtgørelsen har betydning, idet politivedtægterne ikke gælder for restaurationslokaler. En tilsvarende bestemmelse er optaget i forslaget § 32.

3.15. Automatispil, offentlig optræden m.v.

3.15.1. Gældende bestemmelser.

Efter den gældende lovs § 26 må der i restaurationer ikke være offentlig dans, optræden for offentligheden eller automatspil om spillemærker eller andre gevinster, medmindre politiet tillader dette. For tilladelsen betales til kommunen en afgift efter kommunalbestyrelsens bestemmelse.

3.15.2. Udvalgets overvejelser om automatspil.

Udviklingen af nye elektroniske spil uden gevinster har medført, at der især af ganske unge mennesker i visse tilfælde bruges betydelige beløb på spil af denne art. Disse spil har vist sig lige så tiltrækkende som gevinstgivende spilleautomater. Der synes derfor at være behov for en regulering af disse automatspil i restaurationer. Ved blot at få næringsbrev som restauratør og hotelvært uden alkoholbevilling kan en person efter den gældende lov uden tilladelse opstille ikke-gevinstgivende automatspil, hvilket denne person ellers ikke ville kunne få tilladelse til efter Justitsministeriets cirkulære nr. 16 af 4. februar 1988 om offentlige forlystelser.

3.15.3. Dansk Automat Brancheforening.

I skrivelser af 13. juli 1988 og 3. januar 1989 har advokat Jeanette Oppenheim for Dansk Automat Brancheforening redegjort for foreningens synspunkter i forbindelse med udvalgets overvejelser om et eventuelt krav om tilladelse for at kunne opstille ikke-gevinstgivende spilleautomater. Endvidere er foreslået ensartede afgifter i hele landet og redegjort for, efter hvilke retningslinier afgifter vil kunne fastsættes, bilag 18.

3.15.4. Landsforeningen Loyal Handel.

Landsforeningen Loyal Handel har i skrivelse af 28. november 1988 til udvalget henledt opmærksomheden på den ulige praksis, der af kommunerne udøves ved fastsættelse af afgift for gevinstgivende spilleautomater i henhold til restaurationslovens § 26, stk. 2. Der er henvist til, at Folketingets Ombudsmand - i forbindelse med en klage fra Dansk Automat Brancheforening - i en redegørelse af 16. april 1973 gav udtryk for, at lovens § 26 efter hans opfattelse var den eneste lovbestemmelse, der hjemler en adgang for kommunalbestyrelserne til at gennemføre en direkte beskatning. Handelsministeriet havde forinden ved skrivelse af 15. marts 1973 meddelt Folketingets Ombudsmand, at ministeriet var indstillet på ved en eventuel kommende ændring af restaurationsloven at tage spørgsmålet op om en ændring af § 26, stk. 2, således, at der tilvejebringes en ensartet retstilstand i hele landet.

3.15.5. Udvalgets indstilling om automatspil.

Udvalget finder, at der bør ske en regulering af opstillinger ikke alene af gevinstgivende spilleautomater men også af de såkaldte morskabsautomater i restaurationer.

Det er dog udvalgets opfattelse, at opstilling af 3 spilleautomater - gevinstgivende eller ikke gevinstgivende - bør kunne finde sted uden tilladelse, men med pligt til at anmelde opstillingen til politiet. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen bør have hjemmel til at fastsætte, at automater skal være godkendt af et prøveinstitut, ligesom der **bør** være hjemmel til at fastsætte regler om benyttelsen af spilleautomater, herunder at gevinsterne kun må udbetales i spillemærker.

Udvalget er opmærksom på, at bevillingsmyndigheden i henhold til den gældende lovs § 11, stk. 1, i visse tilfælde har betinget en alkoholbevilling af, at der i den pågældende restauration ikke opstilles spilleautomater, men finder at dette alene kan ske, såfremt betingelsen kan begrundes i de ædruelighedsmæssige, samfundsmæssige eller dermed sammenhængende hensyn, loven skal varetage, jf. lovens § 14, stk. 3 (forslagets §12).

Efter den gældende lovs § 26, stk. 2, betales en afgift til kommunen efter kommunalbestyrelsens bestemmelse for tilladelser i henhold til stk. 1, herunder for tilladelser til automatspil om spillemærker eller andre gevinster. Denne bestemmelse har medført, at der opkræves afgifter af meget forskellige størrelser i de forskellige kommuner, hvilket efter udvalgets opfattelse har medført en uheldig konkurrenceforvridning mellem landets restaurationer. Det foreslås derfor, at afgift til kommunen af spilleautomater skal betales efter regler, der fastsættes af Erhvervs- og Selskabsstyrelsen. Endvidere foreslås, at der indføres hjemmel for betaling af afgifter også på spilleautomater, der ikke er gevinstgivende.

Udvalget forestiller sig, at reglerne for afgiftsfastsættelsen kan udformes således, at der skal betales en procentvis afgift af provenuet af automaterne eller eventuelt et fast beløb pr. automat. Et fast beløb pr. automat vil imidlertid give størst fordel til den, der har en stor omsætning på automaterne, medens den, der ikke har så stor søgning til sine automater, vil blive ramt hårdere af afgiften.

Udvalget har haft møder og som ovenfor nævnt brevvekslet

med Dansk Automat Branche forening, der bl.a. har givet udtryk for et ønske om en ensartet afgiftsberegning i hele landet, såfremt afgiftens størrelse bliver rimelig, således at adgangen til opstilling af spilleautomater ikke gøres illusorisk, og at der ved indførelse af afgifter på alle typer spilleautomater må tages hensyn til, at der i dag ikke er afgift på morskabsautomater. Dansk Automat Branche forening foretrækker en afgift baseret på en procentdel af det indspillede beløb efter fradrag af moms. Foreningen kan bistå med fastlæggelse af en kontrolprocedure for en procentvis afgift.

3.15.6. Udvalgets indstilling om offentlig dans.

Udvalget finder ikke, der er betænkeligheder ved, at der uden tilladelse finder offentlig dans sted i restaurationer. Offentlig dans må imidlertid såvel som musik, spil og lignende kunne forbydes af politiet, såfremt forholdene skulle give anledning dertil.

Efter den gældende lovs § 26, stk. 2, betales der efter kommunalbestyrelsens bestemmelse afgift til kommunen for tilladelser til offentlig dans og optræden for offentligheden. Udvalget finder ikke, at der er tilstrækkelige samfundsmæssige grunde for opkrævning af afgift i disse tilfælde, hvorfor det foreslås, at hjemmelen til at fastsætte afgift bortfalder.

3.16. Restaurationspersonalets alder.

3.16.1. Gældende bestemmelser.

Bestemmelsen i den gældende lovs § 27, stk. 2, om, at serveringspersonalet på forretningssteder med alkoholbevilling ikke må være under 18 år, har givet anledning til

spørgsmål om, hvorvidt personale, der blot er beskæftiget med udlevering af eller modtagelse af betaling for retter ved disken i en selvbetjeningsrestaurant, må betragtes som serveringspersonale og dermed omfattet af bestemmelsen.

3.16.2. Afgørelser om aldersbetingelsen.

Handelsministeriet har i skrivelse af 6. oktober 1971 antaget, at forbudet også omfatter personale i en buffet, hvorfra der til selvbetjeningskunder udleveres mad- og drikkevarer. Ved Vestre Landsrets dom af 14. april 1982, U 1982 s 889, er det antaget, at i en selvbetjeningsrestaurant er ikke alene personer beskæftiget med salg til kunder, men også afrydningspersonalet omfattet af forbudet. Dette gælder, selv om afrydning alene skete efter, at kunderne havde forladt bordet, Vestre Landsrets dom af 11. maj 1983, U 1983 s. 792.

3.16.3. Udvalgets overvejelser og indstilling.

Udvalget finder, at bestemmelsen er en fornuftig beskyttelsesregel for unge under 18 år. Dog finder udvalget, at bestemmelsen bør ændres, således at den ikke blot omfatter personale på forretningssteder med alkoholbevilling, men i modsætning til de nugældende regler også personale på andre serveringssteder, hvor der serveres stærke drikke, f.eks. i henhold til lejlighedsstilladelse, da der her er det samme behov for beskyttelse af unge mennesker. På serveringssteder, hvor der ikke serveres stærke drikke, mener udvalget, at unge under 18 år ikke har behov for samme beskyttelse som på steder, hvor der serveres stærke drikke. I disse tilfælde findes behovet for beskyttelse tilstrækkeligt tilgodeset ved, at politiet har mulighed for at forbyde ansættelse af personer under 18 år. Bestem-

melsen i § 27 foreslås ændret, således at personale, der i åbningstiden er beskæftiget i serveringslokaler, garderobes eller toiletter på forretningssteder med alkoholbevilling, eller hvor der serveres stærke drikke, ikke må være under 18 år.

Udvalget finder, at forbudet mod beskæftigelse af personer under 18 år kun bør gælde i åbningstiden.

3.17. Lukketid.

3.17.1. Gældende bestemmelser.

Efter den gældende lovs § 28 er den almindelige lukketid for restaurationer og andre serveringssteder fra kl. 24 til kl. 5 med visse undtagelser, herunder bestemmelsen i stk. 3, hvorefter politiet kan tillade, at et af kommunalbestyrelsen fastsat antal restaurationer har åbent i den almindelige lukketid, dog længst til et af kommunalbestyrelsen fastsat tidspunkt.

3.17.2. Handlingsplan for afbureaukratisering.

I regeringens handlingsplan for afbureaukratisering (af 13. december 1988) er det foreslået generelt at udvide restaurations åbningstid fra kl. 24 til kl. 02. Herved vil behovet for udstedelse af et stort antal konkrete tilladelser bortfalde.

3.17.3. Udvalgets overvejelser og indstilling.

Det har vist sig, at reglerne om restaurations lukketid praktiseres således, at der gives tilladelse til forlænget åbningstid til meget forskellige tidspunkter og i **ret** vidt omfang ihvertfald til kl. 1 eller 2. Det kan medføre natteuro og ordens- og færdselsmæssige problemer,

når gæsterne ved en restaurations lukketid bevæger sig hen til en anden restauration, der har en senere lukketid. Bl.a. for at undgå dette finder udvalget det ønskeligt, at restaurationer i almindelighed har ensartede lukketider.

Endvidere har man inden for restaurationsbranchen i de senere år mærket en ændring i befolkningens vaner med hensyn til restaurationsbesøg, idet gæsterne nu indfinder sig i restaurationer på et meget senere tidspunkt, end det før har været tilfældet. Den almindelige lukketid kl. 24 opfattes derfor af gæsterne som en unaturlig afkortelse af besøget. I restaurationsbranchen har man erfaring for, at flere og flere restaurationer søger og får tilladelse til forlænget åbningstid.

På denne baggrund finder udvalget, at det vil være hensigtsmæssigt og forsvarligt at fastsætte den almindelige lukketid til tidsrummet fra kl. 2 til kl. 5. Når den almindelige lukketid bliver kl. 2 for alle restauranter, vil nattetrafikken mellem restauranter med forskellig lukketid antagelig mindskes. En lukketid kl. 2 kan dog være uheldig f.eks. i beboelseskvarterer, hvorfor det foreslås, at bevillingsmyndigheden, inden en restaurationsvirksomhed påbegyndes, kan bestemme, at virksomheden skal have en tidligere lukketid, hvis det er påkrævet af miljømæssige hensyn.

Skønt det må anses for ønskeligt, at den samme lukketid er gældende for alle restaurationer, findes dog nogle restaurationer, f.eks. med spisning eller underholdning af et vist omfang, at have behov for at holde åbent natten igennem - særlig natterne efter fredage og lørdage

og før helligdage. Udvalget foreslår derfor, at bevillingsmyndigheden med politiets samtykke kan tillade, at et mindre antal restaurationer har åbent hele døgnet, såfremt det ud fra miljø- og samfundsmæssige samt ordens- og ærdelighedsmæssige hensyn sammenholdt med virksomhedens karakter og driftsform skønnes forsvarligt. Sådanne tilladelser vil kunne begrænses og betinges.

Hvis den almindelige lukketid ændres til kl. 2, er det i øvrigt udvalgets opfattelse, at der må kunne gribes ind, såfremt denne senere lukketid i en bestemt restauration skulle medføre ordens- eller ærdelighedsmæssige problemer. Udvalget foreslår derfor, at bevillingsmyndigheden i sådanne tilfælde kan træffe afgørelse om, at en restauration eller et andet serveringssted skal holdes lukket fra et tidligere tidspunkt end kl. 2, og - da en hurtig indgriben kan være nødvendig - at politiet kan begrænse en restaurations åbningstid i op til 30 dage eller indtil bevillingsmyndighedens afgørelse om åbningstiden foreligger.

Det fremgår af foranstående, at udvalget ønsker kompetencen til at meddele tilladelse til udvidet åbningstid overført til bevillingsmyndigheden, hvor den efter den gældende lovs § 28 beror hos politiet. Udvalget finder, at disse afgørelser bør træffes af bevillingsmyndigheden, der træffer afgørelse om, hvorvidt alkoholbevilling kan gives, især fordi afgørelser om lukketid og om alkoholbevilling til dels træffes ud fra samme hensyn. Dette vil bl.a. have den praktiske konsekvens, at en ny bevillingsansøger samtidig kan få oplysning om muligheden for at få tilladelse til forlænget åbningstid. Da også politimæssige hensyn har betydning, foreslås, at afgørelse kun kan træf-

fes med politiets samtykke.

Overførelsen til bevillingsmyndigheden af kompetencen til at træffe disse afgørelser vil medføre, at afgørelserne ikke længere kan indbringes for Erhvervs- og Selskabsstyrelsen. Dette betyder en styrkelse af det kommunale selvstyre og en forenkling af administrationen.

3.17.4. Mindretals indstilling.

Et mindretal - P. Keld Mortensen og Børge Bech - mener, at det ikke vil være hensigtsmæssigt at ændre den hidtidig fastsatte åbningstid. Det vil fortsat være bedst stemmende med samfundsmæssige hensyn samt de ansattes tarv, at den almindelige lukketid er kl. 24.00. En ændring til kl. 02.00 vil betyde en kraftig forringelse af de ansattes arbejdsmiljø ved, at det i højere grad vil blive normalt at arbejde om natten.

3.18. Udskærkningsbestemmelser for bestemte personer.

Bestemmelsen i den gældende lovs § 29, stk. 1, nr. 2, hvorefter det er forbudt enhver at servere eller lade servere stærke drikke for personer, der ved det offentlige foranstaltning er under afvænningsbehandling for spiritusmisbrug, er meget vanskelig for restauratører at administrere, da restauratører sjældent har mulighed for at gøre sig bekendt med, om en gæst skulle være undergivet en sådan behandling. Udvalget foreslår derfor denne bestemmelse ophævet.

Ligeledes foreslås bestemmelsen i § 29, stk. 2, ophævet, da udvalget ikke finder, at den har nogen praktisk betydning. Straffelovens bestemmelser giver et tilstrækkeligt værn for borgere, der er kommet i en tilstand, hvor de

ikke kan klare sig selv.

3.19. Virksomheder uden alkoholbevilling.

3.19.1. Gældende bestemmelser.

Ifølge den gældende lovs § 30, stk. 1, må der i restaurations- og hotelvirksomheder, der ikke har alkoholbevilling, ikke

- 1) serveres stærke drikke,
- 2) af gæster, værter eller betjening nydes stærke drikke i serveringslokalerne,
- 3) stilles lokaler til rådighed til nydelse af stærke drikke.

Virksomheden af denne bestemmelse er bl.a., at politimesteren ikke kan meddele lejlighedstilladelse til servering af stærke drikke i medfør af § 22, stk. 1, til fester eller lignende, der afholdes i lokaler i restaurationsvirksomheder, der har næringsbrev som restauratør og hotelvært, men ikke har alkoholbevilling. Imidlertid har Handelsministeriet i cirkulære nr. 172 af 21. september 1971 fortolket bestemmelsen således, at den ikke er til hinder for, at der gives lejlighedstilladelse til servering med stærke drikke i forsamlingshuse eller i lokaler, der omfattes af lovens § 1, stk. 1, nr. 3, og drives i henhold til næringsbrev uden alkoholbevilling. Heller ikke har man fundet, at der skulle være noget til hinder for, at der i de omhandlede lokaler afholdes familiefester og andre sammenkomster, der ikke har offentlig karakter, selv om der nydes medbragte stærke drikke. I cirkulæret begrundes denne fortolkning med, at virksomhed som den beskrevne i disse relationer ikke kan anses som "restaurations- og hotelvirksomhed". Det udtales endvidere i cirkulæret, at

ministeriet er tilbøjeligt til at antage, at tilsvarende må gælde idrætshaller og lignende institutioner, der må anses for at træde i stedet for de hidtidige forsamlingshuse. Der er derfor intet til hinder for, at disse virksomheder, når der i det daglige ikke er adgang for offentligheden til servering, udlejer lokaler til selskaber m.v., der selv sørger for serveringen, herunder af stærke drikke, eller at der meddeles lejlighedstilladelse til servering med stærke drikke i disse lokaler.

3.19.2. Udvalgets overvejelser og indstilling.

Udvalget har lagt vægt på, at de oprindelige forsamlingshuse var ejet af borgerne i fællesskab og kunne stilles til rådighed for borgerne til afholdelse af møder, fester og lignende, medens der normalt ikke fandt nogen erhvervsmæssig servering sted, hvorfor adkomst ville være uforholdsmæssig, og lejlighedstilladelse kunne gives ved særlige lejligheder i medfør af lovens § 22, stk. 1.

Hvis der fra et forsamlingshus derimod drives erhvervsmæssig servering og derfor kræves næringsbrev, finder udvalget, at forsamlingshuset må være undergivet samme regler som andre serveringssteder, herunder forbudene i § 30, stk. 1. Hvis der skal serveres stærke drikke i forsamlingshuset, må det have alkoholbevilling.

Såfremt udvalgets forslag om en ophævelse af § 1, stk. 1, nr. 3, gennemføres, vil virksomhed, der alene består i udlejning af lokaler til selskaber, der selv sørger for serveringen, ikke være omfattet af loven, og der vil derfor i sådanne lokaler kunne nydes stærke drikke ved private fester eller ved fester m.v. i henhold til lejlighedstilladelse.

Under forudsætning af, at bestemmelsen i § 1, stk. 1, nr. 3, udgår af loven, foreslår udvalget en omformulering af § 30, således at begrebet "restaurations- og hotelvirksomheder, der ikke har alkoholbevilling", erstattes af begrebet "virksomheder, der ikke har alkoholbevilling, eller som ikke er omfattet af § 20, § 21, stk. 1, nr. 1, eller § 22, stk. 8". Det vil herefter på en klar måde fremgå, at § 30, stk. 1, omfatter alle virksomheder, der er omfattet af loven, bortset fra kantiner, visse pensionater og højskoler m.v.

3.20. Udbetaling af arbejds løn i restaurationer og kantiner .

Bestemmelsen i den gældende lovs § 31, stk. 3, hvorefter udbetaling af arbejds løn ikke må finde sted i restaurationer og kantiner, finder udvalget er formynderisk og utidssvarende, hvorfor den foreslås ophævet.

3.21. Klageadgang .

Efter den gældende lovs § 10, stk. 2, kan politiets afgørelser i visse tilfælde indbringes for justitsministeren, medens det i øvrigt gælder, at afgørelser, truffet af politimesteren, i København af magistraten, kan indbringes for Erhvervs- og Selskabsstyrelsen.

Fra klageadgangen til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen finder udvalget det hensigtsmæssigt at undtage de afgørelser, der er nævnt i § 35 i udvalgets forslag til en ny lov om restaurations- og hotelvirksomhed m.v. De nævnte afgørelser beror på et skøn over lokale forhold, som den lokale myndighed er bedre egnet til at udøve end den centrale myndighed.

Udvalget foreslår derfor, at klageadgangen indskrænkes til de afgørelser, der i almindelighed vil være af størst betydning for den enkelte borger.

Indskrænkningen i klageadgangen vil tillige medføre, at dobbeltadministration undgås, og er dermed en administrativ forenkling.

4. Lovforslag og bemærkninger-

4.1. Udvalgets lovforslag.

Forslag til lov om restaurations- og hotelvirksomhed m.v.

Kapitel 1 Lovens område

§ 1- Ved denne lov tilstræbes, at restaurations- og hotelvirksomhed og dermed sidestillet virksomhed drives under iagttagelse af samfundsmæssige, ærdelighedsmæssige og ordensmæssige hensyn.

Stk. 2. Loven omfatter selvstændig erhvervsvirksomhed ved:

- 1) Servering af spise- og drikkevarer, herunder ved enkeltstående arrangementer, jf. § 22.
- 2) Modtagelse af overnattende gæster med mulighed for servering.

Stk. 3. For andelsforeninger og andre foreninger gælder loven i det omfang, deres virksomhed udadtil fremtræder som erhvervsvirksomhed, eller der serveres stærke drikke for medlemmerne mod betaling.

Stk. 4. Ved "servering" forstås i denne lov salg af spise- eller drikkevarer til nydelse på eller ved salgsstedet.

Stk. 5. Ved "stærke drikke" forstås i denne lov

- 1) vin, frugtvin og andre ved alkoholgæring fremkomne drikke med over 2 1/2 rumprocent alkohol,
- 2) destillerede alkoholiske (ethanolholdige) drikke,
- 3) øl med 2 1/4 vægtprocent alkohol (ethanol) eller derover samt
- 4) drikke tilsat de under 1-3 nævnte drikke.

Stk. 6. Offentlige institutioners virksomhed omfattes ikke af lovens kap. 2 og 3.

Kapitel 2

Almindelige bestemmelser

Næringsbrev

§ 2. Enhver, der driver erhverv som nævnt i § 1, skal til hvert forretningssted have næringsbrev som restauratør og hotelvært, jf. dog kap. 4 og 5.

Stk. 2. I ansvarlige interessentskaber og i kommanditselskaber skal alle fuldt ansvarlige deltagere have næringsbrev.

Stk. 3. Næringsbrev udstedes af politimesteren i den politikreds, hvor forretningsstedet findes, i København af magistraten. Forretningsstedets adresse anføres på næringsbrevet.

Stk. 4. Virksomheden må ikke påbegyndes, før næringsbrev er udstedt, og før vedkommende myndighed har godkendt de pågældende lokaler eller serveringssteder. Er lokalerne eller serveringsstedet godkendt, kan et aktieselskab eller et anpartsselskab under stiftelse dog drive virksomhed, indtil næringsbrevet kan udstedes efter registreringen, når selskabet er anmeldt til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, og politimesteren, i København magistraten, har udstedt erklæring om, at de udpegede direktører og bestyrelsesmedlemmer opfylder betingelserne i § 3.

Næringsbrev for personer.

§3. Personer har ret til næringsbrev, når de

- 1) har bopæl her i riget,
- 2) er myndige og
- 3) ikke har anmeldt betalingsstandsning eller er under

konkurs.

Stk. 2. Næringsbrev kan nægtes under de omstændigheder, der er nævnt i borgerlig straffelovs § 78, stk. 2.

Stk. 3. Kravet i stk. 1 om bopæl her i riget bortfalder, såfremt dette er hjemlet efter næringsloven.

Stk. 4. Politimesteren, i København magistraten, kan tillade, at der udstedes næringsbrev til personer, som ikke opfylder betingelserne i stk. 1, nr. 1 og 2. Gives tilladelse til en person, der ikke har bopæl her i riget eller er umyndig uden at have fået tilladelse efter myndighedsloven til at drive virksomhed på egen hånd, skal virksomheden ledes af en bestyrer, der opfylder betingelserne i stk. 1, nr. 1 og 2, jf. stk. 2.

Næringbrev for selskaber.

§ 4. Her i landet registrerede aktieselskaber og anpartsselskaber har ret til næringsbrev, såfremt direktørerne og flertallet af bestyrelsesmedlemmerne opfylder betingelserne i § 3. Det samme gælder andre her i landet hjemmehørende selskaber med begrænset ansvar (herunder selskaber med vekslende medlemstal eller vekslende kapital), foreninger, stiftelser, fonde og andre selvejende institutioner.

Stk. 2. Filialer af udenlandske selskaber m.v. af den i stk. 1 nævnte art har ret til næringsbrev, såfremt dette er hjemlet i international aftale eller ved bestemmelser fastsat af Erhvervs- og Selskabsstyrelsen. Næringsbrev kan herudover udstedes efter tilladelse af Erhvervs- og Selskabsstyrelsen.

Afgift og navn på forretningssted.

§ 5. For næringsbrev betales afgift efter bestemmelser fastsat af Erhvervs- og Selskabsstyrelsen. Afgiften til-

falder staten, i København kommunen.

Stk. 2. På forretningssteder og automater skal indehaverens navn (firma) være anført på et sted, der er iøjnefaldende for gæsterne.

Næringsområdet.

§ 6- Restaurations- og hotelvirksomhed skal drives fra fast forretningssted.

Stk. 2. Ud af huset må der kun sælges tillavet mad, brød og kager samt alle slags drikkevarer undtagen stærke drikke. Har virksomheden alkoholbevilling, kan stærke drikke tillige sælges sammen med og som forholdsmæssigt tilbehør til tillavet mad.

Bortfald af næringsbrev.

§ 7. Retten til at drive næring bortfalder, når indehaveren af næringsbrevet dør, jf. dog stk. 3. Det samme gælder, hvis næringsbrevindehaveren ikke længere opfylder betingelserne for at få næringsbrev. Betalingsstandsning medfører dog ikke bortfald af næringsbrev.

Stk. 2. Politimesteren, i København magistraten, kan undtage fra bestemmelserne i stk. 1, 2. pkt.

Stk. 3. Efter anmeldelse til politimesteren, i København magistraten, kan et dødsbo, en ægtefælle, der sidder i uskiftet bo, et konkursbo eller en værge for en umyndiggjort uden næringsbrev fortsætte afdødes, fallentens eller den umyndiggjortes virksomhed med henblik på afvikling, afhændelse eller lignende. Adgangen hertil gælder kun indtil et år efter dødsfaldet, konkursdekretet eller umyndiggørelsen. I særlige tilfælde kan politimesteren, i København magistraten, forlænge fristen.

Bestyrere.

§ 8. Den daglige drift af virksomheden skal ledes af næringsbrevindehaveren selv eller af en bestyrer. Drives virksomhed fra flere forretningssteder, må kun ét af disse ledes af næringsbrevindehaveren. Hvert af de øvrige forretningssteder skal ledes af en bestyrer.

Stk. 2. Er næringsbrevindehaveren et af de i § 4 nævnte selskaber eller lignende, skal hvert af virksomhedens forretningssteder ledes af en bestyrer. Det samme gælder i de i § 7, stk. 3, nævnte boer.

Stk. 3. Bestyrere skal opfylde betingelserne i § 3, stk. 1, nr. 1 og 2, jf. stk. 2. Politimesteren, i København magistraten, kan undtage fra betingelsen i § 3, stk. 1, nr. 1.

Stk. 4. Bestyrere skal anmeldes til politimesteren, i København magistraten.

Stk. 5. Politimesteren på forretningsstedet, i København magistraten, kan tillade, at en person som indehaver eller bestyrer leder mere end ét forretningssted.

Stk. 6. Bestyreren har samme strafferetlige ansvar for virksomhedens drift som indehaveren af næringsbrevet, jf. § 37, stk. 5.

Kapitel 3

Alkoholbevilling

Restaurationslokalers forbindelse med andre lokaler.

§ 9. Virksomhed med servering af stærke drikke må ikke drives i lokaler, der benyttes til anden næringsvirksomhed, eller i lokaler, som står i forbindelse med andre salgslokaler, medmindre lokalerne har hver sin indgang fra et sted, hvortil der er offentlig adgang.

Stk. 2. Uanset bestemmelserne i stk. 1 må der

- 1) i lokaler i forretninger, hvor det samlede gulvareal i salgslokalerne er mindst 800 m² (stormagasiner m.v.), drives virksomhed med servering af stærke drikke,
- 2) i lokaler i hoteller udøves frisørvirksomhed og sælges varer til personlig brug for gæsterne og varer, der må sælges fra kiosker, jf. lov om butikstid, samt gaveartikler,
- 3) i lokaler i idrætshaller og i foreningslokaler sælges varer til personlig brug for medlemmerne og varer, der må sælges fra kiosker, samt sportsrekvisitter og -udstyr, emblemer og lignende,
- 4) afholdes udstillinger, hvor der finder næringsvirksomhed sted, i de almindelige restaurations- og hotellokaler.

Stk. 3. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen kan fastsætte regler, der giver mulighed for servering eller salg i videre omfang end nævnt i stk. 2, nr. 1-3.

Bevillingsmyndigheden.

S 10. Stærke drikke må kun serveres i virksomheder med alkoholbevilling, jf. dog kap. 4 og 5. Bevillingen, der kun gælder et bestemt forretningssted, gives og fornys af kommunalbestyrelsen efter forhandling med politiet, jf. dog § 11 om Landsbevillingsnævnet. Bevillingen gælder for et tidsrum af 8 år, men kan efter omstændighederne begrænses og betinges.

Stk. 2. Afgørelser, der efter denne lov henhører under kommunalbestyrelsens kompetence, vil kunne træffes af et af kommunalbestyrelsen i dette øjemed nedsat bevillingsnævn, jf. stk. 3. Bevillingsnævnets afslag kan indbringes for kommunalbestyrelsen, i København den samlede magistrat, inden 4 uger efter, at afslaget er givet. Afslaget

skal indeholde oplysning om adgangen til at indbringe afgørelsen for kommunalbestyrelsen, i København magistraten, og om fristen herfor.

Stk. 3. Bevillingsnævnet består af politimesteren og indtil 6 andre medlemmer. Også personer, der ikke er medlemmer af kommunalbestyrelsen, kan have sæde i nævnet. I København består nævnet af borgmesteren for den magistratsafdeling, under hvilken næringssager hører, som formand, 5 medlemmer valgt af borgerrepræsentationen ved forholdstalsvalg og en repræsentant for politiet valgt af politidirektøren.

Landsbevillingsnævnet.

S 11- Erhvervs- og Selskabsstyrelsen nedsætter et Landsbevillingsnævn bestående af en formand, der har bestået juridisk kandidateksamen, samt 2 andre medlemmer, hvoraf 1 repræsenterer kommunale interesser. Medlemmerne udnævnes for et tidsrum af 4 år ad gangen. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen fastsætter nævnets forretningsorden.

Stk. 2. Kun Landsbevillingsnævnet kan give og forny alkoholbevillinger, når virksomheden drives:

- 1) i ejendomme, der tilhører staten,
- 2) i ejendomme, der tilhører en kommune, for så vidt ejendommene overvejende er indrettet til restaurations- eller hotelvirksomhed, eller
- 3) i jernbanetog, turistbusser, fly og skibe i fart.

Regler for behandling af bevillingsansøgninger.

S 12- Bevillingsmyndigheden skal ved afgørelsen af, om alkoholbevilling vil kunne gives, iagttage samfundsmæssige, ædruelighedsmæssige og dermed sammenhængende hensyn. Der kan herved navnlig lægges vægt på:

- 1) om der af bevillingsansøgeren, medlemmer af direktion eller bestyrelse eller andre, der kan øve en bestemmende indflydelse på virksomhedens drift, er udvist en sådan adfærd, at der er grund til at antage, at virksomheden ikke vil blive drevet på forsvarlig måde,
- 2) bevillingsansøgerens forretningsmæssige kvalifikationer, således at det må antages, at ansøgeren vil være egnet til at drive restaurationsvirksomhed på betryggende måde,
- 3) bevillingsansøgerens økonomiske forhold og finansieringsplan, driftsbudget samt likviditetsbudget for virksomheden, herunder at det må anses for godtgjort, at virksomheden vil blive drevet for ansøgerens egen regning og risiko,
- 4) størrelse, indretning og karakter i øvrigt af restaurationsvirksomheden,
- 5) restaurantens beliggenhed, hvorved der kan anlægges byplanmæssige betragtninger, således at der kan vises tilbageholdenhed med at give tilladelse til nyoprettede restaurationsvirksomheder med servering af stærke drikke i egentlige boligkvarterer, villakvarterer o.lign., eller nær skoler eller andre institutioner, der søges af unge,
- 6) om der som følge af en for stærk lokal koncentration af restaurationsvirksomheder med alkoholbevilling kan befrygtes uforsvarlig restaurationsdrift eller andre ædrueligheds- eller ordensmæssige problemer, eller
- 7) om der foreligger andre konkrete ædruelighedsmæssige og dermed sammenhængende sociale og politimæssige forhold, der gør det betænkeligt, at alkoholbevilling gives.

Alkoholbevilling til personer.

S 13. Alkoholbevilling kan kun meddeles personer, der opfylder nedenstående betingelser:

- 1) ansøgeren har næringsbrev til det pågældende forretningssted,
- 2) er fyldt 25 år eller, såfremt der er afsluttet en uddannelse inden for hotel- og restaurationsfaget, 23 år,
- 3) ikke er umyndiggjort eller under lavværgemål, og
- 4) der ikke foreligger forhold, som efter § 16, stk. 2 og 4, er til hinder for meddelelse af bevilling.

Stk. 2. I ansvarlige interessentskaber og i kommanditselskaber skal alle fuldt ansvarlige deltagere have alkoholbevilling.

Alkoholbevilling til selskaber.

S 14. Alkoholbevilling kan kun meddeles selskaber m.v., jf. § 4, der opfylder nedenstående betingelser:

- 1) selskabet har næringsbrev til det pågældende forretningssted,
- 2) direktionens medlemmer og flertallet af bestyrelsesmedlemmerne opfylder betingelserne i § 13, stk. 1, nr. 2 og 3, og
- 3) der ikke foreligger forhold, som efter § 16, stk. 1, 2 og 5, er til hinder for meddelelse af bevilling.

Stk. 2. Bevillingsmyndigheden kan undtage fra bestemmelsen i stk. 1, nr. 2.

Stk. 3. Såfremt der i selskaber m.v. indtræder nye medlemmer i direktionen eller bestyrelsen, eller såfremt en aktionær eller en anpartshaver efter bevillingens meddelelse opnår besiddelse af 30% eller mere af aktie- eller anpartskapitalen, skal dette anmeldes til politimesteren på hvert forretningssted, i København magistraten. Oplysningerne forelægges herefter for bevillingsmyndigheden

til prøvelse af, om betingelserne for bevillingen fortsat er til stede, jf. § 18.

Bestyrere i virksomheder med alkoholbevilling.

S 15- Bestyrere i virksomheder, der har alkoholbevilling, skal opfylde betingelserne i § 13, stk. 1, nr. 2 og 3, og § 16, stk. 2. De skal have bopæl her i riget, medmindre bevillingsmyndigheden undtager fra denne betingelse. Endvidere må de ikke have udvist en sådan adfærd, at der er grund til at antage, at de ikke vil lede virksomheden på forsvarlig måde.

Stk. 2. Bestyrere i virksomheder med alkoholbevilling skal godkendes af vedkommende bevillingsmyndighed.

Finansieringsbestemmelser.

S 16. Alkoholbevilling kan uden tilladelse fra Erhvervs- og Selskabsstyrelsen kun meddeles selskaber m.v., såfremt disses vedtægter indeholder bestemmelser om, at aktier (anpartter, andelsbeviser) ikke kan udstedes eller overdrages til nogen, der fremstiller eller forhandler drikkevarer, at alle aktier (andelsbeviser) skal lyde på og noteres på navn, og at der til overdragelse af aktier (anpartter, andelsbeviser) kræves samtykke fra bestyrelsen. Har et anpartsselskab ingen bestyrelse, kræves samtykke fra direktionen.

Stk. 2. Personer og selskaber m.v., der har alkoholbevilling, og bestyrere for disse virksomheder må ikke uden tilladelse fra Erhvervs- og Selskabsstyrelsen lade sig finansiere, helt eller delvist, ved lån under nogen form, indskud, usædvanlig kredit eller sikkerhedsstillelse af nogen, som fremstiller eller forhandler drikkevarer, eller som er medlem af direktion eller bestyrelse i selskaber m.v., som fremstiller eller forhandler drikkevarer.

Tilsvarende gælder modtagelse af gaver af ikke ubetydelig værdi, bestemt til anvendelse i bevillingshaverens virksomhed.

Stk. 3. Bestemmelserne i stk. 2 finder ikke anvendelse med hensyn til lån, indskud eller sikkerhedsstillelse ydet af finansieringsinstitutter, hvis vedtægter sikrer en sådan uafhængighed af leverandører af drikkevarer, at de har kunnet opnå Erhvervs- og Selskabsstyrelsens godkendelse.

Stk. 4. Alkoholbevilling kan ikke uden tilladelse fra Erhvervs- og Selskabsstyrelsen meddeles personer, som fremstiller eller forhandler drikkevarer, eller personer, der er medlem af direktion eller bestyrelse i selskaber m.v., som fremstiller eller forhandler drikkevarer.

Stk. 5. Alkoholbevilling kan ikke uden tilladelse fra Erhvervs- og Selskabsstyrelsen meddeles selskaber m.v., som fremstiller eller forhandler drikkevarer, eller i hvilke noget medlem af direktion eller bestyrelse fremstiller eller forhandler drikkevarer eller er medlem af direktion eller bestyrelse i andre selskaber, som fremstiller eller forhandler drikkevarer.

Afgift og midlertidig tilladelse.

§ 17. Afgift for alkoholbevilling betales til kommunen efter regler fastsat af Erhvervs- og Selskabsstyrelsen.

Stk. 2. Når ansøgning om bevilling er indgivet, kan politimesteren, i København politidirektøren, tillade, at stærke drikke serveres. Tilladelse gives for et bestemt tidsrum, dog længst indtil endelig afgørelse er truffet.

Bortfald af alkoholbevilling.

S 18. En alkoholbevilling bortfalder,

- 1) når bevillingshaveren dør, jf. dog stk. 3,
- 2) når bevillingens gyldighedstid udløber, uden fornyelse finder sted,
- 3) når bevillingshaveren ikke længere udnytter alkoholbevillingen,
- 4) hvis bevillingshaveren ikke længere har næringsbrev eller opfylder betingelserne i § 13, stk. 1, nr. 3, eller § 14, stk. 1, nr. 2,
- 5) hvis bevillingshaveren ikke længere opfylder betingelserne i § 16, stk. 4 eller 5, for at opnå alkoholbevilling, eller
- 6) når en i medfør af § 10, stk. 1, stillet betingelse for bevillingen ikke længere er opfyldt.

Stk. 2. Det påhviler bevillingshaveren at underrette bevillingsmyndigheden, såfremt bevillingen ikke udnyttes.

Stk. 3. Afdødes ægtefælle har ret til at overtage bevillingen, hvis vedkommende har samlevet med afdøde indtil dennes død og opfylder betingelserne i § 13, stk. 1.

Stk. 4. Bevillingsmyndigheden kan tillade, at en efterlevende ægtefælle, der ikke er fyldt 25 år, overtager bevillingen efter stk. 3.

Stk. 5. Bestemmelsen i § 7, stk. 3, anvendes også på alkoholbevillinger.

Stk. 6. Godkendelse af en bestyrer bortfalder, hvis denne ikke længere opfylder betingelserne for at kunne blive godkendt, jf. § 15, stk. 1.

Fratagelse af alkoholbevilling.

S 19- Har en bevillingshaver gjort sig skyldig i grov eller oftere gentagen forsømmelse i virksomheden, kan bevillingen efter forslag fra politiet fratages den pågæl-

dende af kommunalbestyrelsen, i København magistraten, eller Landsbevillingsnævnet for bevillinger, der er givet af nævnet. Det samme gælder, hvis virksomheden drives på en sådan måde, at drukkenskab, prostitution, uterlighed eller strafbare handlinger derved vil kunne fremmes, og politiet tidligere har advaret bevillingshaveren.

Stk. 2. Afgørelser efter stk. 1 kan af bevillingshaveren kræves indbragt for domstolene. Afgørelsen skal indeholde oplysning om adgangen hertil og om fristen herfor.

Stk. 3. Begæring efter stk. 2 skal fremsættes over for Erhvervs- og Selskabsstyrelsen inden 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen anlægger sag mod den pågældende i den borgerlige retsplejes former.

Stk. 4. Begæring om sagsanlæg har opsættende virkning, men retten kan ved kendelse bestemme, i hvilket omfang den pågældende under sagens behandling må drive virksomheden. Såfremt bevillingsmyndighedens afgørelse findes lovlig ved dommen, kan det i denne dom bestemmes, at anke ikke har opsættende virkning.

Stk. 5. Med hensyn til bestyrertilladelser på forretningssteder, der har alkoholbevilling, finder stk. 1-4 tilsvarende anvendelse.

Kapitel 4

Virksomhed hvortil ikke kræves adkomst

Kantiner

S 20. Til kantinevirksomhed kræves ikke næringsbrev eller anden adkomst. Ved kantinevirksomhed forstås servering i dertil indrettede lokaler i eller i tilknytning til arbejdspladser og tilsvarende steder for personer, der er beskæftiget i virksomheden, for personer, der be-

søger nogen af de beskæftigede, samt for chauffører, bude o.lign. med ærinde i virksomheden.

Stk. 2. Såfremt der i kantine serveres stærke drikke, skal den daglige drift varetages af en person, der opfylder betingelserne i § 3, stk. 1, nr. 1, og § 13, stk. 1, nr. 2 og 3. På kantineindehavere og kantinebestyrere finder bestemmelserne i § 16, stk. 2, tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. I kantiner må der ikke serveres, nydes eller udleveres andre stærke drikke end øl af skatteklasse I og bordvin.

Stk. 4. Fra kantiner må der, også til medtagelse uden for virksomheden, sælges tillavet mad, brød, kager og drikkevarer, dog ikke stærke drikke, nødindkøb til brug i virksomheden og varer, der må sælges fra kiosker, jf. lov om butikstid.

Stk. 5. Politiet kan forbyde driften af en kantine, hvis reglerne for kantinevirksomhed tilsidesættes, eller kantine drives på en måde som nævnt i § 19, stk. 1, 2. pkt.

Stk. 6. Kantiner må længst holdes åbne i tiden fra 1/2 time før arbejdstidens begyndelse til 1 1/2 time efter arbejdstidens ophør. I lukketiden må der ikke serveres i kantine lokalerne. Dette gælder dog ikke ved sammenkomster, som bekostes af vedkommende virksomhed, eller som foranstalles af virksomhedens personale. Endvidere kan lokalerne i lukketiden anvendes i henhold til lejlighedstilladelse efter § 22.

Anden virksomhed der kan drives uden adkomst.

S 21. Næringsbrev eller anden adkomst kræves ikke for personer med bopæl her i landet til

- 1) modtagelse i mindst 30 nætter af overnattende gæster med mulighed for servering,

2) modtagelse af overnattende gæster med mulighed for servering alene af morgenmåltid, når der ikke modtages gæster i mere end 3 værelser med tilsammen højst 8 sengepladser.

Stk. 2. I de i stk. 1, nr. 2, nævnte virksomheder må der ikke serveres stærke drikke.

Kapitel 5

Enkeltstående arrangementer

§ 22. Ved fester, møder og lignende særlige lejligheder kan en af loven omfattet virksomhed udøves uden adkomst af en person, der er fyldt 18 år, såfremt serveringen alene omfatter pølser, is, burgers, smørrebrød og lignende enkel bespisning samt drikkevarer, dog ikke stærke drikke. Foregår serveringen udendørs, skal politiet underrettes senest 3 dage før arrangementets afholdelse. Serveringen kan tillige omfatte øl af skatteklasser I og bordvin, såfremt den foregår indendørs for højst 150 personer og udøves af en person, der er fyldt 25 år. Politiet kan til varetagelse af de i § 1, stk. 1, nævnte hensyn fastsætte vilkår for virksomhedens udøvelse eller forbyde virksomheden.

Stk. 2. Politiet kan ved de lejligheder, som er nævnt i stk. 1, tillade, at en person, der er fyldt 25 år, uden anden adkomst forestår servering af **de** i stk. 1, 1. og 3. pkt., nævnte spise- og drikkevarer, uanset om serveringen foregår udendørs, og uanset om deltagerantallet omfatter flere end 150 personer.

Stk. 3. Politiet kan i øvrigt ved de lejligheder, som er nævnt i stk. 1, tillade, at en bevillingshaver, jf. § 10, eller en bevillingshaver i forening med en person, der er fyldt 25 år, uden anden adkomst **udøver** en af loven

omfattet virksomhed. Såfremt arrangementet ved den pågældende lejlighed afholdes med et velgørende eller almennyttigt formål, behøver tilladelsen dog ikke at gives til en bevillingshaver, men kan gives til en person, der er fyldt 25 år.

Stk. 4. For indgivelse af ansøgning om tilladelse efter stk. 2 og 3 betales 500 kr.

Stk. 5. Serveringspersonalet skal være fyldt 18 år, såfremt der serveres stærke drikke.

Stk. 6. Bestemmelserne i § 16, stk. 2 og 4, finder tilsvarende anvendelse ved arrangementer efter stk. 2 og 3.

Stk. 7. Med "bevillingshaver" i stk. 3 sidestilles godkendte bestyrere, jf. § 15, stk. 2.

Stk. 8. Højskolars, landbrugsskolars og lignende institutioners servering ved fælles måltider for deltagere ved institutionens sammenkomster og møder kan ske uden tilladelse fra politiet.

Kapitel 6.

Særlige bestemmelser.

Automatsalg af stærke drikke.

§ 23. Salg af stærke drikke fra automater og lignende må kun ske i forretningslokaler.

Stk. 2. Stærke drikke må ikke sælges fra automater og lignende til nydelse på stedet, medmindre salget finder sted i restaurationslokaler med alkoholbevilling eller for så vidt angår salg af øl af skatteklasse I og bordvin i kantinelokaler.

Stk. 3. Politiet kan forbyde opstilling af automater, hvorfra der kan købes stærke drikke, hvis disse er opstillet på steder, hvor der ikke er konstant tilsyn.

Udlevering af stærke drikke fra butikker.

S 24. Politiet kan forbyde udlevering af stærke drikke i og fra butikker og lignende forretningslokaler, hvis forholdene giver anledning dertil.

Stk. 2. Udlevering af stærke drikke må ikke finde sted til de i § 29, stk. 1, nr. 2, omhandlede personer.

Lokaler.

S 25. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen kan fastsætte regler om indretning og benyttelse af lokaler og lignende, der anvendes i forbindelse med den af loven omfattede virksomhed, herunder regler om virksomhedens udøvelse fra faste stadepladser under åben himmel eller i lokaler i tog, fly og skibe.

Spilleautomater og optræden.

S 26. I restaurationer kan der uden tilladelse opstilles 3 spilleautomater, såfremt der gives meddelelse herom til politiet.

Stk. 2. Opstilling af mere end 3 spilleautomater kan kun ske med politiets tilladelse. Tilladelsen kan tilbagekaldes, hvis den giver anledning til misbrug. Der vil dog ikke kunne gives tilladelse til opstilling af flere spilleautomater, end der er mulighed for efter de regler, som Erhvervs- og Selskabsstyrelsen har fastsat i medfør af stk. 3.

Stk. 3. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen fastsætter regler om, hvilken afgift der skal betales til kommunen for hver opstillet spilleautomat. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen kan fastsætte regler om benyttelse af automater, herunder at automater skal være godkendt af et prøveinstitut, og i hvilken form gevinster må udbetales samt hvor mange automater, der må opstilles.

Stk. 4. I restaurationer må optræden for offentligheden kun ske med politiets tilladelse.

Stk. 5. Politiet kan forbyde offentlig dans, musik, spil og lignende i restaurationer.

Unge personers beskæftigelse.

S 27. På forretningssteder med alkoholbevilling eller andre serveringssteder, hvor der serveres stærke drikke, må personale, der i åbningstiden er beskæftiget i serveringslokaler, garderober eller toiletter, bortset fra værtens hjemmeværende børn og børnebørn, ikke være under 18 år. Dette gælder dog ikke lærlinge med godkendt lærlingekontrakt eller personer, der har udstået hele læretiden i tjenerfaget. På andre forretningssteder eller serveringssteder kan politiet forbyde ansættelse af personer under 18 år til beskæftigelse i åbningstiden i serveringslokaler, garderober eller toiletter.

Lukketid.

S 28. Restaurationer og andre serveringssteder, hvortil der er offentlig adgang, skal være lukket i tiden fra kl. 2 til kl. 5. Dette gælder dog ikke restaurationer i jernbanetog, turistbusser, fly og passagerskibe i fart. I lukketiden kan servering ske for overnattende gæster uden for de almindelige restaurationslokaler.

Stk. 2. Ved særlige lejligheder såsom nytårsnat, større byfester og lignende lokalt prægede arrangementer kan politiet tillade længere åbningstid end nævnt i stk. 1 for restaurationer i politikredsen eller en del af denne.

Stk. 3. Bevillingsmyndigheden kan med politiets samtykke tillade længere åbningstid, når virksomheden drives på jernbanestationer, lufthavne, skibsekspeditioner, rutebilstationer samt færgers og ruteskibes anløbspladser.

Stk. 4. Bevillingsmyndigheden kan med politiets samtykke tillade, at et mindre antal restaurationer har åbent hele døgnet, såfremt det ud fra miljø- og samfundsmæssige samt ordens- og ærdelighedsmæssige hensyn sammenholdt med virksomhedens karakter og driftsform skønnes forsvarligt.

Stk. 5. Bevillingsmyndigheden kan inden påbegyndelsen af en virksomhed træffe afgørelse om, at virksomheden skal holdes lukket fra et tidligere tidspunkt end kl. 2, såfremt dette findes påkrævet af miljømæssige hensyn.

Stk. 6. Bevillingsmyndigheden kan efter indstilling fra politiet træffe afgørelse om, at bestemte restaurationer og andre serveringssteder skal holdes lukket fra et tidligere tidspunkt end kl. 2, såfremt dette findes påkrævet af hensyn til den offentlige orden eller af ærdelighedsmæssige hensyn.

Stk. 7. Politiet kan ud fra de hensyn, som er nævnt i stk. 6, med øjeblikkelig virkning begrænse en restaurations åbningstid i op til 30 dage, dog længst indtil bevillingsmyndigheden har truffet afgørelse om åbningstiden, jf. stk. 6.

Stk. 8. I lukketiden, bortset fra det første kvarter af denne, må ingen uden politiets tilladelse opholde sig i en restaurations lokaler, medmindre dette er nødvendigt for opgørelsen af dagssalgets regnskab og lokalernes rengøring og bevogtning. I lukketiden vil sammenkomster af foreninger eller sluttede selskaber, rejseselskaber og lignende kun kunne foregå i særlige fra restaurationen adskilte selskabslokaler, medmindre der foreligger tilladelse fra politiet.

Forbud mod servering for personer under 18 år m.v.

S 29. I restaurationer og andre serveringssteder er det forbudt enhver at servere eller lade servere, herunder gennem automater, stærke drikke for personer, der

- 1) ikke er fyldt 18 år, eller
- 2) om hvem der er grund til at antage, at de ved yderligere indtagelse af stærke drikke vil give anledning til fare for sig selv eller fare eller ulempe for andre.

Stk. 2. I restaurationer og andre serveringssteder, hvor der serveres stærke drikke, har bevillingshaveren pligt til på et sted, der er iøjnefaldende for gæsterne, at anbringe opslag om, at det er forbudt at servere stærke drikke for personer, der ikke er fyldt 18 år.

Stk. 3. I restaurationer, hvor der serveres stærke drikke, har bevillingshaveren pligt til at drage omsorg for, at der også er mulighed for at få serveret andre drikke. Denne pligt omfatter pligt til at føre lyst øl, alkoholfrit øl og kaffe. Det skal fremgå af prislister, vinkort eller klart læselige opslag, at de nævnte drikkevarer føres.

Stk. 4. Politiet kan, såfremt det er nødvendigt af hensyn til den offentlige ro og orden, midlertidigt forbyde, at stærke drikke serveres og forhandles i nærmere angivne virksomheder eller i hele politikredsen.

Stk. 5. Bestemmelsen i stk. 1, nr. 1, gælder ikke servering i selskabslokaler og virksomheder omfattet af § 21, stk. 1, nr. 1.

Virksomheder uden alkoholbevilling.

S 30. I virksomheder, der ikke har alkoholbevilling, eller som ikke er omfattet af § 20, § 21, stk. 1, nr. 1, eller § 22, stk. 8, må der ikke

- 1) af gæster, værter eller betjening nydes stærke drikke

i serveringslokalerne,

2) stilles lokaler til rådighed til nydelse af stærke drikke.

Stk. 2. Fra de i stk. 1 omhandlede forretningssteder eller fra lokaler, der står i forbindelse hermed, må der ikke sælges eller udleveres stærke drikke. Dette gælder dog ikke lokaler, der omfattes af § 9, stk. 2, nr. 1.

Forbud mod ophold i restaurationer.

S 31. Politiet kan under særlige forhold forbyde restauratører og hotelværter at lade personer under 18 år opholde sig som gæster i vedkommende virksomhed.

Stk. 2. Politiet kan forbyde personer, der søger fortjeneste ved prostitution, eller som tidligere i forbindelse med restaurationsbesøg har gjort sig skyldige i strafbare handlinger, at opholde sig som gæster i bestemte virksomheder. Politiet kan tillige forbyde de pågældende restauratører at modtage disse personer som gæster.

Forstyrrelse af den offentlige orden.

S 32. I restaurationer, hoteller, og andre serveringssteder, hvortil der er offentlig adgang, er det forbudt at udvise støjende, voldelig, fornærmelig eller lignende optræden, der er egnet til at forstyrre den offentlige orden eller medføre ulempe for andre tilstedeværende eller omboende.

Stk. 2. Såfremt nogen overtræder stk. 1, skal værten eller dennes stedfortræder påtale forholdet og om fornødent bortvise den pågældende eller tilkalde politiet.

Stk. 3. Har slagsmål eller anden betydelig uorden fundet sted i en virksomhed omfattet af stk. 1, kan politiet beordre den lukket for resten af dagen.

Begrænsninger og betingelser for tilladelser.

§ 33. Dispensationer eller tilladelser, der gives i medfør af loven, kan efter vedkommende myndigheds bestemmelse begrænses og betinges.

Klage over afgørelser.

§ 34. Politiets afgørelser efter lovens § 26, stk. 2, 4 og 5, § 29, stk. 4, og § 31 kan indbringes for justitsministeren. Andre afgørelser efter denne lov, der træffes af politimesteren, i København af politidirektøren eller magistraten, kan med de i § 35 nævnte undtagelser indbringes for Erhvervs- og Selskabsstyrelsen.

Stk. 2. Erhvervs- og Selskabsstyrelsens afgørelser kan ikke indbringes for højere administrativ myndighed.

Afgørelser der ikke kan påklages.

§ 35. Afgørelser truffet af politimesteren, i København af politidirektøren eller magistraten, i medfør af nedenstående bestemmelser kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed: § 7, stk. 3, 3. pkt., § 8, stk. 5, § 10, Stk. 2, 2. pkt., § 19, stk. 1, § 20, stk. 5, § 23, stk. 3, § 24, stk. 1, § 27, 3. pkt., § 28, stk. 7 og stk. 8, 1. pkt., og § 32, stk. 3.

Bemyndigelsesbestemmelse.

§ 36. Industriministeren kan fastsætte regler om, at visse afgørelser ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed eller skal kunne indbringes for et ankenævn.

Kapitel 7

Straffebestemmelser m.v.

§ 37. Overtrædelse af § 2, stk. 1, stk. 2 og stk. 4, 1. pkt., § 5, stk. 2, § 6, stk. 2, § 8, stk. 1, 2 og 4, § 9, stk. 1, § 10, stk. 1, 1. pkt., § 14, stk. 3, 1. pkt., § 16, stk. 2, § 18, stk. 2, § 20, stk. 2, stk. 3, stk. 4 og stk. 6, 1. og 2. pkt., § 21, stk. 2, § 22, stk. 1, 2. pkt., og stk. 5, § 23, stk. 1 og 2, § 24, stk. 2, § 26, stk. 1, stk. 2, 1. pkt., og stk. 4, § 27, 1. pkt., § 28, stk. 1, 1. pkt., og stk. 8, 1. pkt., § 29, stk. 1, 2 og 3, § 30, stk. 1 og stk. 2, 1. pkt., og § 32, stk. 1 og 2, eller overtrædelse af betingelser eller begrænsninger fastsat af kommunalbestyrelsen eller Landsbevillingsnævnet i medfør af § 10, og overtrædelse af forbud i henhold til § 27, 3. pkt., § 29, stk. 4, og § 31 straffes med bøde. Under skærpende omstændigheder eller i gentagelsestilfælde kan straffen stige til hæfte.

Stk. 2. Den, der nyder, køber eller på anden måde skaffer sig spise- eller drikkevarer i strid med loven, straffes med bøde. Med samme straf anses den, der medvirker til overtrædelse af bestemmelserne i § 16, stk. 2.

Stk. 3. I forskrifter eller pålæg, der gives i medfør af loven, kan der fastsættes straf af bøde eller hæfte for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne og af pålæg givet i medfør af forskrifterne.

Stk. 4. Er overtrædelsen begået af et aktieselskab, anpartsselskab, andelsselskab eller lignende, kan bødeansvar pålægges virksomheden som sådan. Er overtrædelsen begået af en kommune, kan bødeansvar pålægges kommunen som sådan.

Stk. 5. Der kan pålægges restauratører, hotelværter, kantineindehavere og disses bestyrere bødeansvar for over-

trædelse af § 28, stk. 8, § 29, stk. 1, og forbud i henhold til § 31, stk. 1, der begås af ansatte i virksomheden, selv om overtrædelsen ikke kan tilregnes dem som forsætlig eller uagtsom. Er restauratøren, hotelværtten eller kantineindehaveren et selskab, jf. § 4, eller en kommune, kan der pålægges selskabet eller kommunen bødeansvar. For bødeansvaret fastsættes ingen forvandlingsstraf.

Politiets adgang til lokaler.

S 38. Der vil ikke kunne nægtes politiet adgang til lokaler eller rum, der hører til virksomheder, der omfattes af denne lov. Dette gælder dog ikke værelser, der er udlejet til overnatning.

Kapitel 8

Ikrafttrædelsesbestemmelser m.v.

S 39. Loven træder i kraft den

Stk. 2. Lov nr. 121 af 25. marts 1970 om restaurations- og hotelvirksomhed m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 18 6 af 25. marts 1988, som ændret ved lov nr. 62 af 7. februar 1990, ophæves.

Stk. 3. Tidligere udstedte næringsbreve som restauratør og hotelvært giver fremtidig alene adgang til at drive virksomhed fra allerede etablerede forretningssteder.

Stk. 4. Tilladelser givet inden lovens ikrafttræden til at holde restaurationer åbne længere end til kl. 2 bortfalder 2 år efter lovens ikrafttræden.

Stk. 5. Bevillingsmyndigheden kan indtil 6 måneder efter lovens ikrafttræden træffe afgørelse om, at en igangværende virksomhed skal holdes lukket fra et tidligere tidspunkt end kl. 2, såfremt dette findes påkrævet af miljømæssige hensyn.

S 40. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

4.2. Bemærkninger til lovforslaget.

Til S 1

§ 1, stk. 1, er ny. Det er fundet hensigtsmæssigt at nævne de hensyn, som loven skal varetage. Det kan have betydning ved fortolkningen af lovens bestemmelser.

I stk. 2, nr. 1, er det tydeliggjort, at loven også gælder for servering ved enkeltstående arrangementer, der er omfattet af § 22.

Bestemmelsen i den gældende lovs § 1, stk. 1, nr. 3, hvorefter loven omfatter udlejning af lokaler til selskaber, der selv sørger for serveringen, er udgået. Bestemmelsen blev indført ved beværterlov nr. 207 af 7. juni 1958 med den begrundelse, at udskænkning af stærke drikke i lejede lokaler derved ville blive omfattet af den dagældende omsætningsafgiftslov. Da der ikke længere opkræves særlig afgift af stærke drikke, der serveres i restaurationsvirksomheder, er begrundelsen for, at virksomhed, der alene består i udlejning af lokaler til selskaber, der selv sørger for serveringen, skal være omfattet af lov om restaurations- og hotelvirksomhed m.v., bortfaldet.

Stk. 4 er ny. Definitionen af "servering" er i overensstemmelse med gældende praksis. Som eksempel på en virksomhed, der vil være omfattet af loven, kan nævnes en virksomhed, i hvilken der er opstillet borde, hylder eller stole med henblik på, at kunderne kan indtage spise- eller drikkevarer på stedet.

Stk. 5 svarer til den gældende lovs § 12.

Til S 2

Kravet i stk. 1 om næringsbrev til hvert forretningssted gør det muligt at efterprøve, om betingelserne for

næringsbrevets udstedelse er til stede, hver gang et nyt forretningssted etableres.

Stk. 2 svarer til den gældende lovs § 2, stk. 2.

Ændringen i stk. 3 er en følge af, at der efter stk. 1 kræves næringsbrev til hvert forretningssted.

Stk. 4 svarer til den gældende lovs § 2, stk. 4, bortset fra 1. pkt., hvor den ændrede formulering er en følge af, at lovforslaget ikke indeholder bestemmelser om godkendelse af restaurationslokaler, idet eventuelt krav om godkendelse overlades til anden myndighed, f.eks. brandmyndigheden og levnedsmiddelkontrollen. Endvidere omfatter 2. pkt. foruden aktieselskaber også anpartsselskaber, hvilket er en a jour-føring som følge af § 135 i lov om anpartsselskaber, jf. lovbekendtgørelse nr. 435 af 20. juni 1989.

Til § 3

I stk. 1 stilles der ikke som i den gældende lovs § 3, stk. 1, krav om dansk indfødsret for at kunne få næringsbrev. Efter hidtil fulgt praksis i Industriministeriet og fra 1. januar 1988 Erhvervs- og Selskabsstyrelsen er der dispenseret for kravet om indfødsret i alle tilfælde, hvor ansøgeren har opholds- og arbejdstilladelse her i landet. Har en ansøger ikke opholds- og arbejdstilladelse, kan den pågældende allerede af den grund ikke drive virksomhed her i landet.

I stk. 1, nr. 3, stilles som betingelse for at få næringsbrev, at ansøgeren ikke har anmeldt betalingsstandsning eller er under konkurs. Herved sikres, at både restauratører med alkoholbevilling og restauratører uden alkoholbevilling opfylder et i økonomisk henseende mindstekrav, hvorved risikoen for uforsvarlig drift, herunder ulovligheder i virksomheden, må antages at blive mindre.

Stk. 2 svarer til den gældende lovs § 3, stk. 4.

Med bestemmelsen i stk. 3, der om bortfald af bopælskravet henviser til næringsloven, er ikke tilsigtet nogen realitetsændring, idet betingelserne for bopælskravets bortfald er de samme i næringsloven som i den gældende lov om restaurations- og hotelvirksomhed m.v. Det er alene EF-statsborgere, der kan drive virksomhed i Danmark uden at skulle have dispensation fra bopælskravet.

I stk. 4 er kompetencen til at dispensere fra betingelserne i stk. 1, nr. 1 og 2, henlagt til politimesteren, i København magistraten, som den myndighed, der udsteder næringsbrevet, i stedet for Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, som efter den gældende lov har kompetence hertil. Herved opnås en administrativ forenkling. Fra kravet i stk. 1, nr. 3, kan der ikke dispenseres. Stk. 4, 2. pkt., svarer til den gældende lovs § 3, stk. 3, 2. pkt.

Til § 4

Stk. 1, 1. pkt., er ændret således, at det også for aktieselskaber og anpartsselskaber er en betingelse for at få næringsbrev, at direktørerne og flertallet af bestyrelsesmedlemmerne opfylder betingelserne i § 3, ligesom det er tilfældet med andre selskaber, foreninger m.v. ifølge stk. 1, 2. pkt. Efter aktieselskabsloven og anpartsselskabsloven kræves kun, at direktører og bestyrelsesmedlemmer skal være myndige, og at direktører og mindst halvdelen af bestyrelsens medlemmer skal have bopæl her i landet.

Indføjelser af fonde i 2. pkt. er af redaktionel karakter.

Stk. 2 svarer til den gældende lovs § 4, stk. 2.

Til § 5

Stk. 1 svarer til den gældende lovs § 5, stk. 2, bortset fra at ordet "gebyr" er ændret til "afgift", og der ikke længere er hjemmel til at udstede duplikateksemplar. Behovet herfor er bortfaldet, efter at der kræves næringsbrev til hvert forretningssted, jf. forslaget § 2, stk. 1.

Efter stk. 2 kræves, at indehaverens navn (firma) skal være anført på forretningssteder og automater, således at det er iøjnefaldende for gæsterne. Det kræves således ikke som efter den gældende lovs § 5, stk. 3, at næringsbrevet skal være ophængt på forretningsstedet.

Til § 6

Ændringen i stk. 1 er en følge af ændringen i § 2, stk. 1, hvorefter der kræves næringsbrev til hvert forretningssted.

løvrigt svarer § 6 til den gældende lovs § 6. Efter praksis kan restauratører også sælge tobaksvarer til gæsternes behov.

Til § 7

Stk. 1 svarer til den gældende lovs § 7, stk. 1. Næringsbrev bør normalt bortfalde, når betingelserne for dets meddelelse ikke længere er til stede. Næringsbrev bortfalder således også, hvis indehaveren kommer under konkursbehandling.

Ved en betalingsstandsning - i modsætning til ved en konkurs - mister en restauratør ikke hele rådigheden over virksomheden, selv om restauratøren bliver sat under et af skifteretten beskikket tilsyn. Et krav om næringsbrevets bortfald i tilfælde af betalingsstandsning vil fragte restauratøren muligheden for at forbedre virksomhe-

dens økonomiske situation gennem en betalingsstandsning. At betalingsstandsning ikke medfører bortfald af næringsbrev gælder også, hvis et selskab eller et selskabs direktører og bestyrelsesmedlemmer anmelder betalingsstandsning.

I stk. 2 er dispensationskompetencen tillagt politimesteren i København magistraten, i stedet for Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, hvorved der opnås en administrativ forenkling.

Efter den gældende lovs § 7, stk. 3, skal næringsbrevet og eventuelle duplikatseksemplarer afleveres til den myndighed, der har udstedt det, hvis retten til næringsbrevet er bortfaldet eller frakendt. Denne bestemmelse foreslås ophævet, da den ikke har praktisk betydning, og det er en administrativ forenkling, at myndigheden ikke skal modtage næringsbreve.

Stk. 3 svarer til den gældende lovs § 8.

Til § 8

Bestemmelserne svarer til den gældende lovs § 9, bortset fra ændringer af redaktionel karakter.

Til § 9

Stk. 1 svarer til den gældende lovs § 16, stk. 1, 1. pkt. Det er dog nu anført, at der også skal være selvstændig indgang til restaurationslokalet. En bestemmelse herom findes i § 1 i bekendtgørelse nr. 483 af 27. september 1974 om restaurations- og hotellokaler m.v. Da det foreslås, at restaurationslovgivningen ikke i øvrigt skal indeholde bestemmelser om lokaleforskrifter, er bestemmelsen om adgangsforholdene til en restauration optaget i loven. Medens den gældende lovs § 16, stk. 1, 1. pkt., kræver, at salgslokaler har særskilt adgang fra gaden,

foreslås det, at lokalerne har indgang fra et sted, hvortil der er offentlig adgang. Herved er det gjort tydeligt, at adgangen også kan være f.eks. fra det offentligt tilgængelige gangareal i et butikscenter.

Stk. 2, nr. 1-3, træder i stedet for den gældende lovs § 16, stk. 1, 2. pkt. I den gældende lov er det fastsat, at lokaler i hoteller, stormagasiner og forretninger af lignende størrelse samt lokaler i idrætshaller og foreningslokaler undtages fra bestemmelserne i stk. 1, 1. pkt., efter nærmere af Erhvervs- og Selskabsstyrelsen fastsatte retningslinier. Bestemmelser herom findes i bekendtgørelse nr. 451 af 30. august 1974 om restaurationslokaler i stormagasiner m.v. Bestemmelser om disse forhold foreslås optaget i loven. De foreslåede bestemmelser svarer til de gældende bestemmelser.

Stk. 2, nr. 4, træder i stedet for den gældende lovs § 16, stk. 2, og er en undtagelse fra stk. 1 for så vidt angår udstillinger, hvor der finder næringsvirksomhed sted. Det er ikke længere nogen betingelse, at der ikke finder servering sted, eller at der kun er adgang for en særlig indbudt kreds, hvilket er tilfældet efter den gældende lovs § 16, stk. 2.

Normalt må der ifølge næringslovens § 10 ikke finde salg sted fra udstillinger. Salg, herunder bestillingsoptagelse, på udstillinger kan dog ske efter tilladelse fra Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, jf. næringslovens § 15.

At udstillinger, hvor der finder næringsvirksomhed sted, kan afholdes i restaurationer, hvor der serveres stærke drikke, medfører, at politiet lettes for en kontrolfunktion på dette område.

Til § 10

Bestemmelserne svarer til den gældende lovs § 11. Efter

den gældende lovs § 11, stk. 2, kan afgørelser, der efter restaurationsloven skal træffes af kommunalbestyrelsen, træffes af et af kommunalbestyrelsen i dette øjemed nedsat bevillingsnævn. Denne formulering forhindrer, at kommunalbestyrelsen kan delegere sin kompetence til et stående udvalg, til økonomiudvalget eller til den kommunale administration.

Efter stk. 2 vil afgørelser, der efter loven henhører under kommunalbestyrelsens kompetence, fortsat kunne træffes af et i dette øjemed nedsat bevillingsnævn. Bevillingsnævnets afslag vil som efter den gældende lov kunne indbringes for kommunalbestyrelsen, i København den samlede magistrat. Kommunalbestyrelsen vil imidlertid efter den ændrede formulering også kunne delegere sin kompetence som bevillingsudstedende myndighed til et af de af kommunalbestyrelsen nedsatte udvalg (økonomiudvalget eller et stående udvalg) og til den kommunale administration.

Udvalgene eller den kommunale administration vil kunne rette henvendelse til restaurationsbranchens hovedorganisationer eller lokale brancheforeninger for råd og vejledning af faglig art under behandlingen af bevillingsansøgninger.

Til S 11

Bestemmelserne svarer til den gældende lovs § 13.

I stk. 2, nr. 3, er medtaget turistbusser, idet man finder, at disse bør sidestilles med jernbanetog, luftfartøjer (fly) og skibe i fart. Derimod kan der ikke gives alkoholbevilling til busser i rutefart.

Til § 12

Bestemmelsen angiver hvilke hensyn, bevillingsmyndigheden kan lægge vægt på ved afgørelsen af, om alkoholbe-

villing kan meddeles, og svarer til den gældende lovs § 14, stk. 3, bortset fra, at der ikke længere er hjemmel for Erhvervs- og Selskabsstyrelsen til at fastsætte retningslinier herom. I stedet for er den nærmere konkretisering af, hvorledes disse hensyn kan tilgodeses, udbygget, således at der i loven er givet en uddybende vejledning til bevillingsmyndighederne herom.

Nr. 1 svarer til den gældende lovs § 14, stk. 1, 2. pkt., nr. 4, og stk. 2, 2. pkt., om den af bevillingsansøgeren, direktion og bestyrelsesmedlemmer udviste vandel. Vandelskravet er udvidet til også at omfatte andre, der kan øve en bestemmende indflydelse på virksomhedens drift. Derved opnås, at det kan forhindres, at personer, der ikke opfylder vandelskravet, i realiteten alligevel driver restaurationsvirksomhed gennem en anden person, der formelt har de nødvendige adkomster.

Nr. 2-5 svarer til den gældende lovs § 14, stk. 3, litra a-d.

Nr. 6, der er ny, medtager hensynet til at undgå uforvarselig restaurationsdrift eller andre ædruelighedsmæssige eller ordensmæssige problemer som følge af en for stærk lokal koncentration af restaurationer med alkoholbevilling. Herved vil restauratører som følge af konkurrencen kunne fristes til "hård udskænkning" af stærke drikke.

Nr. 7 svarer til den gældende lovs § 14, stk. 3, litra e.

Til S 13

Bestemmelserne svarer til den gældende lovs § 14, stk. 1, bortset fra redaktionelle ændringer. Bestemmelsen om, at aldersbetingelsen kun er 23 år for personer, der har afsluttet en uddannelse inden for hotel- og restaurationsfaget, er dog ny.

Efter § 3, stk. 1, nr. 2, kræves, at personer for at få næringsbrev skal være myndige, men der er i § 3, stk. 4, hjemmel til at dispensere. Der er ikke hjemmel til at dispensere fra kravet om myndighed i § 13, stk. 1, nr. 3. Der er heller ikke hjemmel til at dispensere fra betingelserne i § 13, stk. 1, nr. 1 og 2.

Kravet om, at ansøgeren ikke må være under konkurs, er ikke optaget i stk. 1, da det følger af § 3, stk. 1, nr. 3, hvor det er gjort til en betingelse for at få næringsbrev, og der er ikke hjemmel til at dispensere.

Til § 14

Stk. 1 og 2 svarer til den gældende lovs § 14, stk. 2, 1., 2. og 3. pkt., bortset fra at kompetencen til at dispensere er tillagt bevillingsmyndigheden i stedet for Erhvervs- og Selskabsstyrelsen. Herved opnås en administrativ forenkling.

I stk. 3 er anmeldelsespligten i forhold til den gældende lovs § 14, stk. 2, 4. pkt., udvidet til også at omfatte aktionærer eller anpartshavere, der opnår 30 % eller mere af selskabskapitalen. Denne udvidelse af anmeldelsespligten er begrundet i hensynet til kontrol med, at en af bevillingsmyndigheden stillet betingelse, f.eks., om at aktier eller anpartar skal indehaves af bestemte personer, overholdes.

Til § 15

Bestemmelserne svarer til den gældende lovs § 14, stk. 5, bortset fra redaktionelle ændringer.

Til § 16

Stk. 1 svarer til den gældende lovs § 14, stk. 4, 1. pkt. § 14, stk. 4, 2. pkt., om fornyelse af bevillinger

udstedt første gang før 1. oktober 1963 er ikke medtaget. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen vil, hvis spørgsmålet bliver aktuelt, kunne tillade fornyelse efter forslagets § 16, stk. 1.

Stk. 2 svarer til den gældende lovs § 14, stk. 6 og 7, bortset fra redaktionelle ændringer.

Stk. 3 svarer til den gældende lovs § 14, stk. 8.

Stk. 4 og 5 svarer til den gældende lovs § 14, stk. 9, der omfatter alkoholbevilling for såvel personer som selskaber. Forslagets stk. 4 gælder for personer og stk. 5 for selskaber. Forbudet mod, at personer kan få alkoholbevilling, er foreslået udvidet til også at gælde personer, der er medlem af direktion eller bestyrelse i selskaber, som fremstiller eller forhandler drikkevarer. Forbudet mod, at selskaber kan få alkoholbevilling, er foreslået udvidet til også at gælde selskaber, i hvilke et medlem af direktion eller bestyrelse er medlem af direktion eller bestyrelse i et andet selskab, som fremstiller eller forhandler drikkevarer. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen kan dispensere.

Den gældende lovs § 14, stk. 9, 2. pkt., om fornyelse af bevillinger udstedt første gang før 1. januar 1973 er ikke medtaget. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen vil, hvis spørgsmålet bliver aktuelt, kunne tillade fornyelse efter forslagets § 16, stk. 4 og 5.

Til § 17

Stk. 1 svarer til den gældende lovs § 15, stk. 1, 2. pkt. Bestemmelsen om, at alkoholbevillingen skal påtegnes næringsbrevet, er bortfaldet. Endvidere er ordet "gebyr" ændret til "afgift".

Stk. 2 svarer til den gældende lovs § 15, stk. 2. Dog er kompetencen til at give midlertidig tilladelse til at

servere stærke drikke overgået fra Københavns magistrat til Politidirektøren i København. Politiet har tidligere end magistraten kendskab til ansøgerens forhold. I de tilfælde, hvor bevillingen skal gives af Landsbevillingsnævnet, vil magistraten ikke få sagen til behandling.

Til § 18

Bestemmelserne svarer hovedsageligt til den gældende lovs § 17. I stk. 1, nr. 3, er imidlertid indført den bestemmelse, at alkoholbevillingen bortfalder, når bevillingshaveren ikke længere udnytter bevillingen. Den omstændighed, at bevillingshaveren f.eks. i tilfælde af sygdom ikke i en periode udnytter alkoholbevillingen, medfører ikke bortfald af bevillingen.

Hvis bevillingshaveren sælger den virksomhed, hvortil bevillingen var gældende, vil sælgeren kun have brug for sin bevilling i tilfælde af, at køberen misligholder sine forpligtelser, og sælgeren må tage virksomheden tilbage. I dette tilfælde vil virksomhedens økonomiske forhold ofte være forværret. Er sælgerens alkoholbevilling bortfaldet ved salget af virksomheden, vil det medføre en fornyet prøvelse af de økonomiske forhold, når der ved virksomhedens tilbagetagelse skal søges en ny alkoholbevilling. Den nye bevillingsansøgning kan ledsages af en ansøgning om midlertidig tilladelse i henhold til § 17, stk. 2.

Efter stk. 1, nr. 6, er det præciseret, at alkoholbevillingen er bortfaldet, såfremt en for alkoholbevillingen stillet betingelse ikke længere er opfyldt.

Stk. 2 pålægger bevillingshaveren en underretningspligt, når alkoholbevillingen ikke udnyttes. Det har betydning for bevillingsmyndigheden ved fremtidige ansøgninger om alkoholbevilling at have kendskab til, om restaurationer i det pågældende kvarter stadig holdes åbne.

I stk. 4 er kompetencen til at meddele tilladelse tillagt bevillingsmyndigheden i stedet for Erhvervs- og Selskabsstyrelsen.

De øvrige ændringer i forhold til den gældende lovs § 17 er af redaktionel karakter.

Til § 19

Bestemmelserne svarer til den gældende lovs § 18 med en enkelt redaktionel ændring i stk. 4.

De sager, der efter stk. 2 er krævet indbragt for domstolene, er hidtil blevet indbragt for landsretten. Efter ændringen af §§ 224 og 225 i retsplejeloven, jf. lovbe- kendtgørelse nr. 748 af 1. december 1989, behandles sagerne ved byretten.

Efter den gældende lovs § 19 skal næringsbrevet, når alkoholbevilling er bortfaldet, frataget eller frakendt, indleveres til den myndighed, der har udfærdiget bevillingen til slettelse af bevillingspåtegningen. Denne bestemmelse foreslås ophævet, jf. bemærkningerne til § 7. I øvrigt skal alkoholbevilling efter forslaget ikke påtegnes næringsbrevet.

Til § 20

Bestemmelserne indeholder en forenkling og en modernisering i forhold til den gældende lovs § 20.

Der kræves ikke tilladelse fra politiet til drift af kantiner, uanset at der serveres stærke drikke, men i så fald skal kantinens leder opfylde de betingelser, der er nævnt i forslagets stk. 2, og der må af stærke drikke alene serveres øl af skatteklasser I og bordvin. Politiet kan dog i henhold til stk. 5 forbyde driften af en kantine, hvis reglerne for kantinevirksomhed tilsidesættes, eller kantine drives på en måde som nævnt i § 19, stk.

1, 2. pkt. (drukkenskab m.v.).

Bestemmelsen i den gældende lovs § 20, stk. 1, 2. pkt., om fastsættelse af nærmere regler til afgrænsning af de adgangsberechtigedes kreds har aldrig været anvendt og foreslås ophævet.

For at give cateringselskaber mulighed for at drive kantinevirksomhed, er bestemmelsen i den gældende lovs § 20, stk. 2, 2. pkt., foreslået ophævet. Bestemmelsen om, at kantineindehaverens løn hverken helt eller delvis må fastsættes som en procentdel af omsætningen af stærke drikke, foreslås ligeledes ophævet.

Bestemmelserne i den gældende lovs § 20, stk. 4, 2. pkt., hvorefter øl og bordvin ikke må serveres uden for de i vedkommende virksomhed fastsatte spisetider, foreslås ophævet. Det må overlades til virksomheden eventuelt at fastsætte regler om, i hvilket omfang øl og bordvin må serveres inden for de i loven fastsatte åbningstider.

Bestemmelsen i den gældende lovs § 20, stk. 5, 3. pkt., om forbud mod at tilbageholde arbejds løn til dækning af skyld i kantinen findes utidssvarende og foreslås ophævet.

Stk. 4 træder i stedet for den gældende lovs § 20, stk. 5, 4. og 5. pkt. I den gældende lov er det fastsat, at der ikke må finde handel sted, men at Erhvervs- og Selskabsstyrelsen kan fastsætte bestemmelser, hvorefter der kan forhandles nærmere angivne føde- og drikkevarer, personlige fornødenheder og lignende. Bestemmelser herom findes i bekendtgørelse nr. 166 af 29. april 1970 om handel i marketenderier (kantiner). Bestemmelser om handel i kantiner foreslås optaget i loven. De foreslåede bestemmelser svarer til de gældende bestemmelser.

Bestemmelsen i den gældende lovs § 20, stk. 6, 1. og 2. pkt., foreslås erstattet med en generel bestemmelse om, at kantiner længst må holdes åbne i tiden fra 1/2 time

før arbejdstidens begyndelse til 1 1/2 time efter arbejdstidens ophør.

Anmeldelsespligten i lovens § 20, stk. 6, 4. pkt., foreslås ophævet, og det foreslås, at sammenkomster, der bekostes af vedkommende virksomhed, som hidtil kan afholdes i kantinens lukketid, samt at dette også skal gælde sammenkomster, der foranstaltes af virksomhedens personale, uanset om sammenkomsten foranstaltes af nogen organisation.

Endvidere foreslås, at loven ikke skal indeholde forbud mod, at lejlighedstilladelse efter lovens § 22 kan gives til kantinelokaler i lukketiden til arrangementer, hvori deltager andre end de i virksomheden ansatte og disses gæster.

Til § 21

For at pensionater kan drives uden adkomst må gæster efter stk. 1, nr. 1, modtages i mindst 30 nætter ad gangen. Efter den gældende lovs § 21, stk. 1, nr. 1, og stk. 2 er det tilstrækkeligt, at gæster modtages i mindst 6 eller 3 nætter ad gangen. Ved at kræve, at gæster skal overnatte mindst 30 nætter ad gangen, er den form for pensionatvirksomhed, der kan betegnes som "gæsternes andet hjem", undtaget fra kravet om næringsbrev. Modtagelse af overnattende gæster i kun 6 eller 3 dage ad gangen adskiller sig ikke fra sædvanlig hoteldrift og skal derfor drives på grundlag af næringsbrev og evt. alkoholbevilling.

Kravet i den gældende lovs § 21, stk. 3, om at stærke drikke kun må serveres i forbindelse med de faste måltider, er ikke medtaget, bl.a. fordi dets overholdelse er vanskeligt at kontrollere.

Bestemmelsen i den gældende lovs § 21, stk. 1, nr. 2, om regelmæssig servering for gæster efter forudgående

aftale, er udeladt, da der ikke længere synes behov for drift af sådan virksomhed.

Med stk. 1, nr. 2, legaliseres udlejning (til turister) af værelser i private hjem, ofte inkluderet morgenmad, hvilket også kendes fra udlandet (bed and breakfast). Bestemmelsen omfatter dog kun udlejning i begrænset omfang, og der må kun serveres morgenmåltid. Efter stk. 2 må der ikke serveres stærke drikke.

Til § 22

Forslaget i stk. 1 tilsigter at forenkle reglerne om lejlighedstilladelser, således at mindre arrangementer af foreningsmæssig karakter, eller som ikke tilstræber nogen fortjeneste af betydning, kan afholdes uden tilladelse og derfor uden gebyr. For at sikre, at de nævnte arrangementer ikke får en mere professionel karakter, og at ordensmæssige hensyn kan varetages, foreslås det, at der i tilfælde, hvor der serveres stærke drikke, kun må serveres øl af skatteklasser I og bordvin, at serveringen skal foregå indendørs, og at deltagerantallet begrænses. Sådanne antalsmæssige begrænsninger kendes i andre love eller dertil knyttede regler. Ved en begrænsning af deltagerantallet til 150 personer forventes det, at en stor del af de hidtidige arrangementer falder uden for tilladelses-systemet, men det sikres, at de arrangementer, som enten er af så stort omfang, at der kan være behov for professionel restauratørbistand eller som kan give ordensmæssige problemer af større omfang, fortsat kræver forudgående tilladelse, således at der kan stilles vilkår herfor.

Efter forslaget skal der ikke kræves tilladelse til arrangementer, hvor der er tale om enkel bespisning og der ikke serveres stærke drikke. Politiet skal dog inden 3 dage underrettes om arrangementer, der afholdes uden-

dørs. Begrundelsen herfor er, at nogle af disse arrangementer kan give ordensmæssige problemer, og at det derfor er af betydning, at politiet på forhånd har kendskab til arrangementet.

Forslaget om at politiet efter stk. 1 kan fastsætte vilkår eller forbyde virksomheden vil kunne anvendes også i tilfælde, hvor politiet, uanset at arrangementet ikke på forhånd skal anmeldes til politiet, alligevel får kendskab hertil. Har der ved et arrangement været problemer af ordensmæssig art, vil politiet på forhånd kunne forbyde fremtidige arrangementer af lignende art.

Af sproglige grunde er udtrykket i den gældende lovs § 22 "en dertil udpeget person" ændret til "en person". Der er ikke derved tilsigtet nogen ændring for så vidt angår spørgsmålet om, hvem der kan få lejlighedstilladelse.

På grund af en i de senere år opstået tvivl om fortolkning af ordene "fortrinsvis en restauratør" i den gældende lovs § 22, stk. 1, foreslås det, at disse ord udgår af bestemmelsen. I stedet er det i stk. 2 og stk. 3 angivet, ved hvilke lejligheder det ikke kan forlanges, at lejlighedstilladelse meddeles en bevillingshaver (restauratør).

Efter stk. 3 kan lejlighedstilladelse til et arrangement, hvor der indgår servering i videre omfang, gives til en bevillingshaver alene eller til en person i forening med en bevillingshaver. Iøvrigt behøver tilladelsen ikke meddeles en bevillingshaver i det tilfælde, hvor arrangementet har velgørende eller almennyttig karakter. Politiet kan dog forlange, at en bevillingshaver skal have tilladelsen, hvis det skønnes påkrævet ud fra ordens- eller ærdelighedsmæssige hensyn. At tilladelse ikke behøver at gives til en bevillingshaver ved velgørende eller almennyttige arrangementer betyder, at overskuddet ubeskåret kan tilfalde arrangementets formål.

Det er fastsat, at tilladelse, hvis den ikke gives til en bevillingshaver, kun kan gives til personer, der er fyldt 25 år, og at serveringspersonalet skal være fyldt 18 år, hvis der serveres stærke drikke.

Bevillingshavere har efter forslaget ikke fortrinsret til at få meddelt lejlighedstilladelse i tilfælde, hvor serveringen omfattes af stk. 1, stk. 2 eller stk. 3, 2. pkt.

Neden for gives en oversigt over de forskellige typer af arrangementer, der vil kunne forekomme efter forslaget til § 22:

- 1) Serveringen omfatter pølser, is, burgers, smørrebrød og lignende enkel bispisning samt drikkevarer, dog ikke stærke drikke. Afholdes indendørs. Ingen begrænsning af deltagerantal. Den ansvarlige skal være fyldt 18 år. Politiet skal ikke underrettes om arrangementet.
- 2) Serveringen som under 1). Afholdes udendørs. Ingen begrænsning af deltagerantal. Den ansvarlige skal være fyldt 18 år. Politiet skal underrettes senest 3 dage før afholdelsen.
- 3) Serveringen omfatter de under 1) nævnte spisevarer samt drikkevarer og tillige stærke drikke, men kun øl af skatteklasse I og bordvin. Afholdes indendørs. Deltagerantal højst 150 personer. Den ansvarlige skal være fyldt 25 år. Politiet skal ikke underrettes om arrangementet.
- 4) Serveringen som under 3). Hvis indendørs med flere end 150 deltagere eller udendørs kræves tilladelse efter stk. 2.
- 5) Serveringen omfatter de under 1) nævnte spisevarer samt drikkevarer og tillige stærke drikke, herunder andre stærke drikke end øl af skatteklasse I og bordvin.

Uanset indendørs eller udendørs og uanset deltagerantallet kræves tilladelse efter stk. 3.

- 6) Serveringen omfatter andre end de under 1) nævnte spisevarer og/eller andre stærke drikke end øl af skatteklasser I og bordvin. Uanset indendørs eller udendørs og uanset deltagerantallet kræves tilladelse efter stk. 3.

Skatteministeriet har oplyst, at ved velgørende arrangementer kan der kun meddeles fritagelse for moms, hvis tilladelsen til et arrangement gives til en organisation eller andre, der ikke selv driver virksomhed med salg af de varer, som skal sælges momsfrit, jf. bekendtgørelse nr. 306 af 26. maj 1978 om fritagelse for moms for velgørende arrangementer.

Efter forslaget til stk. 3 vil lejlighedstilladelse eventuelt kunne gives til en bevillingshaver (restauratør) og en af en velgørende forening udpeget person i fællesskab. Herefter optræder begge parter i juridisk forstand som arrangør efter restaurationsloven med de forpligtelser, dette medfører. Skatteministeriet har oplyst, at der på dette grundlag i disse tilfælde vil kunne indrømmes momsfritagelse til velgørende foreninger.

Til den gældende lovs § 22, stk. 1, blev ved lov nr. 62 af 7. februar 1990 som nyt 2. punktum indsat en bestemmelse om, at der for indgivelse af ansøgning om tilladelse efter 1. pkt. betales 500 kr.

Lejlighedstilladelse er påkrævet ved enkeltstående lejligheder, hvor der udøves en af loven omfattet virksomhed. Loven omfatter ifølge § 1 erhvervsvirksomhed og gælder endvidere efter § 1, stk. 2, (forslagets § 1, stk. 3) for virksomhed i foreninger, når virksomheden udadtil fremtræder som erhvervsvirksomhed, eller der serveres

stærke drikke for medlemmerne mod betaling.

Der kræves i almindelighed ikke lejlighedstilladelse ved fester, møder og lignende for en snæver kreds af personer, der har tilknytning til hinanden på særlig måde.

I disse tilfælde vil vareindkøbet normalt ske for regning af den, der afholder festen, d.v.s. selskabsværten, og den antagne medhjælp vederlægges alene for udført arbejde, d.v.s. madlavning, servering, rengøring m.v. Leverages der derimod til en fast kuvertpris, vil der normalt være inkluderet en restauratørfortjeneste, og der er i sådanne tilfælde tale om erhvervsvirksomhed.

Til § 23

Stk. 1 svarer til den gældende lovs § 23, stk. 1.

Efter stk. 2 kræves ikke længere politiets tilladelse til salg af stærke drikke fra automater til nydelse på stedet i restaurationslokaler med alkoholbevilling eller for så vidt angår sådant salg af øl af skatteklasse I og bordvin i kantinelokaler, idet den daglige drift af sådanne virksomheder ifølge lovens § 8, jf. § 15, og § 20 skal ledes af indehaveren selv eller en bestyrer, der under strafansvar er forpligtet til at lede virksomheden i overensstemmelse med lovens bestemmelser, jf. § 37.

I stk. 3 er indført en hjemmel for politiet til i visse tilfælde at forbyde opstilling af automater, hvorfra der kan købes stærke drikke.

Til § 24

Efter den gældende lovs § 24, stk. 2, kan næringsdrivende, der i væsentlig omfang fremstiller eller forhandler stærke drikke, med politiets tilladelse vederlagsfrit servere smagsprøver i deres forretningslokaler eller på købestævner og udstillinger.

Efter forslaget's stk. 1 er der ikke længere forbud mod vederlagsfri servering af stærke drikke i eller fra butikker og lignende forretningslokaler, men politiet kan, hvis forholdene giver anledning dertil, forbyde udlevering af stærke drikke. At udlevering af stærke drikke mod vederlag ikke må ske, hvis det har karakter af servering, følger af forslaget's § 1, stk. 4, jf. § 10, stk. 1.

Stk. 2 svarer til den gældende lovs § 24, stk. 3, med en redaktionel ændring som følge af den foreslåede ændring af § 29, stk. 1.

Til § 25

Den gældende lovs § 25 giver hjemmel til at fastsætte regler om indretning og benyttelse af lokaler i en række forhold. Da disse hensyn i vidt omfang varetages i anden lovgivning, har man ment, at der ikke i medfør af restaurationsloven skal fastsættes regler om forhold, der allerede varetages i anden lovgivning. Der er efter forslaget hjemmel til at fastsætte regler om lokaler i tilfælde, hvor det er påkrævet, fordi anden lovgivning ikke har bestemmelser herom.

Til § 26

Bestemmelserne indeholder en regulering af adgangen til i restaurationer at opstille spilleautomater, såvel gevinstgivende som ikke gevinstgivende automater. Opstilling i en restauration af mere end 3 spilleautomater kræver politiets tilladelse. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen skal fastsætte regler for benyttelse af og afgift for opstilling af spilleautomater. Bevillingsmyndigheden kan dog af ædruelighedsmæssige, samfundsmæssige eller dermed sammenhængende hensyn som betingelse for at give alkoholbevilling, jf. § 10, have fastsat, at der ikke må opstil-

les spilleautomater eller kun et mindre antal.

Indførelsen af kravet om tilladelse til opstilling af ikke gevinstgivende spilleautomater ud over et vist antal har sin baggrund i den stærke udvikling i antallet af opstillede automater og i brugen af disse automater, der har vist sig lige så tiltrækkende som gevinstgivende spilleautomater.

Opstilling af ikke gevinstgivende spilleautomater er reguleret i Justitsministeriets cirkulære om offentlige forlystelser, men dette cirkulære omfatter ikke restaurationsvirksomheder. Reguleringen af adgangen til at opstille ikke gevinstgivende spilleautomater i restaurationer vil derfor også medvirke til at undgå, at Justitsministeriets cirkulære om offentlige forlystelser (nr. 16 af 4. februar 1988) omgås ved løsning af næringsbrev som restauratør og hotelvært.

Da bestemmelsen i lovens § 26, stk. 2, hvorefter kommunalbestyrelsen bestemmer, hvilken afgift der skal betales for tilladelse til gevinstgivende spilleautomater, har skabt uensartede og konkurrenceforvridende afgifter i de forskellige kommuner, foreslås det i stk. 3, at afgifter for spilleautomater betales efter regler, der fastsættes af Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, og at der skal være mulighed for at fastsætte, at der skal betales afgift af såvel gevinstgivende som ikke gevinstgivende spilleautomater. Der vil kunne fastsættes forskellig afgift for gevinstgivende og ikke gevinstgivende spilleautomater. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen vil kunne give regler om en vis alder for at kunne benytte automater, og at automater skal være godkendt af et prøveinstitut. Det vil herunder kunne fastsættes, at godkendelse alene er påkrævet for gevinstgivende automater. Det vil kunne fastsættes, at gevinster kun må udbetales i spillemærker. Angående antal-

let af spilleautomater vil der kunne fastsættes et maksimum for det antal spilleautomater, der må opstilles, f.eks. i forhold til antallet af siddepladser i restauranten eller i forhold til restaurantens areal.

Det foreslås, at der ikke skal tilladelse fra politiet til offentlig dans. Ligeledes er det ikke fundet, at der er væsentlige samfundsmæssige grunde, der taler for, at der skal betales afgift til kommunen af offentlig dans eller iøvrigt af optræden for offentligheden.

Levende musik anses ikke for optræden, men vil kunne forbydes efter stk. 5.

Til § 27

Den foreslåede ændring af § 27 har til formål at sikre, at alle, der er beskæftiget i åbningstiden, herunder også afrydnings- og rengøringspersonale, på alle serveringssteder, hvor der serveres stærke drikke, i såvel serveringslokaler som garderober og toiletter, er fyldt 18 år.

Til § 28

Stk. 1 fastsætter lukketiden fra kl. 2 til kl. 5, hvor den gældende lovs § 28, stk. 1, fastsætter lukketiden fra kl. 2 4 til kl. 5. Iøvrigt er stk. 1 uændret.

Stk. 2 svarer til den gældende lovs § 28, stk. 4. Ændringen er af redaktionel karakter.

Stk. 3 svarer til den gældende lovs § 28, stk. 2, bortset fra at kompetencen til at tillade længere åbningstid er flyttet fra politiet til bevillingsmyndigheden. Dog kræves samtykke fra politiet for at tillade længere åbningstid.

Efter stk. 4 kan bevillingsmyndigheden med politiets samtykke tillade, at et mindre antal restaurationer har åbent hele døgnet, men det fremgår af bestemmelsens ud-

formning, at bevillingsmyndighedens kompetence hertil er mere snæver end den kompetence, der tilkommer kommunalbestyrelse og politi efter den gældende lovs § 28, stk. 3. Restaurationer omfattet af denne bestemmelse kan f.eks. være restaurationer med gode lokaleforhold, hvor der er mulighed for spising eller en vis underholdning.

Tilladelse efter stk. 4 kan eventuelt begrænses til kun at gælde nätterne efter fredage og lørdage og før helligdage.

Da kompetencen til at meddele tilladelse i medfør af stk. 3 og 4 er tillagt bevillingsmyndigheden, kan den, der søger alkoholbevilling, søge tilladelse til forlænget åbningstid hos samme myndighed og få svar på begge ansøgninger samtidig, hvilket har betydning for en eventuel beslutning om køb af en restaurationsvirksomhed. Da også politimæssige hensyn har betydning, foreslås, at afgørelsen træffes med samtykke fra politiet.

Efter stk. 5 kan bevillingsmyndigheden ud fra miljømæssige hensyn bestemme, at en restauration skal lukke før kl. 2. Der kan f.eks. tages hensyn til miljøet, hvis en restauration tænkes åbnet i et decideret boligområde, f.eks. et villakvarter. Af hensyn til restauratørens mulighed for at vurdere hensigtsmæssigheden af en investering i virksomheden skal afgørelse træffes, inden virksomheden påbegyndes.

Stk. 6 er ny. Med indførelse af den sene lukketid kl. 2 er det hensigtsmæssigt, at der kan gribes ind, hvis denne sene lukketid for enkelte restaurationer skulle medføre ordens- eller ædruelighedsmæssige problemer. Dette kan ofte være tilfældet, hvis restaurationen ligger i et beboelseskvarter. Det må antages, at det kun vil være få restaurationer, der på denne måde vil få en tidligere lukketid end kl. 2.

Ændringen i lukketiden er forårsaget af, at der meddeles tilladelser til forlænget åbningstid til meget forskellige tidspunkter og i ret vidt omfang til kl. 1 og til kl. 2, hvilket kan medføre natteuro og ordens- og færdselsmæssige problemer, når gæsterne ved en restaurations lukketid bevæger sig hen til en anden restauration med en senere lukketid. Disse problemer forventes mindsket, når den almindelige lukketid er kl. 2. Dette er også baggrunden for, at beføjelsen til at tillade forlænget åbningstid efter stk. 4 er forholdsvis begrænset.

Stk. 7 er ny. Der vil herefter være mulighed for øjeblikkelig indgriben, hvis den sene lukketid giver anledning til ordens- eller ædruelighedsmæssige problemer, uden at der foreligger forhold som efter § 19 kan føre til fratagelse af alkoholbevillingen. Ved at begrænse åbningstiden i et kortere tidsrum gives der bevillingshaveren tilskyndelse til at søge de forhold, der gav anledning til indgriben, bragt i orden.

Bevillingsmyndigheden træffer også afgørelse efter stk. 3-7 om åbningstiden for virksomheder, der drives i henhold til næringsbrev som restauratør og hotelvært uden alkoholbevilling.

Stk. 8 svarer til den gældende lovs § 28, stk. 5, dog at 2. pkt., hvorefter restaurationens vinduer i lukketiden ikke uden politiets tilladelse må være tildækket, er udgået.

Til § 29

Bestemmelserne svarer til den gældende lovs § 29, bortset fra at stk. 1, 1. pkt., nr. 2, stk. 2 og stk. 3, ikke er medtaget.

Bestemmelsen i den gældende lovs § 29, stk. 1, 1. pkt., nr. 2, hvorefter det er forbudt at servere eller lade

servere stærke drikke for personer, der ved det offentli-
ges foranstaltning er under afvænningsbehandling for spi-
ritusmisbrug, er meget vanskelig for restauratører at
administrere, da disse sjældent har mulighed for at gøre
sig bekendt med, om en gæst skulle være undergivet en
sådan behandling. Bestemmelsen foreslås ophævet.

Bestemmelsen i den gældende» lovs § 29, stk. 2, hvoref-
ter bevillingshaveren eller dennes stedfortræder, når
nogen er blevet beruset i en restauration, skal drage
omsorg for, at han under betryggende ledsagelse bringes
hjem eller til en politistation, forekommer at være over-
flødig, da straffeloven indeholder tilstrækkeligt værn
for personer i hjælpeløs tilstand. Bestemmelsen foreslås
derfor ophævet.

Bestemmelsen i den gældende lovs § 29, stk. 3, hvoref-
ter politiet kan forbyde bevillingshaveren og de i restau-
rationen ansatte at nyde stærke drikke sammen med gæster-
ne, benyttes ikke i praksis. Bestemmelsen foreslås ophæ-
vet.

Til § 30

Bestemmelsen er ændret, således at den ikke alene om-
fatter restaurations- og hotelvirksomheder, der ikke har
alkoholbevilling, men alle af loven omfattede virksomhe-
der, der ikke har alkoholbevilling eller ikke er omfattet
af § 20, § 21, stk. 1, nr. 1, eller § 22, stk. 8.

Herefter omfatter bestemmelsen også forsamlingshuse,
der drives på grundlag af næringsbrev som restauratør og
hotelvært, men uden alkoholbevilling. Det har under den
gældende lov været antaget, at § 30 ikke fandt anvendelse
på sådanne forsamlingshuse, fordi de ikke kunne betragtes
som restaurations- og hotelvirksomheder, jf. cirkulære
nr. 172 af 21. september 1971 til politidirektøren i Kø-

benhavn og samtlige politimestre om § 30, stk. 1, i restaurations- og hotelloven.

Forsamlingshuse og andre lokaler, hvor der ikke drives virksomhed på grundlag af næringsbrev som restauratør og hotelvært, man som alene udlejes til selskaber, der selv sørger for serveringen, møder og lignende, er ikke omfattet af loven og derfor ikke af forbudene i § 30.

Endvidere er af den gældende lovs § 30 udgået stk. 1, nr. 1, der må betragtes som overflødig, idet den omstændighed, at der i de pågældende virksomheder ikke må serveres stærke drikke, fremgår af lovens § 11, stk. 1, 1. pkt. 1 (forslagets § 10, stk. 1, 1. pkt.).

Til § 31

Bestemmelserne svarer til den gældende lovs § 31, bortset fra at stk. 3 ikke er medtaget ud fra den betragtning, at et forbud mod udbetaling og fordeling af arbejds løn i restaurationer og kantiner virker formynderisk og utidsvarende.

Til § 32

De tilsvarende bestemmelser findes i § 7 i bekendtgørelse nr. 483 af 27. september 1974 om restaurations- og hotellokaler m.v. Denne bekendtgørelse foreslås ophævet, jf. bemærkningerne til § 25. For at politiet skal have hjemmel til at gribe ind, hvis der i en restauration foregår forhold, der forstyrrer den offentlige orden, er det nødvendigt, at bestemmelsen optages i loven, idet politivedtægterne ikke gælder for restaurationslokaler.

Til § 33

Bestemmelsen svarer til den gældende lovs § 10, stk. 1. Ændringen er af redaktionel karakter.

Til § 34

Bestemmelsen svarer til den gældende lovs § 10, stk. 2, 1. og 2. pkt., og stk. 3, bortset fra den i stk. 1 nævnte henvisning til undtagelserne i § 35.

Til § 35

Bestemmelsen undtager fra klageadgang nogle af de afgørelser, som er truffet af politimesteren, politidirektøren eller Københavns magistrat. Det drejer sig om afgørelser, der beror på et skøn over lokale forhold, som den lokale myndighed er bedre egnet til at udøve end den centrale myndighed. Indskrænkningen i klageadgangen medfører endvidere, at dobbeltadministration undgås, hvorved der opnås en administrativ forenkling.

Til § 36

Bestemmelsen svarer til den gældende lovs § 10, stk. 2, 3. pkt. Den gældende lovs bestemmelse har ikke været anvendt.

Til § 37

Da bestemmelserne i kap. 4, 5 og 6 også vil gælde offentlige institutioners virksomhed, er det fundet, at bødeansvar i lighed med, hvad der gælder for aktieselskaber, anpartsselskaber, andelsselskaber og lignende, må kunne pålægges en kommune som sådan, og stk. 4 og 5 foreslås derfor ændret i overensstemmelse hermed.

I stk. 5 foreslås, at 1. pkt. også omfatter kantineindehavere og disses bestyrere. Disses strafansvar er i den gældende lov fastsat såvel i § 20, stk. 5, som i § 32, stk. 5. Der tilsigtes ikke hermed nogen realitetsændring, men alene en redaktionel ændring af § 32, stk. 5, i forbindelse med forslaget til ændring af § 20.

Ændringerne i stk. 1 er en konsekvens af den ændrede formulering af de enkelte paragraffer.

Til § 38

Bestemmelsen svarer til den gældende lovs § 33.

Til § 39

Bestemmelsen i stk. 3 er en følge af, at der efter § 2, stk. 1, kræves næringsbrev til hvert forretningssted.

Efter stk. 4 foreslås, at tilladelser givet inden lovens ikrafttræden til at holde restaurationer åbne længere end til kl. 2 bortfalder 2 år efter lovens ikrafttræden. Der gives herved en frist til at indrette sig på de nye lukketider.

Efter forslagets § 28, stk. 1, gives der en almindelig adgang til at holde restaurationer åbne til kl. 2, medens den gældende lovs § 28, stk. 1, alene giver adgang til at holde åbent til kl. 24. Efter forslagets § 28, stk. 5, kan bevillingsmyndigheden, inden en virksomhed påbegyndes, bestemme, at restaurationen skal lukke på et tidligere tidspunkt end kl. 2, hvis det er påkrævet af miljømæssige hensyn. Forslagets § 39, stk. 5, giver bevillingsmyndigheden mulighed for også at træffe sådan afgørelse for så vidt angår en igangværende virksomhed. Afgørelsen skal dog være truffet senest 6 måneder efter lovens ikrafttræden.

Til § 40

Det foreslås, at den gældende lovs § 35, stk. 2, hvorefter loven kan sættes i kraft for Grønland med de afvigelser, som de særlige grønlandske forhold tilsiger, udgår. Reglerne er fra 1985 fastsat af Grønlands Hjemmestyre. Der gælder Landstingslov nr. 7 af 16. november 1984 om restaurations- og hotelvirksomhed i Grønland.

Industriministeriets lovekændtgørelse nr. 186 af 25. marts 1988

som § 22, stk. 1, er ændret ved lov nr. 62 af 7. februar 1990.

Bekendtgørelse af lov om restaurations- og hotelvirksomhed m.v.

Herved bekendtgøres lov om restaurations- og hotelvirksomhed m.v., jf. lovekændtgørelse nr. 287 af 30. maj 1986, med de ændringer, der følger af lov nr. 851 af 23. december 1987.

Kapitel 1

Lovens område

§ 1. Denne lov omfatter selvstændig erhvervsvirksomhed ved:

- 1) Servering af spise- og drikkevarer.
- 2) Modtagelse af overnattende gæster med mulighed for servering.
- 3) Udlejning af lokaler til selskaber, der selv sørger for serveringen.

Stk. 2. For andelsforeninger og andre foreninger gælder loven i det omfang, deres virksomhed udadtil fremtræder som erhvervsvirksomhed, eller der serveres stærke drikke for medlemmerne mod betaling.

Stk. 3. Offentlige institutioners virksomhed omfattes ikke af lovens kap. 2 og kap. 3.

Kapitel 2

Almindelige bestemmelser

§ 2. Enhver, der driver erhverv som nævnt i § 1, skal have næringsbrev, jf. dog kap. 4 om marketenderier, pensionater m.v.

Stk. 2. I ansvarlige interessentskaber og i kommanditselskaber skal alle personligt ansvarlige deltagere have næringsbrev.

Stk. 3. Næringsbrev udstedes af politimesteren på den næringsdrivendes bopæl (hjemsted), i København magistraten. Forretnings-

sted anføres på næringsbrevet, jf. § 6, stk. 1, af politimesteren på stedet, hvor virksomheden agtes drevet, i København magistraten.

Stk. 4. Virksomheden må ikke påbegyndes, før næringsbrev er udstedt og påtegnet om forretningsstedet samt før de pågældende lokaler eller serveringssteder er godkendt til formålet, jf. § 25. Er lokalerne eller serveringsstedet godkendt, kan et aktieselskab under stiftelse dog drive virksomhed, indtil næringsbrevet kan udstedes efter registreringen, når selskabet er anmeldt til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, og politimesteren på hjemstedet, i København magistraten, har udstedt erklæring om, at de udpegede direktører og bestyrelsesmedlemmer opfylder kravene i § 3.

§ 3. Personer har ret til næringsbrev, når de

- 1) har dansk indfødsret,
- 2) har bopæl her i riget og
- 3) er myndige.

Stk. 2. Personer, der ikke har dansk indfødsret, men ellers opfylder betingelserne i stk. 1, har ret til næringsbrev, såfremt dette er hjemlet efter næringslovens § 3, stk. 1.

Stk. 3. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen kan tillade, at der udstedes næringsbrev til personer, som ikke opfylder betingelserne i stk. 1. Gives tilladelse til en person, der ikke har bo-

2

pæl her i riget eller er umyndig uden at have fået tilladelse efter myndighedsloven til at drive virksomhed på egen hånd, skal virksomheden ledes af en bestyrer, der opfylder betingelserne i stk. 1. jf. stk. 2 og 4.

Stk. 4. Reglerne i borgerlig straffelovs § 78, stk. 2 og 3, finder anvendelse.

§ 4. Her i landet registrerede aktieselskaber har ret til næringsbrev. Det samme gælder andre her i landet hjemmehørende selskaber med begrænset ansvar (herunder selskaber med vekslende medlemstal eller vekslende kapital), foreninger, stiftelser og andre selvejende institutioner, når direktørerne og flertallet af bestyrelsesmedlemmerne opfylder betingelserne i § 3.

Stk. 2. Filialer af udenlandske selskaber m.v. af den i stk. 1 nævnte art har ret til næringsbrev, såfremt dette er hjemlet i international aftale eller ved bestemmelser fastsat af Erhvervs- og Selskabsstyrelsen. Næringsbrev kan herudover udstedes efter tilladelse af Erhvervs- og Selskabsstyrelsen.

§ 5. Næringsbrev efter denne lov lyder på »restaurantør og hotelvært«.

Stk. 2. For næringsbrev som restaurantør og hotelvært og for duplikateksemplar heraf betales gebyr efter bestemmelser fastsat af Erhvervs- og Selskabsstyrelsen. Gebyret tilfalder staten, i København kommunen.

Stk. 3. Næringsbrev eller et af vedkommende myndighed udstedt duplikateksemplar skal være ophængt på et sted, der er iøjnefaldende for gæsterne. Automater skal være forsynet med indehaverens navn (firma) og forretningsadresse.

§ 6. Den, der har næringsbrev i henhold til denne lov, har ret til at drive restaurations- og hotelvirksomhed fra faste forretningssteder i hele landet. Til servering af stærke drikke kræves dog for hvert forretningssted særlig bevilling (alkoholbevilling), jf. kap. 3.

Stk. 2. Fra forretningssteder uden alkoholbevilling må der ud af huset kun sælges tillavet mad, brød og kager samt alle slags drikkevarer undtagen stærke drikke. Har virksomheden alkoholbevilling, kan stærke drikke tillige sælges

sammen med og som forholdsmæssigt tilhører til tillavet mad.

§ 7. Retten til at drive næring bortfalder, når indehaveren af næringsbrevet dør, jf. dog § 8. Det samme gælder, hvis næringsbrevindehaveren ikke længere opfylder betingelserne for at få næringsbrev.

Stk. 2. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen kan undtage fra bestemmelserne i stk. 1, 2. pkt.

Stk. 3. Hvis retten efter næringsbrevet er bortfaldet eller frakendt efter reglerne i borgerlig straffelovs § 79, skal næringsbrevet og eventuelle duplikateksemplarer straks afleveres til den myndighed, der har udstedt det.

§ 8. Efter anmeldelse til politimesteren, i København magistraten, kan et dødsbo, en ægtefælle, der sidder i uskiftet bo, et konkursbo eller en værg for en umyndiggjort uden næringsbrev fortsætte afdødes, fallentens eller den umyndiggjortes virksomhed med henblik på afvikling, afhændelse eller lignende. Adgangen hertil gælder kun indtil et år efter dødsfaldet, konkursdekretet eller umyndiggørelsen. I særlige tilfælde kan politimesteren, i København magistraten, forlænge fristen.

§ 9. Den daglige drift af virksomheden skal ledes af næringsbrevindehaveren selv eller af en bestyrer. Drives virksomheden fra flere forretningssteder, må kun ét af disse ledes af næringsbrevindehaveren. Hvert af de øvrige forretningssteder skal ledes af en bestyrer.

Stk. 2. Er næringsbrevindehaveren et af de i § 4 nævnte selskaber eller lignende, skal hvert af virksomhedens forretningssteder ledes af en bestyrer. Det samme gælder i de i § 8 nævnte boer.

Stk. 3. Bestyrere skal anmeldes til politimesteren på forretningsstedet, i København magistraten. Bestyrere skal opfylde betingelserne i § 3. Politimesteren på forretningsstedet, i København magistraten, kan tillade, at en person som indehaver eller bestyrer leder mere end ét forretningssted.

Stk. 4. Bestyreren har samme strafferetlige ansvar for virksomhedens drift som indehaveren af næringsbrevet, jf. § 32, stk. 5.

3

§ 10. Næringsbrev og tilladelse, der udstedes efter en dispensation i medfør af loven af Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, kan efter styrelsens bestemmelse begrænses og betinges.

Stk. 2. Politiets afgørelser efter lovens § 26, stk. 1 og 4, § 29, stk. 3 og 5, og § 31, stk. 1 og 2, kan indbringes for justitsministeren. Andre afgørelser efter denne lov, der træffes af politimesteren, i København magistraten, kan indbringes for Erhvervs- og Selskabsstyrelsen. Industriministeren kan fastsætte regler om, at visse afgørelser ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed eller skal kunne indbringes for et ankenævn.

Stk. 3. Erhvervs- og Selskabsstyrelsens afgørelser kan ikke indbringes for højere administrativ myndighed.

Kapitel 3

Alkoholbevilling

§ 11. Stærke drikke må kun serveres i virksomheder med alkoholbevilling, jf. dog kap. 4 om marketenderier, pensionater m.v. Bevillingen, der kun gælder et bestemt forretningssted, gives og fornyes af kommunalbestyrelsen efter forhandling med politiet, jf. dog § 13 om Landsbevillingsnævnet. Bevillingen gælder for et tidsrum af 8 år, men kan efter omstændighederne begrænses og betinges af kommunalbestyrelsen.

Stk. 2. Afgørelser, der efter denne lov skal træffes af kommunalbestyrelsen, vil kunne træffes af et af kommunalbestyrelsen i dette øjemed nedsat bevillingsnævn. Bevillingsnævnets afslag kan indbringes for kommunalbestyrelsen, i København den samlede magistrat, inden 4 uger efter, at afslaget er givet. Med afslaget skal følge oplysning om adgangen til at indbringe afgørelsen for kommunalbestyrelsen, i København magistraten, og om fristen herfor.

Stk. 3. Bevillingsnævnet består af politimesteren og indtil 6 andre medlemmer. Også personer, der ikke er medlemmer af kommunalbestyrelsen, kan have sæde i nævnet. I København består nævnet af borgmesteren for den magistratsafdeling, under hvilken næringssager hører, som formand, 5 medlemmer valgt af borgerrepræsentationen ved forholdstalsvalg

og en repræsentant for politiet valgt af politidirektøren.

§ 12. Ved »stærke drikke« forstås i denne lov

- 1) vin, frugtvin og andre ved alkoholgæring fremkomne drikke med over 2½ rumprocent alkohol,
- 2) destillerede alkoholiske (ethanolholdige) drikke,
- 3) øl med 21/4 vægtprocent alkohol (ethanol) eller derover samt
- 4) drikke tilsat de under 1-3 nævnte drikke.

§ 13. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen nedsætter et Landsbevillingsnævn bestående af en formand, der har bestået juridisk kandidateksamen, samt 2 andre medlemmer, hvoraf 1 repræsenterer kommunale interesser. Medlemmerne udnævnes for et tidsrum af 4 år ad gangen. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen fastsætter nævnets forretningsorden.

Stk. 2. Kun Landsbevillingsnævnet kan give og forny alkoholbevillinger, når virksomheden drives:

- 1) i ejendomme, der tilhører staten,
- 2) i ejendomme, der tilhører en kommune, for så vidt ejendommene overvejende er indrettet til restaurations- eller hotelvirksomhed, eller
- 3) i jernbanetog, luftfartøjer og skibe i fart.

§ 14. Personer skal for at få alkoholbevilling have næringsbrev, jf. § 2, stk. 1. Endvidere må de ikke

- 1) være under 25 år,
- 2) være umyndiggjort eller under lavværge-mål,
- 3) være under konkurs,
- 4) have udvist en sådan adfærd, at der er grund til at antage, at de ikke vil drive virksomheden på forsvarlig måde, eller
- 5) have modtaget ydelser eller påtaget sig forpligtelser som nævnt i stk. 6.

Stk. 2. Selskaber m.v. skal for at få alkoholbevilling have næringsbrev i henhold til § 4. Endvidere skal direktionen og bestyrelsesmedlemmerne opfylde betingelserne i stk. 1, 2 pkt., nr. 1, 2 og 4, medmindre Erhvervs- og Selskabs-

styrelsen undtager herfra. Selskabet må ikke have modtaget ydelser eller påtaget sig forpligtelser som nævnt i stk. 6. Indtræder nye medlemmer i direktionen eller bestyrelsen, skal dette anmeldes til politimesteren på hvert forretningssted, i København magistraten.

Stk. 3. Ved meddelelse af alkoholbevilling skal samfundsmæssige, ærdeligheds-mæssige og dermed sammenhængende hensyn iagttages. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen fastsætter retningslinjer for, hvorledes disse hensyn kan tilgodeses ved bevillingsmyndighedernes vurdering af

- a) bevillingsansøgerens forretningsmæssige kvalifikationer,
- b) bevillingsansøgerens økonomiske forhold og finansieringsplan,
- c) størrelse, indretning og karakter i øvrigt af restaurationsvirksomheden,
- d) dennes beliggenhed i forhold til eventuel miljøplan og
- e) konkrete ærdeligheds-mæssige og dermed sammenhængende sociale og politimæssige hensyn.

Stk. 4. Alkoholbevilling kan uden tilladelse fra Erhvervs- og Selskabsstyrelsen kun meddeles selskaber m.v., når disses vedtægter indeholder bestemmelser om, at aktier (andelsbeviser) ikke kan udstedes eller overdrages til nogen, der fremstiller eller forhandler drikkevarer, at alle aktier (andelsbeviser) skal lyde på og noteres på navn, og at der til overdragelse kræves samtykke fra bestyrelsen. Ved fornyelse af bevillinger udstedt før 1. oktober 1963, hvor nogen del af selskabets aktiekapital tilhører nogen, der fremstiller eller forhandler drikkevarer, afgør Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, om forholdet skal være til hinder for, at bevillingen fornyes.

Stk. 5. Bestyrere i virksomheder, der har alkoholbevilling, skal opfylde betingelserne i stk. 1, 2. pkt., nr. 1, 2, 4 og 5, jf. i øvrigt § 9, stk. 3, og skal godkendes af vedkommende kommunalbestyrelse.

Stk. 6. Indehavere af alkoholbevilling og bestyrere i forretningssteder med alkoholbevilling må ikke uden tilladelse fra Erhvervs- og Selskabsstyrelsen modtage lån, herunder lån af inventar, indskud eller usædvanlig kredit fra

nogen, som fremstiller eller forhandler drikkevarer. Uden tilladelse fra Erhvervs- og Selskabsstyrelsen må de pågældende ej heller påtage sig forpligtelser, for hvis opfyldelse der stilles sikkerhed af nogen, som fremstiller eller forhandler drikkevarer.

Stk. 7. De i stk. 6, 1. pkt., indeholdte bestemmelser finder tilsvarende anvendelse på gaver af ikke ubetydelig værdi, bestemt til at anvendes i bevillingshaverens virksomhed.

Stk. 8. Bestemmelsen i stk. 6 finder ikke anvendelse med hensyn til lån, indskud eller sikkerhedsstillelse ydet af finansieringsinstitutter, hvis vedtægter sikrer en sådan uafhængighed af leverandører af drikkevarer, at de i henhold til nærværende bestemmelse har kunnet opnå Erhvervs- og Selskabsstyrelsens godkendelse.

Stk. 9. Alkoholbevilling kan ikke uden tilladelse fra Erhvervs- og Selskabsstyrelsen meddeles personer eller selskaber m.v., som fremstiller eller forhandler drikkevarer, eller selskaber m.v., i hvilke noget medlem af direktion eller bestyrelse fremstiller eller forhandler drikkevarer. Denne bestemmelse gælder ikke ved fornyelse af bevillinger udstedt før 1. januar 1973.

§ 15. Alkoholbevillingen påtegnes næringsbrevet af politimesteren på forretningsstedet, i København magistraten. Gebyr for bevillingen betales til kommunen efter regler fastsat af Erhvervs- og Selskabsstyrelsen.

Stk. 2. Når ansøgning om bevilling er indgivet, kan politimesteren, i København magistraten, tillade, at stærke drikke serveres. Tilladelsen gives for et bestemt tidsrum, dog længst indtil endelig afgørelse er truffet.

§ 16. Virksomhed med servering af stærke drikke må ikke drives i lokaler, der benyttes til anden næringsvirksomhed, eller i lokaler, som står i forbindelse med andre salgslokaler, hvortil der ikke er særskilt adgang fra gaden. Lokaler i hoteller, i stormagasiner og forretninger af lignende størrelse samt lokaler i idrætshaller og foreningslokaler undtages dog herfra efter nærmere af Erhvervs- og Selskabsstyrelsen fastsatte retningslinjer.

Stk. 2. Uanset bestemmelserne i stk. 1 kan udstillinger, hvor der finder næringsvirksomhed sted, afholdes i de almindelige restaurations- og hotellokaler. Bortset fra mannequinopvisninger kan dette dog kun ske, såfremt der ikke finder servering sted, eller der kun er adgang for en særlig indbudt kreds.

§ 17. En alkoholbevilling bortfalder,

- 1) når bevillingshaveren dør, jf. dog stk. 2,
- 2) når bevillingens gyldighedstid udløber, uden fornyelse finder sted,
- 3) hvis bevillingshaveren ikke længere opfylder betingelserne i § 14, stk. 1, 1. pkt. og 2. pkt., nr. 2 og 3, eller
- 4) hvis bevillingshaveren ikke længere opfylder betingelserne i § 14, stk. 9, for at opnå alkoholbevilling.

Stk. 2. Afdødes ægtefælle har ret til at overtage bevillingen, hvis vedkommende har samlevet med afdøde indtil dennes død og opfylder betingelserne i § 14, stk. 1. Ægtefællens næringsbrev forsynes med påtegning om overtagelsen.

Stk. 3. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen kan tillade, at en efterlevende ægtefælle, der ikke er fyldt 25 år, overtager bevillingen efter stk. 2.

Stk. 4. Bestemmelsen i § 8 anvendes også på alkoholbevillinger.

Stk. 5. Godkendelse af en bestyrer bortfalder, hvis han ikke længere opfylder betingelserne i § 3 og i § 14, stk. 1, 2. pkt., nr. 2 og 3.

§ 18. Har en bevillingshaver gjort sig skyldig i grov eller oftere gentagen forsømmelse i virksomheden, kan bevillingen efter forslag fra politiet fratages den pågældende af kommunalbestyrelsen, i København magistraten, eller Landsbevillingsnævnet for bevillinger, der er givet af nævnet. Det samme gælder, hvis virksomheden drives på en sådan måde, at drukenskab, prostitution, uterlighed eller strafbare handlinger derved vil kunne fremmes, og politiet tidligere har advaret bevillingshaveren.

Stk. 2. Afgørelser efter stk. 1 kan af bevillingshaveren kræves indbragt for domstolene. Afgørelsen skal indeholde oplysning om adgangen hertil og om fristen herfor.

Stk. 3. Begæring efter stk. 2 skal fremsættes over for Erhvervs- og Selskabsstyrelsen inden 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen anlægger sag mod den pågældende i den borgerlige retsplejes forer.

Stk. 4. Begæring om sagsanlæg har opsættende virkning, men retten kan ved kendelse bestemme, i hvilket omfang den pågældende under sagens behandling må drive virksomheden. Såfremt nævnets afgørelse findes lovlig ved dommen, kan det i denne dom bestemmes, at anke ikke har opsættende virkning.

Stk. 5. Med hensyn til bestyrertilladelser på forretningssteder, der har alkoholbevilling, finder stk. 1-4 tilsvarende anvendelse.

§ 19. Er en alkoholbevilling bortfaldet efter § 17, frataget efter § 18 eller frakendt efter borgerlig straffelovs § 79, skal næringsbrevet straks indleveres til den myndighed, der har udfærdiget bevillingen til slettelse af bevillingspåtegningen.

Kapitel 4

Marketenderier, pensionater m.v.

§ 20. Næringsbrev kræves ikke til marketenderivirksomhed (kantinevirksomhed). Herved forstås servering i dertil indrettede lokaler i eller i tilknytning til arbejdspladser og tilsvarende steder for personer, der er beskæftiget i virksomheden, for personer, der besøger nogen af de beskæftigede, samt for chauffører, bude o lign. med ærinde i virksomheden. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen kan for særlige kategorier af virksomheder fastsætte nærmere regler til afgrænsning af de adgangsberettigedes kreds.

Stk. 2. Marketenderivirksomhed med servering af stærke drikke må ikke drives uden tilladelse fra politiet. Tilladelse kan alene gives til en virksomhed eller en flerhed af virksomheder eller, med tilslutning af vedkommende virksomhed eller virksomheder, til en sammenslutning af de beskæftigede. Tilladelse gives for arbejdspladser, der ikke er knyttet til bestemte virksomheder, til en sammenslutning af de beskæftigede. I marketenderier med servering af stærke drikke skal der være ansat en af politiet godkendt marketender til at forestå den daglige

drift. Marketenderens løn må hverken helt eller delvis fastsættes som en procentdel af omsætningen af stærke drikke.

Stk. 3. Tilladelse eller godkendelse i henhold til stk. 2 kan kun nægtes eller begrænses, såfremt særlige omstændigheder giver anledning dertil. Tilladelse eller godkendelse kan tilbagekaldes, hvis reglerne for marketenderivirksomhed tilsidesættes, eller der jævnlig forekommer drukkenskab.

Stk. 4.1 de i stk. 2 nævnte marketenderier må andre stærke drikke end øl og bordvin ikke udleveres, serveres eller nydes. Øl og bordvin må ikke serveres uden for de i vedkommende virksomhed fastsatte spisetider. I andre marketenderier må hverken nydes eller serveres stærke drikke.

Stk. 5. Det strafferetlige ansvar efter § 32, stk. 5, for de i stk. 2 nævnte marketenderiers drift påhviler såvel marketenderitilladelsens indehaver som marketenderen. I andre marketenderier påhviler ansvaret den, for hvis regning marketenderiet drives. Det er forbudt at tilbageholde arbejds løn til dækning af skyld i marketenderier. Der må ikke finde handel sted i marketenderilokalerne. Dog kan Erhvervs- og Selskabsstyrelsen fastsætte bestemmelser, hvorefter der i marketenderier uden næringsbrev kan forhandles nærmere angivne føde- og drikkevarer, personlige fornødenheder og lignende.

Stk. 6. Marketenderier må længst holdes åbne i tiden fra en halv time før arbejdstidens begyndelse til en halv time efter dennes ophør. Politiet kan dog tillade, at et marketenderi holdes åbent i indtil 1½ time efter arbejdstidens ophør. I lukketiden må der ikke serveres i marketenderilokalerne. Dette gælder dog ikke ved sammenkomster, der anmeldes til politiet, og som bekostes af vedkommende virksomhed, eller som er foranstaltet af organisationer af de i virksomheden beskæftigede. Endvidere kan lokalerne i lukketiden anvendes i henhold til lejlighedstilladelse efter § 22, men kun såfremt der alene deltager de i virksomheden ansatte samt disses gæster.

Stk. 7. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen kan i særlige tilfælde tillade, at der i marketenderilokaler - også efter marketenderiets lukketid - fin-

der servering sted af den i § 21 omhandlede karakter. Sådant tilladelse giver ikke ret til udskænkning af andre stærke drikke end øl af skatteklasse I og bordvin.

§ 21. Næringsbrev kræves ikke for personer med bopæl her i landet til

- 1) modtagelse i mindst 6 nætter af overnatende gæster med mulighed for servering,
- 2) regelmæssig servering for gæster efter forudgående aftale.

Stk. 2. Politiet kan med samtykke fra kommunalbestyrelsen for indtil 1 år ad gangen tillade, at virksomhed i henhold til stk. 1, nr. 1, omfatter modtagelse af gæster for mindst 3 nætter ad gangen. Tilladelsen kan tilbagekaldes, såfremt forholdene giver anledning dertil.

Stk. 3. I de nævnte virksomheder må stærke drikke kun serveres i forbindelse med de faste måltider.

§ 22. Ved fester, møder, markeder, valg, midlertidige udstillinger og lignende særlige lejligheder kan politiet tillade, at en dertil udpeget person, fortrinsvis en restauratør, udøver en af loven omfattet virksomhed uden anden adkomst. For indgivelse af ansøgning om tilladelse efter 1. pkt. betales 500 kr.

Stk. 2. Højskolors, landbrugsskolors og lignende institutioners servering ved fælles måltider for deltagere ved institutionens sammenkomster og møder kan ske uden tilladelse fra politiet.

Kapitel 5

Særlige bestemmelser

§ 23. Salg af stærke drikke fra automater og lignende må kun ske i forretningslokaler.

Stk. 2. Stærke drikke må ikke sælges fra automater og lignende til nydelse på stedet. Politiet kan dog undtage fra 1. pkt., for så vidt angår salg af stærke drikke fra automater i restaurationslokaler og for så vidt angår salg af øl og bordvin fra automater i marketenderilokaler.

§ 24. I og fra butikker og lignende forretningslokaler må der ikke udleveres stærke drikke under sådanne omstændigheder, at det har karakteren af servering. Det er dog tilladt vederlagsfrit at uddele stærke drikke på udstillin-

7

ger, hvortil der ikke er adgang for offentligheden.

Stk. 2. Uanset bestemmelsen i stk. 1 kan næringsdrivende, der i væsentlig omfang fremstiller eller forhandler stærke drikke, med politiets tilladelse vederlagsfrit servere smagsprøver i deres forretningslokaler eller på købestævner og udstillinger. Tilladelsen kan tilbagekaldes, hvis den giver anledning til misbrug.

Stk. 3. Udlevering af stærke drikke må ikke finde sted til de i § 29, stk. 1, nr. 2 og 3, omhandlede personer.

§ 25. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen fastsætter regler om indretning og benyttelse af lokaler og lignende, der anvendes i forbindelse med den af loven omfattede virksomhed. Der kan herunder fastsættes regler

- 1) om antal, beliggenhed, indretning og størrelse af serveringslokaler, køkken, økonomirum og toiletter,
- 2) om antal, beliggenhed, indretning og størrelse af hotelværelser,
- 3) om renholdelse og vedligeholdelse af lokaler, der hører til restaurationer og hoteller,
- 4) til opretholdelse af ro og orden, og til sikring af, at virksomhedens drift ikke er til unødige gene for andre,
- 5) om, hvor mange gæster en restauration må modtage ad gangen,
- 6) om virksomhedens udøvelse fra faste studepladser under åben himmel eller i lokaler i tog, luftfartøjer og skibe.

Stk. 2. Lokaler m.v. skal godkendes, inden de tages i brug.

Stk. 3. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen fastsætter, hvilke myndigheder der skal godkende lokaler m.v. og føre tilsyn med overholdelsen af de regler, der er fastsat. Med hensyn til klage over godkendelses- og tilsynsmyndighedernes afgørelser kan der fastsættes regler, der fraviger § 10, stk. 2, 2. pkt.

§ 26. I restaurationer må der ikke være offentlig dans, optræden for offentligheden eller automatspil om spillemærker eller andre gevinster, medmindre politiet tillader dette.

Stk. 2. Tilladelse efter stk. 1 kan begrænses og betinges. For tilladelsen betales til kommu-

nen en afgift efter kommunalbestyrelsens bestemmelse. Tilladelsen kan tilbagekaldes, hvis den giver anledning til misbrug.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan give almindelige regler til begrænsning af disse tilladelsers antal og omfang samt bestemme, at de ikke må gives til indehavere af alkoholbevilling.

Stk. 4. Politiet kan forbyde musik, billard, keglebane og lignende i restaurationer.

§ 27. I restaurations- og hotelvirksomheder må der i toiletter ikke beskæftiges personer under 18 år.

Stk. 2. På forretningssteder med alkoholbevilling må serveringspersonalet eller garderobebetjeningen, bortset fra værtens hjemmeværende børn og børnebørn, ikke være under 18 år. Dette gælder dog ikke lærlinge med godkendt lærlingekontrakt eller personer, der har udstået hele læretiden i tjenerfaget. I andre restaurations- eller hotelvirksomheder kan politiet forbyde ansættelse af personer under 18 år som serverings- og garderobebetjening.

§ 28. Restaurationer og andre serveringssteder, hvortil der er offentlig adgang, skal være lukket i tiden fra kl. 24 til kl. 5. Dette gælder dog ikke restaurationer i jernbanetog, luftfartøjer og passagerskibe i fart. I lukketiden kan servering ske for overnattende gæster uden for de almindelige restaurationslokaler.

Stk. 2. Politiet kan med kommunalbestyrelsens samtykke tillade længere åbningstid, når virksomheden drives på jernbanestationer, lufthavne, skibsekspeditioner, rutebilstationer samt færgers og ruteskibes anløbspladser.

Stk. 3. Politiet kan tillade, at et af kommunalbestyrelsen fastsat antal restaurationer har åbent i den i stk. 1 omhandlede lukketid, dog længst til et af kommunalbestyrelsen fastsat tidspunkt.

Stk. 4. Ved særlige lejligheder kan politiet med kommunalbestyrelsens samtykke tillade længere åbningstid.

Stk. 5. I lukketiden, bortset fra det første kvarter af denne, må ingen uden politiets tilladelse opholde sig i en restaurations lokaler, medmindre dette er nødvendigt for opgørelsen

8

af dagssalgets regnskab og lokalernes rengøring og bevogtning. I dette tidsrum må restaurationens vinduer ikke uden politiets tilladelse være tildækket. I lukketiden vil sammenkomster af foreninger eller sluttede selskaber, rejse-selskaber og lignende kun kunne foregå i særlige fra restaurationen adskilte selskabslokaler, medmindre der foreligger en særlig tilladelse fra politiet.

§ 29. I restaurationer og andre serveringssteder er det forbudt enhver at servere eller lade servere, herunder gennem automater, stærke drikke for personer, der

- 1) ikke er fyldt 18 år,
- 2) ved det offentliges foranstaltning er under afvænningsbehandling for spiritusmisbrug, eller
- 3) om hvem der er grund til at antage, at de ved yderligere spiritusnydelse vil give anledning til fare for sig selv eller fare eller ulempe for andre.

I restaurationer og andre serveringssteder, hvor der serveres stærke drikke, har bevillingshaveren pligt til på et sted, der er øjnefaldende for gæsterne, at anbringe opslag om, at det er forbudt at servere stærke drikke for personer, der ikke er fyldt 18 år.

Stk. 2. Når nogen er blevet beruset i en restauration, skal bevillingshaveren eller dennes stedfortræder drage omsorg for, at han under betryggende ledsagelse bringes hjem eller til en politistation, eller tilkalde politiet.

Stk. 3. Politiet kan forbyde bevillingshaveren og de i restaurationen ansatte at nyde stærke drikke sammen med gæsterne.

Stk. 4. I restaurationer, hvor der serveres stærke drikke, har bevillingshaveren pligt til at drage omsorg for, at der også er mulighed for at få serveret andre drikke. Denne pligt omfatter pligt til at føre lyst øl, alkoholfrit øl og kaffe. Det skal fremgå af prislister, vinkort eller klart læselige opslag, at de nævnte drikkevarer føres.

Stk. 5. Politiet kan, såfremt det er nødvendigt af hensyn til den offentlige ro og orden, midlertidigt forbyde, at stærke drikke serveres og forhandles i nærmere angivne virksomheder eller i hele politikredsen.

Stk. 6. Bestemmelsen i stk. 1, nr. 1, gælder ikke servering i pensionater og selskabslokaler.

§ 30. I restaurations- og hotelvirksomheder, der ikke har alkoholbevilling, må der ikke

- 1) serveres stærke drikke,
- 2) af gæster, værter eller betjening nydes stærke drikke i serveringslokalerne,
- 3) stilles lokaler til rådighed til nydelse af stærke drikke.

Stk. 2. Fra de i stk. 1 omhandlede forretningssteder eller fra lokaler, der står i forbindelse hermed, må der ikke sælges eller udleveres stærke drikke. Dette gælder dog ikke stor-magasiner og lignende forretninger, der omfattes af § 16, stk. 1,2. pkt.

§ 31. Politiet kan under særlige forhold forbyde restauratører og hotelværter at lade personer under 18 år opholde sig som gæster i vedkommende virksomhed.

Stk. 2. Politiet kan forbyde personer, der søger fortjeneste ved utugt, eller som tidligere i forbindelse med restaurationsbesøg har gjort sig skyldig i strafbare handlinger, at opholde sig som gæster i bestemte virksomheder. Politiet kan tillige forbyde de pågældende restauratører at modtage disse personer som gæster.

Stk. 3. Udbetaling eller fordeling af arbejds-løn må ikke finde sted i restaurationer og mar-ketenderier.

Kapitel 6

Straffebestemmelser m.v.

§ 32. Overtrædelse af § 2, stk. 1, stk. 2 og stk. 4, 1. pkt., § 5, stk.3, § 6, stk. 2, § 7, stk. 3, § 9, stk. 1, stk. 2 og stk. 3, 1. pkt., § 11, stk. 1,1. pkt., § 14, stk. 2,4. pkt. og stk. 6, § 16, stk. 1,1. pkt., § 19, § 20, stk. 2, 1., 4. og 5. pkt., stk. 4, stk. 5, 3. og 4. pkt., stk. 6, 1. og 3. pkt. og stk. 7, 2. pkt., § 21, stk. 3, § 23, stk. 1 og stk. 2, 1. pkt., § 24, stk. 1, 1. pkt. og stk. 3, § 26, stk. 1, § 27, stk. 1 og stk. 2, 1. pkt., § 28, stk. 1, 1. pkt., og stk. 5, 1. og 2. pkt., § 29, stk. 1, stk. 2 og stk. 4, § 30, stk. 1 og stk. 2, 1. pkt., og § 31, stk. 3, eller overtrædelse af betingelser eller begrænsninger fastsat af kommunalbestyrelsen eller Landsbevillingsnævnet i medfør af § 11, og overtrædelse af forbud i henhold til § 27, stk. 2, 3. pkt., § 29, stk. 3 og stk. 5,

og § 31, stk. 1 og stk. 2, straffes med bøde. Under skærpende omstændigheder eller i gentagelsestilfælde kan straffen stige til hæfte.

Stk. 2. Den, der nyder, køber eller på anden måde forskaffer sig spise- eller drikkevarer i strid med loven, straffes med bøde. Med samme straf anses den, der medvirker til overtrædelse af bestemmelserne i § 14, stk. 6.

Stk. 3. I forskrifter eller pålæg, der gives i medfør af loven, kan der fastsættes straf af bøde eller hæfte for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne og af pålæg givet i medfør af forskrifterne.

Stk. 4. Er overtrædelsen begået af et aktieselskab, andelsselskab eller lignende, kan bødeansvar pålægges virksomheden som sådan.

Stk. 5. Der kan pålægges restauratører og hotelværtter og disses bestyrere samt for markedenderiers vedkommende den, der er ansvarlig efter § 20, stk. 5, 1. og 2. pkt., bødeansvar for overtrædelse af § 29, stk. 1, og forbud i henhold til § 31, stk. 1, der begås af ansatte i virksomheden, selv om overtrædelsen ikke kan tilregnes dem som forsætlig eller uagtsom. Er næringsbrevindehaveren eller den, der er ansvarlig for markedenderiet, et selskab, jf. § 4, kan der pålægges selskabet som sådant bødeansvar. For bødeansvaret fastsættes ingen forvandlingsstraf.

§ 33. Der vil ikke kunne nægtes politiet adgang til lokaler eller rum, der hører til virksomheder, der omfattes af denne lov. Dette gælder dog ikke værelser, der er udlejet til overnatning.

Kapitel 7

Ikraftrædelsesbestemmelser

§ 34. Loven træder i kraft den 1. april 1970.

Stk. 2. Beværterlov nr. 207 af 7. juni 1958 ophæves.

Stk. 3. Bevillinger og tilladelser givet i medfør af beværterloven, forbliver i kraft med det indhold, som de ville have efter denne lov. Ved fornyelse ombyttes adkomsten vederlagsfrit med adkomster efter denne lov.

§ 35. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Stk. 2. Loven kan med de afvigelser, som de særlige grønlandske forhold tilsiger, ved kongelig anordning sættes i kraft for Grønland for så vidt angår reglerne om udstedelse af næringsbrev til den af loven omfattede erhvervsvirksomhed, således at §§ 12-15, 17 og 19 i lov nr. 277 af 27. maj 1950 om udøvelse af erhverv i Grønland samtidig ophæves, for så vidt angår de af anordningen omfattede virksomheder. Det kan herved bestemmes, at ret til at få næringsbrev er betinget af, at de pågældende har fast bopæl i Grønland og har haft det i de sidste 6 måneder.

Lov nr. 260 af 22. maj 1986 indeholder følgende ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser:

§ 2. Loven træder i kraft den 1. juli 1986.

Stk. 2. Ansøgninger om alkoholbevilling, der inden lovens ikrafttrædelsestidspunkt er indgivet til bevillingsmyndigheden, behandles efter de hidtidige regler. Sager om fratagelse af bevilling behandles endvidere efter de hidtidige regler, hvis sagen er rejst over for eller i Landsbevillingsnævnet før lovens ikrafttræden.

Lov nr. 851 af 23. december 1987 indeholder følgende ikrafttrædelsesbestemmelser:

Loven træder i kraft den 1. januar 1988.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov.

LOVFORSLAG	GÆLDENDE LOV
§ 1, stk. 1 og 4	ny
§ 1, stk. 2, 3 og 6	§ 1
§ 1, stk. 5	§ 12
§§ 2-6	§§ 2-6
§ 7, stk. 1 og 2	§ 7, stk. 1 og 2
§ 7, stk. 3	§ 8
§ 8	§ 9
§ 9	§ 16
§ 10	§ 11
§ 11	§ 13
§ 12	§ 14, stk. 3
§ 13	§ 14, stk. 1
§ 14	§ 14, stk. 2
§ 15	§ 14, stk. 5
§ 16	§ 14, stk. 4 og stk. 6-9
§ 17	§ 15
§ 18	§ 17
§ 19	§ 18
§§ 20-31	§§ 20 - 31
§ 32	Bkg. 483 af 27/9 1974 § 7
§ 33	§ 10, stk. 1
§ 34	§ 10, stk. 2, 1. og 2. pkt., og stk. 3
§ 35	ny
§ 36	§ 10, stk. 2, 3. pkt.
§ 37	§ 32
§ 38	§ 33
§ 39	§ 34
§ 40	§ 35

Handelsministeriets bekendtgørelse nr. 166 af 29. april 1970.

Bekendtgørelse om handel i marketenderier (kantiner).

I medfør af §20, stk. 5, 5. pkt., i lov nr. 121 af 25. marts 1970 om restaurations- og hotelvirksomhed m. v. fastsættes:

§ 1. Uanset bestemmelsen om, at der ikke må finde handel sted i marketenderilokaler, er det tilladt i marketenderier (kantiner) uden næringsbrev at forhandle

1) i marketenderiet tillavede madvarer og alkoholfrie drikkevarer (også til medtagelse udenfor virksomheden),

2) varer, der — udenfor almindelig butiksåbningstid — må sælges i bladkiosker,

3) toiletartikler (i mindstepakninger),

4) arbejdshandsker, sikkerhedsfodtøj, damestrømper og lign. nødindkøb til personlig brug på arbejdspladsen.

§ 2. Denne bekendtgørelse træder i kraft 1. maj 1970.

Handelsministeriet, den 29. april 1970.

Knud Thomsen.

/ Jens Selmer.

Handelsministeriets bekendtgørelse nr. 528 af 10. december 1971.

Bekendtgørelse om forskrifter for udøvelse af restaurationsvirksomhed i skibe og tog.

I medfør af § 25 og § 32, stk. 3 og 4, i lov nr. 121 af 25. marts 1970 om restaurations- og hotelvirksomhed m. v. fastsættes:

I. Bekendtgørelsens område.

§ 1. Denne bekendtgørelse omfatter selvstændig erhvervsvirksomhed ved servering af spise- og drikkevarer i tog og skibe.

II. Lokaler m.v.

§ 2. Enhver restauration skal have mindst ét gæstelokale. Intet gæstelokale må have mindre gulvareal end 10 m² og mindre loftshøjde end 1,9 m.

Stk. 2. Til hvert gæstelokale skal der være bekvem adgang. Adgangen må ikke gå gennem køkken eller økonomirum.

Stk. 3. Der skal i gæstelokalerne være tilstrækkelig mulighed for ventilation.

Stk. 4. Serveringslokaler, kabysser og pantryer i skibe må ikke anbringes i overbygninger, der ikke har permanent karakter, og ej heller foran forpeakskot eller på et dæk, som er lavere end det, der ligger umiddelbart under vandlinien ved størst tilladte nedlastning.

§ 3. Enhver restauration, der serverer spisevarer, skal have mindst ét køkken. Serveres alene drikkevarer, skal der være tilfredsstillende mulighed for opvask. Køkkener og andre økonomirum skal have en loftshøjde på mindst 1,9 m og opfylde betingelserne i § 2, stk. 3, samt være hensigtsmæssigt beliggende i forhold til gæstelokaler-

ne. Der skal være tilstrækkelig kølemulighed for opbevaring af råvarer og færdigretter og mulighed for forsvarlig anbringelse af affald. Der skal være mulighed for tilfredsstillende opbevaring af drikkevand.

Stk. 2. Gulve i køkkener og andre økonomirum skal lægges i et for fugtighed uigennemtrængeligt materiale med fald mod afløb og med hulkehl mod væg. Vægge og lofter skal være let afvaskelige.

Stk. 3. I køkkener skal der være selvstændig håndvask. Spildevandsledninger og lignende må ikke være ført gennem køkkener og andre økonomirum på en sådan måde, at eventuelle utætheder eller kondensvand kan medføre fare for forurening af levnedsmidler eller vanskeliggøre renholdelsen.

Stk. 4. I en restauration, hvor toiletter står i umiddelbar forbindelse med de øvrige lokaler, skal toiletterne være adskilt fra disse ved et forrum med selvlukkende døre. Toiletterne skal have håndvask, sæbe og håndklæder, papirshåndklæder eller elektrisk håndtøringsapparat.

§ 4. I restaurationslokaler må der ikke redes op til natophold.

Stk. 2. Restaurationslokaler, hvori gæster opholder sig, skal være rigeligt oplyst.

§ 5. Restaurations- og hotellokaler m. v. og inventar, redskaber og service heri skal holdes i forsvarlig og renholdt stand. Udsmykningen af lokalerne må ikke være til hinder for betryggende rengøring.

III. Tilsyn m.v.

§ 6. Tilsyn med overholdelse af bestemmelserne i §§ 2-5 føres af en sundhedskommission. For togs vedkommende føres tilsynet af sundhedskommissionen i den kommune, inden for hvilken den eller de vogne, der rummer de for serveringen nødvendige indretninger, har hjemsted. For skibes vedkommende udføres tilsynet af sundhedskommissionen i den kommune, inden for hvilken den havn er beliggende, som oftest anvendes af vedkommende skib. Såfremt et skib går i regelmæssig rutefart mellem flere danske havne, der anløbes lige ofte, er den østligst beliggende havn afgørende for, hvilken sundhedskommission tilsynet påhviler. I tvivlstilfælde afgør ministeriet for forureningsbekæmpelse, hvilken sundhedskommission der skal føre tilsynet.

Stk. 2. Den tilsynsførende sundhedskommission kan give påbud om gennemførelse af de i hygiejnisk henseende fornødne foranstaltninger, og herunder i overensstemmelse med bestemmelserne i lov om levnedsmidler m. v. påbyde, at virksomheden skal ophøre, indtil foranstaltningerne er gennemført. Sundhedskommissionen er i medfør af levnedsmiddellovgivningen berettiget til at udtage prøver af levnedsmidler og drikkevand til undersøgelse.

§ 7. Såfremt servering af spisevarer ikke fordrer tilberedning på stedet, men alene opbevaring af færdigretter, der modtages udefra, kan den tilsynsførende sundhedskommission, jfr. § 6, helt eller delvis undtage fra bestemmelserne i § 3, stk. 1-3.

Stk. 2. I øvrigt kan den tilsynsførende sundhedskommission, jfr. § 6, for togs vedkommende samt i særlige tilfælde fravige kravene i §§ 2-3.

§ 8. Bekendtgørelsens §§ 2-3 finder for lokaler, der er taget i brug før 1. januar 1972, kun anvendelse i det omfang, den tilsynsførende sundhedskommission bestemmer det.

IV. Klageadgang.

§ 9. Afgørelser, der i henhold til denne bekendtgørelse træffes af en sundhedskommission, skal udfærdiges skriftligt. Afgørelserne kan påklages til ministeren for forureningsbekæmpelse. Klagefristen er 14 dage fra den dag, da afgørelsen er meddelt den pågældende med oplysning om denne frist og om, at klagen kan rettes til ministeren for forureningsbekæmpelse.

V. Straffebestemmelser.

§ 10. Overtrædelse af bestemmelserne i §§ 2-5 straffes med bøde, medmindre strengere straf er forskyldt efter anden lovgivning.

Stk. 2. Overtrædelse af de af de tilsynsførende myndigheder til overholdelse af bekendtgørelsens bestemmelser givne pålæg straffes med bøde.

Stk. 3. Er overtrædelsen begået af et aktieselskab, andelsselskab eller lignende, kan der efter lovens § 32, stk. 4, pålægges selskabet som sådant bødeansvar.

VI. Ikrafttræden.

§ 11. Denne bekendtgørelse træder i kraft den 1. januar 1972.

Stk. 2. Bekendtgørelsen medfører ingen ændringer i sundhedsvedtægternes bestemmelser om forhandling af levnedsmidler eller de i medfør heraf udfærdigede forskrifter, der er fastsat for den tilsynsførende sundhedskommission.

Handelsministeriet, den 10. december 1971.

P. M. V.

O. Muller.

/ H. Duborg.

Handelsministeriets bekendtgørelse nr. 451 af 30. august 1974.

Bekendtgørelse om restaurationslokaler i stormagasiner m. v.

I medfør af § 16, stk. 1, i lov nr. 121 af 25. marts 1970 om restaurations- og hotelvirksomhed m.v. fastsættes:

§ 1. Uanset bestemmelsen om, at virksomhed med servering af stærke drikke ikke må drives i lokaler, der benyttes til anden næringsvirksomhed eller i lokaler, som står i forbindelse med andre salgslokaler, hvortil der ikke er særskilt adgang fra gaden, er det tilladt:

1) i lokaler i stormagasiner, supermarkeder og forretninger af lignende størrelse at drive virksomhed med servering af stærke drikke

2) i portierloger og lignende steder i hoteller at sælge varer, der — uden for almindelig butiksåbningstid — må sælges i bladkiosker samt toiletartikler, strømper, snørebånd, kraveknapper, manchetknapper og lignende effekter til personlig brug

3) i lokaler i hoteller at sælge guld- og sølvvarer, porcelænsvarer, pelsværk, parfumer og lignende gaveartikler samt at udøve frisørvirksomhed

4) i lokaler i idrætshaller og i foreninger at forhandle de i 2) omhandlede varer samt sportsrekvisitter og -udstyr, emblemer og lignende.

Stk. 2. Ved stormagasiner, supermarkeder m.v. forstås i denne bekendtgørelse forretninger med salgslokaler, hvorfra der sælges til detailkunder, og hvor det samlede gulvareal i salgslokalerne er mindst 800 m².

§ 2. Bekendtgørelsen træder i kraft ved bekendtgørelsen i Lovtidende.

Stk. 2. Bekendtgørelse nr. 131 af 25. marts 1970 ophæves.

Handelsministeriet, den 30. august 1974.

P. Nyboe Andersen.

/ P. Thorell.

Handelsministeriets bekendtgørelse nr. 483 af 27. september 1974.

Bekendtgørelse om restaurations- og hotellokaler m. v.

I medfør af § 25 og § 32, stk. 3 og 4, i lov nr. 121 af 25. marts 1970 om restaurations- og hotelvirksomhed m.v. bestemmes:

Restaurationer.

§ 1. Enhver restauration skal have adgang fra gade eller vej, forhusets port eller forhusets hovedtrappe.

Stk. 2. Gæstelokaler må kun indrettes i forhuse eller i lokaler, der er sammenhængende med gæstelokaler i forhuset.

§ 2. Restaurationslokaler må ikke benyttes til natophold.

Stk. 2. Restaurationslokaler, hvori gæster opholder sig, skal være rigeligt oplyst.

Hoteller.

§ 3. Hoteller skal have mindst 6 sove- rum med tilsammen mindst 8 sovepladser. Hvert af disse rum skal have særskilt indgang.

Godkendelse af lokaler m.v.

§ 4. Forinden restaurations- og hotel- lokaler tages i brug skal den lokale tilsyns- myndighed, jfr. § 44 i lov nr. 310 af 6. juni 1973 om levnedsmidler m. m., godkeude lo- kalerne i medfør af nærværende bekendt- gørelse samt de i henhold til nævnte lov fastsatte bestemmelser. Dette gælder også, når lokalerne tages i brug efter at

1) der har fundet en væsentlig ombygning sted,

2) lokalerne har været anvendt til andet formål.

3) lokalerne er overtaget af en ny ejer.

Stk. 2. På tilsvarende måde skal indret- ning af studepladser og anden serverings- virksomhed under åben himmel godkendes af den lokale tilsynsmyndighed.

Stk. 3. Den lokale tilsynsmyndighed er berettiget til at tage spørgsmålet om loka- lernes godkendelse op til fornyet behandling, når der er forløbet 5 år siden sidste godken- delse, eller såfremt virksomhedens karakter i væsentlig grad ændres.

§ 5. Restaurationers gæstelokaler og hotel- lokaler m.v. skal holdes i forsvarlig og ren- gjort stand. Udsmykning og indretning af lokalerne må ikke være til hinder for betryg- gende rengøring.

Stk. 2. Den lokale tilsynsmyndighed fører tilsyn med overholdelse af bestemmelserne i stk. 1 og kan give påbud om gennemførelse af de i hygiejnisk henseende fornødne for- anstaltninger og herunder påbyde, at virk- somheden skal ophøre, indtil foranstaltning- erne er gennemført.

§ 6. Den lokale tilsynsmyndighed kan dispensere fra kravene i §§ 1 og 3.

Stk. 2. Den lokale tilsynsmyndigheds af- gørelser skal udfærdiges skriftligt. Afgørel- serne kan påklages til veterinærdirektoratet, idet dog afgørelser vedrørende §§ 1 og 3, påklages til handelsministeriet. Klagefristen er 4 uger fra den dag, da afgørelsen er med- delt den pågældende med oplysning om den- ne frist og om, til hvilken myndighed klage kan rettes.

Ordensforskrifter.

§ 7. I restaurationer og hoteller er det forbudt at udvise støjende, voldelig, fornær- melig eller lignende optræden, der er egnet til at forstyrre den offentlige orden eller medføre ulempe for andre tilstedeværende eller omboende eller i øvrigt at foretage no- get, der strider mod orden og sømmelighed.

Stk. 2. Såfremt nogen overtræder stk. 1, skal værten eller dennes stedfortræder påtale

2

forholdet, og om fornødent bortvise den pågældende eller tilkalde politiet.

Stk. 3. Har slagsmål eller anden betydelig uorden fundet sted i en restauration, kan politiet beordre den lukket for resten af dagen.

§ 8. I restaurationer må ikke inkludes gæster i et sådant antal, at det er egnet til at forstyrre ordenen på stedet.

Stk. 2. Politiet kan, når det skønnes fornødent af hensyn til ordenen ædrueligheden eller sædeligheden påbyde, at der i en restauration ikke inkludes gæster udover et bestemt antal.

Straffebestemmelser.

§ 9. Overtrædelse af bestemmelserne i §§ 1-3, § 4, stk. 1 og 2, § 5, stk. 1, § 7, stk. 1 og

2, og § 8, stk. 1, straffes med bøde, medmindre strengere straf er forskyldt efter anden lovgivning.

Stk. 2. Overtrædelse af de af den lokale tilsynsmyndighed eller af politiet til overholdelse af bekendtgørelsens bestemmelser givne pålæg straffes med bøde.

Stk. 3. Er overtrædelsen begået af et aktieselskab, anpartselskab, andelsselskab eller lignende, kan der efter lovens § 32, stk. i. pålægges selskabet som sådant bødeansvar.

Ikrafttræden.

§ 10. Denne bekendtgørelse træder i kraft den 1. oktober 1974.

Stk. 2. Samtidig ophæves bekendtgørelse nr. 130 af 25. marts 1970 om forskrifter for restaurations- og hotellokaler m.v.

Handelsministeriet, den 27. september 1974.

P. Nyboe Andersen.

/ P. Thorell.

Handelsministeriets cirkulære af 26. april 1978

Cirkulære om restaurations- og hotelloven.

(Til kommunalbestyrelserne, politimestrene og landsbevillingsnævnet)

Hermed fremsendes et antal eksemplarer af lov nr. 140 af 29. marts 1978 om ændring af lov om restaurations- og hotelvirksomhed m. v. tilligemed et antal eksemplarer af handelsministeriets lovbekendtgørelse nr. 141 af 30. marts 1978, hvorved restaurations- og hotelloven bekendtgøres med de ændringer, der følger af lov nr. 507 af 29. november 1972 og ovennævnte lov nr. 140 af 29. marts 1978, der træder i kraft den 1. maj 1978.

Den seneste lovændring er gennemført på foranledning af den kritik, der fra forskellig side har været fremsat mod restaurations- og hotelloven siden dens ikrafttræden den 1. april 1970. Særlig er taget til orde for at styrke kommunernes indflydelse på beslutninger om bevillingsmeddelelse samt for at øge mulighederne for herved at tage samfundsmæssige, ædruelighedsmæssige og dermed sammenhængende hensyn.

I det følgende redegøres for retstilstanden efter den nye lov, idet man har fundet anledning til samtidig at fremhæve, hvorledes bestemmelser, der ikke er ændret, efter handelsministeriets opfattelse rettest bør administreres, når henses til de intentioner på området, som den seneste lovændring er udtryk for.

Ændringer, der alene er af redaktionel karakter, vil ikke blive omtalt.

Kommunalbestyrelsens kompetence.

§ 11. Af den nye formulering af paragrafens *stk. 1. 3. punktum*, fremgår, at alkoholbevillinger fortsat gælder for et tidsrum af 8

år, men efter omstændighederne nu kan begrænses og betinges af kommunalbestyrelsen.

Efter den gældende lov kunne kommunalbestyrelserne kun foretage en tidsmæssig begrænsning i bevillingen enten til 4 år, d.v.s. halvdelen af den almindelige gyldighedsperiode, eller til vinter- eller sommerhalvår. Alle andre begrænsninger og betingelser skulle meddeles af landsbevillingsnævnet efter indstilling fra kommunalbestyrelsen.

Kommunalbestyrelsens kompetence på dette område er således udvidet.

Det sker tit, at en alkoholbevilling ønskes begrænset til kun at give adgang til servering af øl - bevillingsansøgeren er ikke sjældent selv interesseret i en sådan serveringsbegrænsning - og kommunalbestyrelsen kan nu på egen hånd foretage en sådan begrænsning. Tilsvarende gælder for så vidt angår begrænsning af bevillinger til servering i klubber og foreninger, jfr. nedenfor ad § 14, stk. 3, litra e).

Endvidere kan en kommunalbestyrelse selv betinge en bevilling til servering af stærke drikke af f. eks. en samtidig mulighed for servering af madvarer, ligesom fornyelse af bevilling kan betinges af, at restaurationens standard højnes.

Ved udøvelsen af kommunalbestyrelsernes adgang til at begrænse og betinge bevillinger bør det nøje påses, at der ikke opstilles begrænsninger eller betingelser, der ikke kan motiveres af de hensyn, loven skal varetage, jfr. ordlyden af lovens § 14, stk. 3.

Man gør i denne forbindelse opmærksom på, at selv om der på denne måde er åbnet adgang til i særlige tilfælde at give en bevilling for en kortere periode, er bevillingernes tidsmæssige gyldighed principielt fonsat 8 år, hvorfor der bl. a. under hensyn til de ofte store udgifter, der er forbundet med virksomhedernes etablering, kun i undtagelsestilfælde bør gøres brud på dette princip.

Er der i kommunen nedsat bevillingsnævn, vil dets afslag på en bevilling efter den ændrede formulering af paragraffens 3. stk. kunne indbringes for kommunalbestyrelsen, der derved får det endelige ansvar for et afslag.

Anke til landsbevillingsnævnet.

§ 13. Bestemmelsen om indbringelse af den lokale bevillingsmyndigheds afslag på ansøgninger om alkoholbevilling for landsbevillingsnævnet er ændret, og en ny bestemmelse i lovens § 13, stk. 2, begrænser landsbevillingsnævnets kompetence til ved simpelt flertal at ændre det indbragte afslag. Mens et bevillingsnævns afslag på en bevillingsansøgning efter 1970-loven umiddelbart kunne indankes for landsbevillingsnævnet, er det nu, jfr. foran om § 11, stk. 3, bestemt, at afslaget, forinden sagen kan forelægges for landsbevillingsnævnet, skal indbringes for kommunalbestyrelsen, i København den samlede magistrat. Først når denne har fastholdt afslaget, kan dette af bevillingsansøgeren indbringes for landsbevillingsnævnet. Motiveringen for denne ændring er ønsket om at tillægge den lokale bevillingsmyndigheds afgørelse mere vægt, idet bestemmelsen i § 11, stk. 3. må ses i sammenhæng med § 13, stk. 2, hvorefter afgørelse i en bevillings-sag, der er truffet af en kommunalbestyrelse med alle de tilstedeværendes stemmer, i København med den samlede magistrats stemmer, kun kan ændres af landsbevillingsnævnet ved en afgørelse, hvorom samtlige nævnetsmedlemmer er enige.

Den ændrede formulering af paragraffens 3. stk. udelukker ikke, at landsbevillingsnævnet ved sine kendelser, jfr. § 11, stk. 2, begrænser eller betinger bevillingerne eller ophæver eller omgør de af kommunalbestyrelserne fastsatte vilkår.

Retningslinier for behandling af bevillings-sager.

§ 14. I det nyindsatte 3. stk. i paragraffen er det udtalt, at samfundsmæssige, ædruelighedsmæssige og dermed sammenhængende hensyn skal iagttages ved behandlingen af ansøgninger om alkoholbevilling, og at handelsministeren fastsætter retningslinjer for, hvorledes disse hensyn kan tilgodeses ved bevillingsmyndighedernes vurdering af de i de følgende litra a) - e) omhandlede forhold.

I henhold til denne bemyndigelse skal kommunalbestyrelserne, respektive bevillingsnævnene og landsbevillingsnævnet, herefter ved behandlingen af ansøgninger om alkoholbevilling, udover at påse at de lovbestemte betingelser er opfyldt, iagttage følgende:

a) Ved siden af en vurdering af ansøgerens tidligere vandel, jfr. lovens § 14, stk. 1, nr. 4, skal der foretages en almindelig bedømmelse af ansøgerens nuværende forhold for så vidt muligt at sikre, at ansøgeren vil være egnet til at drive en restaurationsvirksomhed på betryggende måde. Ansøgeren skal således have forretningsmæssig indsigt, hvilket f. eks. kan sandsynliggøres ved oplysninger om tidligere erhvervsvirksomhed, hvorimod et egentlig krav om, at ansøgeren er uddannet inden for restaurations- eller hotelfaget, ikke kan stilles. En uddannelse inden for faget, herunder også deltagelse i et af branchen eller myndighederne etableret kursus, kan dog betragtes som en positiv kvalifikation.

b) Af stor betydning er bedømmelsen af ansøgerens økonomiske forhold. Det må således gennem politirapportens oplysninger om ansøgerens personlige forhold og de til sagen i øvrigt knyttede dokumenter godtgøres, at den pågældende restaurationsvirksomhed skal drives for ansøgerens egen regning og risiko, og bevillingsmyndigheden må nøje gennemgå investerings- og finansieringsplanen samt driftsbudgettet for ansøgerens påtænkte virksomhed for derigennem at sikre sig, at der er tilstrækkelig kapital, herunder egenkapital, til at restaurationsvirksomheden kan drives på betryggende måde.

Finder bevillingsmyndigheden, at den til vurderingen af de foran nævnte forhold har behov for råd og vejledning af faglig art, vil den kunne rette henvendelse til restaurations-

branchens hovedorganisationer eller den lokale brancheforening.

c) Restaurationsvirksomheden må have en sådan indretning og karakter, at den tilfredsstiller de krav, der naturligt må stilles til en virksomhed med servering af stærke drikke. Tendensen i de senere år til etablering af nye serveringssteder i mindre lokaliteter, ofte ledige detailforretninger, må søges imødegået ved en skærpelse af kravet til restaurationsstørrelse. Man henleder i øvrigt opmærksomheden på den mulighed, der består for en højnelse af restaurationsmiljøet, ved at bevilling til servering af stærke drikke fremtidig betinges af samtidig mulighed for madservering.

Der må lægges vægt på fornøden kommunikation mellem en kommunes forskellige afdelinger, der behandler spørgsmål i forbindelse med etablering af restaurationsvirksomhed, således at det bl. a. sikres, at foreløbig byggetilladelse omfattende restaurationslokaler kun gives i forståelse med den kommunale myndighed, der meddeler alkoholbevillinger. For en sikkerheds skyld bør der i en sådan foreløbig byggetilladelse indsættes et udtrykkeligt forbehold om, at der ikke med denne er taget stilling til, hvorvidt en eventuel ansøgning om tilladelse til servering af stærke drikke vil kunne imødekommes, men at denne skal søges særskilt.

Bevillingsmyndigheden må være opmærksom på de krav, der stilles til restaurationsvirksomheders indretning i handelsministeriets bekendtgørelse nr. 483 af 27. september 1974 om restaurations- og hotellokaler m. v. samt i miljøministeriets bekendtgørelse nr. 369 af 27. juni 1974 om detailforhandling, herunder ved servering m. m., af levnedsmidler, kap. 4, og på den adgang, den lokale tilsynsmyndighed har til at tage spørgsmålet om restaurationslokalernes godkendelse op til fornyet behandling, såfremt virksomhedens karakter i væsentlig grad ændres, hvilket f. eks. vil være tilfældet, når en restaurationsbetjening, der hidtil har været drevet uden servering af stærke drikke, ønsker at opnå en sådan adgang.

d) Ved behandlingen af ansøgninger om alkoholbevilling må bevillingsmyndigheden også anlægge byplanmæssige betragtninger, og handelsministeriet vil i denne forbindelse finde det rimeligt, at der for større bymæssige bebyggelser udarbejdes en plan vedrøren-

de placering og fordeling af restaurationer i byens forskellige kvarterer. En sådan plan bør have karakter af en principiel retningslinje, hvorefter f. eks. et vist bycentrum forbeholdes en mere liberal praksis vedrørende meddelelse af alkoholbevillinger. For de omkring bycentret beliggende beboelses- og forretningskvarterer kan retningslinjen gå ud på, at der kun under særlige omstændigheder vil kunne forventes tilladelse til en nyoprettelse af restaurationsvirksomheder med servering af stærke drikke. Endelig vil planen kunne give udtryk for, at der i egentlige beboelseskvarterer, villakvarterer o. lign. kun kan forventes givet alkoholbevilling, når der foreligger særlige centre, supermarkeder o. lign., hvor det vil være naturligt at imødekomme et behov for etablering af servering af stærke drikke.

e) Antallet af restaurationer med alkoholbevilling i kommunen eller dele af denne sammenholdt med beboerantallet vil kun kunne motivere afslag på ansøgninger om bevilling til nye restaurationer til servering af stærke drikke, hvis afslaget, begrundet i restaurationsstæthed, kan underbygges med betragtninger, der sandsynliggør, at imødekommelse af en konkret ansøgning om alkoholbevilling er betænkelig ud fra ædruelighedsmæssige og dermed sammenhængende sociale og politimæssige hensyn. Disse hensyn vil i særdeleshed kunne motivere afslag på ansøgning om tilladelse til servering af stærke drikke på steder, hvor unge mennesker særlig holder til. Dette vil således være tilfældet, hvis serveringssted ønskes etableret i nærheden af skoler eller andre institutioner, der søges af unge.

Ud fra samme hensyn må bevillingsmyndigheden være tilbageholdende med hensyn til at åbne adgang for servering af stærke drikke i klubhuse for idrætsforeninger, i sportshaller og i forsamlingshuse. Fremfor at give generelle alkoholbevillinger til sådanne foreninger m. v., hvori kommunen gennem forpagtningskontrakt eller på anden måde måske er økonomisk interesseret, bør bevillingsmyndigheden i almindelighed begrænse bevillingen til kun at give adgang til servering for den personkreds, der benytter vedkommende klubhus, idrætshal eller forsamlingshus, og kun til udskænkning af øl og bordvin. Eventuelt vil bevillingen kunne be-

grænses til alene at tage sigte på selskabelige sammenkomster o. lign.

Fratagelse af bevillinger.

§ 18. Fremgangsmåden i *stk. I* for fratagelse af alkoholbevillinger er ændret. Motiveringen herfor er, at sager om fratagelse af bevillinger kun har været forelagt landsbevillingsnævnet i yderst få tilfælde. Årsagen hertil er formentlig, at den i den hidtidige lovbestemmelse anviste fremgangsmåde har været for kompliceret og proceduren følgelig for langvarig. Da de hensyn af bl. a. ædruelighedsmæssig karakter, der efter den nye lovs § 14, stk. 3, skal iagttages ved meddelelse af alkoholbevillinger, taler for, at det gøres lettere, end tilfældet var efter den hidtidige § 18, stk. 1, at tage bevillingen fra en bevillingshaver, er fremgangsmåden for bevillingsfratagelse blevet forenklet ved lovændringen.

Man skal herefter over for politi- og bevillingsmyndighederne indskærpe, at det i den ændrede lovs § 18, stk. 1, hjemlede sanktionsmiddel bør bringes i anvendelse i alle tilfælde, hvor lovens betingelser herfor er til stede. Man skal særligt pege på, at fratagelse af bevilling bør komme på tale, hvor bevillingshaveren har gjort sig skyldig i gentagen overtrædelse af bestemmelsen i lovens § 29, stk. 1, om forbud mod servering af stærke drikke for mindreårige eller berusede.

§ 22. Det er af restaurationsbranchen gjort gældende, at der af forsamlingshuse, idrætshaller og tilsvarende lokaliteter påføres lokale restauratører en ubillig konkurrence. Det er således anført, at der undertiden udvises en vis lemfældighed ved udstedelse af lejlighedstilladelse i henhold til lovens § 22, medens det også hævdes, at forsamlingshuse og lignende i betydeligt omfang anvendes til afholdelse af fester, som burde have udkrævet lejlighedstilladelse eller næringsbrev med tilhørende alkoholbevilling.

På denne baggrund henledes politimestre-nes opmærksomhed på, at forsamlingshuse og lignende lokaliteter ikke kan drives på erhvervsmæssig basis, jfr. herved også lovens § 1, stk. 2. uden at have de som følge heraf nødvendige adkomster.

Samtidig finder man dog anledning til at gentage bemærkningerne i handelsministeri-

ets cirkulære nr. 77 af 6. april 1970, pkt. 13. *Lejlighedstilladelser. stk. 3:*

»Ved særlige lejligheder, der ikke har offentlig karakter, f. eks. fester, møder og lignende for en snæver kreds af personer, der har tilknytning til hinanden på særlig måde, og som normalt - hvis pladsforholdene tillod det - ville blive afholdt i hjemmet, vil der i almindelighed ikke være tale om en virksomhed, der omfattes af denne lovgivning, og servering af spise- og drikkevarer vil derfor i disse tilfælde kunne ske uden særlig tilladelse.«

De situationer, der omhandles i de citerede bemærkninger, vil normalt være tilfælde, hvor vareindkøbet sker for regning den, der afholder festen, d.v.s. selskabsværten, og hvor forsamlingshusværten og den af ham antagne medhjælp alene vederlægges for udført arbejde, d.v.s. madlavning, servering, rengøring m. v. Leveres der derimod til en fast kuvertpris, vil der normalt være inkluderet en restauratørfortjeneste, og i sådanne situationer vil erhvervelse af adkomstoverensstemmende med reglerne i § 1 og § 11 være nødvendig.

Man gør opmærksom på, at det forudsættes, at lejlighedstilladelser som hidtil kun meddeles efter et vist samarbejde mellem politiet og de lokale kommunale myndigheder. Det forhold, at den før 1. april 1970 bestående hjemmel for kommunalbestyrelsen til at fastsætte almindeligt begrænsende regler for meddelelse af lejlighedstilladelse - en hjemmel, der sjældent blev benyttet - blev ophævet ved restaurationsloven af 1970, har ikke gjort et sådant samarbejde unødvendigt.

Nattilladelser.

§ 28. Ifølge denne § skal restaurationer og andre serveringssteder, hvortil der er offentlig adgang, være lukket i tiden fra kl. 24 til kl. 5, men politiet kan tillade, at et af kommunalbestyrelsen fastsat antal restaurationer har åbent også i dette tidsrum, dog længst til et af kommunalbestyrelsen fastsat tidspunkt.

Der findes opgørelser for de enkelte politikredse, der viser store variationer med hensyn til nattilladelsernes omfang. I enkelte politikredse har kun 15-20 % af restaurationserne tilladelse til forlænget åbningstid, medens i andre politikredse op til 70 % af restaurationserne har nattilladelse.

5

På denne baggrund finder man anledning til at pege på, at en liberal praksis med hensyn til meddelelse af nattilladelser kan være betænkelig vurderet ud fra ædrueligheds-, miljø- og samfundsmæssige synspunkter.

Man gør iøvrigt opmærksom på, at tilladelser af denne art vil kunne begrænses til bestemte ugedage eller til at gælde for korte tidsrum med mulighed for fornyelse.

Tilladelseerne er personlige, og ved afhændelse af en restauration vil det følgelig være nødvendigt at tage op til overvejelse, om tilladelse til forlænget åbningstid også bør meddeles den nye ejer.

Man gør sluttelig opmærksom på, at politiets tilbagetagelse af en nattilladelse efter handelsministeriets erfaring undertiden an-

vendes som en straffesanktion overfor vedkommende bevillingshaver. En sådan fremgangsmåde er naturligvis fuldt berettiget i situationer, hvor fratagelsen støtter sig på misbrug, der har relation til nattilladelsens udnyttelse. Man finder dog grund til at fremhæve, at der i enkelte tilfælde har været forelagt handelsministeriet sager af denne art, hvor misbrugene vel har været særdeles grove, men samtidig af mere generel art, således at spørgsmålet om fratagelse af bevillingen snarere burde være kommet på tale.

Handelsministeriets cirkulære nr. 45 af 4. marts 1974 om de synspunkter, der bør lægges til grund ved vurdering af, om alkoholbevilling bør gives, ophæves.

Handelsministeriet den 21. april 1978.

IVAR NØRGAARD

/ K. E. Eriksen

Industriministeriets cirkulæreskrivelse af 5. april 1982

Cirkulæreskrivelse om restaurations- og hotelloven

(Til kommunalbestyrelserne og Københavns magistrat)

Der er i den senere tid bl.a. af organisationer inden for restaurations- og hotelbranchen givet udtryk for, at udviklingen inden for denne branche giver anledning til alvorlig bekymring. Der er herunder henvist til en stigende kriminalitet i visse dele af restaurationshvervet, og til at en skærpet konkurrence fremkaldt af antallet af virksomheder med ret til servering af stærke drikke i forbindelse med den økonomiske afmatning bevirker, at det ædruelighedsmæssige sigte med restaurations- og hotelloven, som der ved udformningen af de seneste ændringer af loven - lov nr. 140 af 29. marts 1978 - blev lagt særlig vægt på, ikke i tilstrækkelig grad tilgodeses.

I forbindelse med lovrevisionen udsendte ministeriet cirkulære nr. 73 af 26. april 1978, der bl.a. indeholder retningslinier for bevillingsmyndighedernes behandling af bevillingssager. Siden da har ministeriet i udtalelser til forskellig side taget stilling til fortolkningsspørgsmål opstået under lovens administration.

På den nu givne foranledning har ministeriet ment, at det vil være formålstjenligt, at bevillingsmyndighederne bliver gjort bekendt med nogle af de yderligere muligheder, som loven efter ministeriets opfattelse rummer - og som ikke har fundet udtryk i cirkulæret - for at bevillingsmyndighederne kan søge at sikre sig, at bevillingshavere har en vandel, økonomisk soliditet og forretningsmæssig kvalifikation, der borger for en betryggende restaurationsdrift.

Disse muligheder står bl.a. i forbindelse med den adgang, som bevillingsmyndighederne efter lovændringerne har fået til at be-

grænse og betinge alkoholbevillinger. Som eksempler på begrænsninger og betingelser er i cirkulæret af 26. april 1978 nævnt, at bevillingen kan begrænses til servering af øl og betinges af samtidig mulighed for servering af madvarer, men andre former for hensigtsmæssige begrænsninger og betingelser motiveret af de hensyn, loven skal varetage, kan meget vel tænkes.

I det følgende anvises forskellige veje, som bevillingsmyndighederne efter ministeriets opfattelse kan gå for så vidt muligt at tilgode de samfundsmæssige, ædruelighedsmæssige og dermed sammenhængende hensyn, som loven bygger på.

1. Det er i cirkulæret anført, at bevillingsmyndighederne bl.a. under hensyn til de ofte store udgifter, der er forbundet med restaurationsvirksomheders etablering, kun undtagelsesvis bør begrænse bevillingens tidsmæssige gyldighed. Den samme betænkelighed gør sig ikke i samme omfang gældende i forbindelse med overtagelse af bestående virksomheder, hvor det efter omstændighederne kan være hensigtsmæssigt, at bevillingen gives med begrænset gyldighedstid - en slags prøvetid.

2. Fra forskellig side er der peget på det uheldige i, at restaurationsvirksomheder kan etableres som aktieselskaber eller anpartsselskaber, idet bevillinger givet sådanne selskaber følger disse, også når ledelsen udskiftes, evt. i forbindelse med aktie- eller indskudskapitalens overdragelse. Har tilstedeværelsen af bestemte direktions- eller bestyrelsesmedlemmer i selskabets ledelse været en afgørende forudsætning for bevillingens meddelelse, vil bevillingsmyndigheden til bevillingen

kunne knytte den betingelse, at disse personer forbliver i ledelsen med den virkning, at hvis der senere sker ændringer i ledelsens sammensætning, er bevillingens fortsatte gyldighed betinget af bevillingsmyndighedens positive vurdering af den nye ledelses kvalifikationer.

3. Hvis bevillingsmyndigheden ikke har begrænset bevillingens gyldighedstid, løber den i 8 år. Ved udløbet af gyldighedsperioden opstår der normalt spørgsmål om bevillingens fornyelse. Er de foreliggende oplysninger om virksomhedens drift i bevillingsperioden af en sådan karakter, at bevillingsmyndigheden må konkludere, at virksomheden ikke har været drevet på forsvarlig måde, bør bevillingsmyndigheden afslå at forny bevillingen. Det samme gælder, hvis bevillingsmyndigheden finder, at bevillingshaverens personlige eller økonomiske forhold har ændret sig i en sådan grad, at de, hvis de havde stillet sig således fra første færd, ville have udelukket, at alkoholbevilling blev givet. Et afslag på fornyelse af alkoholbevilling vil kunne indbringes for landsbevillingsnævnet efter de almindelige regler.

4. Bevillingsmyndigheden må i øvrigt bestræbe sig på at forhindre, at antallet af virksomheder med alkoholbevilling i kommunen

eller dele af denne henset til kundeunderlaget får en sådan størrelse, at konkurrencen kan befrygtes at resultere i »hård udskænkning« eller anden form for uforsvarlig restaurationsdrift. Er grænsen herfor efter bevillingsmyndighedens opfattelse nået, må udstedelse af alkoholbevillinger til nye virksomheder standses, men som det også fremgår af cirkulærets bemærkninger er det ikke tilstrækkeligt, at bevillingsansøgninger afslås blot med henvisning til, at »der er restaurationer nok«, men det må gennem oplysninger om drukkenskab, udskænkning for mindreårige, hærværk, natteuorden m.v. kunne sandsynliggøres, at afslaget virkelig er begrundet i konkrete ædruelighedsmæssige og dermed sammenhængende sociale og politimæssige betænkeligheder.

5. Ministeriet finder endeligt, at der kan være behov for at gentage cirkulærets anvisning om, at restaurationsbranchens hovedorganisationer eller lokale brancheforeninger kan bistå med råd og vejledning af faglig art under bevillingsmyndighedernes behandling af bevillingsansøgninger, og skal tilføje, at det i kommuner, hvor bevillingsnævn er nedsat, kan være nyttigt, at en repræsentant for branchen ligefrem får sæde i nævnet.

Industriministeriet, den 5. april 1982

ERLING JENSEN

/ P. Thorell

Vejledning om Landsbevillingsnævnet m.v.

(til samtlige kommunalbestyrelser, Københavns magistrat samt politimestrene)

1) Ved lov nr. 260 af 22. maj 1986 om ændring af lov om restaurations- og hotelvirksomhed m.v., jfr. lovbekendtgørelse nr. 287 af 30. maj 1986, afskaffes pr. 1. juli 1986 Landsbevillingsnævnet som ankeinstans i sager, hvor ansøgning om alkoholbevilling eller om bestyrertilladelse er blevet afslået af kommunalbestyrelserne, i København magistraten. Afslag i sager om alkoholbevilling eller bestyrertilladelse, hvorom ansøgning er indgivet til kommunalbestyrelsen, i København magistraten, før 1. juli 1986 vil dog fortsat af ansøgeren kunne indbringes for det hidtidige nævn.

Det hidtidige nævn vil færdigbehandle ansøgninger, der er indkommet inden nævnte dato om meddelelse eller fornyelse af alkoholbevillinger til virksomheder, der drives 1) i ejendomme, der tilhører staten eller 2) i ejendomme, der tilhører en kommune, for så vidt ejendommene overvejende er indrettet til restaurations- eller hotelvirksomhed eller 3) i jernbanetog, luftfartøjer eller skibe i fart, jfr. lovens § 13, stk. 2, nr. 1)-3)-

Sager om fratagelse af alkoholbevillinger behandles ligeledes efter de hidtidige regler, hvis sagerne er rejst overfor eller i Landsbevillingsnævnet før 1. juli 1986.

2) Efter lovændringen nedsættes et nyt Landsbevillingsnævn på kun 3 medlemmer, jfr. lovens § 13, stk. 1, og dette nævns opgave bliver alene at give og forny alkoholbevillin-

ger til de i lovens § 13, stk. 2, nr. 1)-3), drevne virksomheder på grundlag af ansøgninger, der indgives til nævnet efter 1. juli 1986 samt efter reglerne i lovens § 18 at fratage bevillingshavere bevillinger, der er givet af Landsbevillingsnævnet, for så vidt fratagelsessagen rejses efter 1. juli 1986.

Det forudsættes, at Landsbevillingsnævnet som bevillingsmyndighed som hidtil samarbejder med politiet.

3) Ved meddelelse af alkoholbevilling skal der som hidtil efter lovens § 14, stk. 3, iagttages samfundsmæssige, ædruelighedsmæssige og dermed sammenhængende hensyn og retningslinierne for, hvorledes disse hensyn skal tilgodeses af kommunalbestyrelserne er fortsat de i ministeriets cirkulære nr. 73 af 26. april 1978 angivne ligesom cirkulæreskrivelse nr. 66 af 5. april 1982 stadig gælder.

I denne forbindelse forudsætter industriministeriet i øvrigt, at kommunalbestyrelser, ved afgørelser af hvorvidt en alkoholbevilling kan fornys, tager hensyn til den investering som vedkommende bevillingshaver har foretaget i virksomheden, samt at der gives indehaveren en frist til afhændelse af virksomheden, hvis bevillingen ikke kan fornys.

Afslag på ansøgninger om alkoholbevilling, som er indgivet til kommunalbestyrelserne efter 1. juli 1986, kan som anført ikke indankes for Landsbevillingsnævnet.

Industriministeriet, den 24. juni 1986

P.M.V.

HAGEN JØRGENSEN
afd.chef

/ P. Thorell

Indenrigsministeriet

2. kommunekontor

J.nr. 1140/6-7/1987

Den 22. januar 1988

Notat om kommunernes adgang til at drive virksomhed omfattet af lov om restaurations- og hotelvirksomhed mv.

S 1,-stk. 1 i lov om restaurations- og hotelvirksomhed definerer lovens område til erhvervsvirksomhed ved servering af spise- og drikkevarer, modtagelse af overnattende gaster med mulighed for servering, og udlejning af lokaler til selskaber, der selv sørger for serveringen. Loven regulerer ikke, i hvilket omfang kommunerne må udføre den nævnte virksomhed, og dette spørgsmål må derfor afgøres ud fra de kommunalretlige regler. Efter Indenrigsministeriets opfattelse har kommunerne herefter følgende muligheder for at engagere sig i de nævnte former for virksomhed:

1. Hotelvirksomhed.

Det er som udgangspunkt ikke» nogen kommunal opgave at eje og drive hotel. Der er tale om erhvervsvirksomhed, som bl.a. på grund af konkurrencehensyn er forbeholdt private.

Det er imidlertid anerkendt, at en kommune kan have en lovlig interesse i, at der som led i den nødvendige infrastruktur i et lokalsamfund findes overnatningsmuligheder. Dette formål kan som en undtagelse lovliggøre, at kommunen fx overtager et hotel, der er ved at lukke. Det er dog en betingelse, at der ikke findes andre hotelovernatningsmuligheder i lokalsamfundet.

At en kommune således undtagelsesvist kan eje et hotel betyder imidlertid ikke, at en kommune kan drive hotelvirksomhed. Begrundelsen herfor er konkurrenceforvriddning i forhold til andre restauratører og hoteller i

andre kommuner. Det gør i denne forbindelse ingen forskel, at driften af hotel med restaurant hviler i sig selv. Kommunen skal derfor udleje hotellet til markedslejen, dvs. den højeste leje, som hotellet kan indbringe, og på sædvanlige vilkår. Hvis markedslejen ligger under kommunens udgifter til hotellet, vil der kunne være tale om et tilskud til det lovlige kommunale formål at skaffe overnatningsmuligheder og ikke et tilskud til forpagteren, der jo betaler markedslejen.

2. Restaurationsvirksomhed.

Som udgangspunkt er det heller ikke en lovlig kommunal opgave at eje eller drive en restaurant. Når det alligevel anerkendes, at en kommune i tilknytning til fx en teatersal, et musikhus eller en sportshal kan etablere en restaurant og eje den, er begrundelsen herfor, at restaurationsvirksomheden knytter sig accessorisk til den lovlige kommunale opgave, det er at drive de omhandlede musikhuse, sportshaller mv. Da kommunal drift af restaurationsvirksomhed imidlertid ville kunne virke konkurrenceforvridende, skal sådanne restauranter udlejes på sædvanlige markedsvilkår.

3. Forsamlingshuse, medborgerhuse og udlejning af lokaler til selskaber, der selv sørger for serveringen.

a. Kommunerne har altid kunnet stille kommunale lokaler vederlagsfrit til rådighed for at imødekomme borgernes behov for fællesfaciliteter til mødevirksomhed samt til andre kulturelle, idrætslige og lignende formål. Kommunerne har ligeledes altid kunnet yde tilskud til etablering og drift af private lokaler til sådanne fælles formål, typisk forsamlingshuse og i nyere tid medborgerhuse. Det er uden betydning for vurderingen af retstilstanden, om der i de nævnte lokaler er køkkenfaciliteter, der kan benyttes af brugerne i forbindelse med de aktiviteter, der foregår i lokalerne.

Begrundelsen for, at kommunerne har kunnet påtage sig denne opgave, har været, at det er en typisk fælles op-

gave at give fællesskabet mulighed for at mødes og udvikles. Oet har aldrig været stillet som betingelse for kommunens engagement, at der ikke måtte findes egnede private forsamlingssteder i lokalsamfundet. Man har altså accepteret, at kommunen på dette almene område konkurrerer med fx. private restaurationsvirksomheder, der udlejer selskabslokaler. Der har heller aldrig været stillet krav om, at der skulle opkraves leje af lokalerna for at mindske denne konkurrence.

b. Oet må endvidere antages, at sådanne møde- og samlingslokaler også kan stilles til rådighed for borgerne mere private forsamlinger. Der er gammel tradition for, at private har kunnet bruge forsamlingshusene til private fester og sammenkomster, hvad enten forsamlingshusene er private eller drives med kommunal støtte.

Det antages derfor også at være lovligt, at kommunen stiller lokaler til rådighed for sådanne aktiviteter. Generelt set er der ikke heller her tale om konkurrence med det private erhvervsliv, idet alternativet til forsamlingshusfesten ikke er fest på kroen, men en "sammenklemt" familiefest i hjemmet.

Det vil imidlertid ikke være lovligt, at kommunen yder tilskud til private sammenkomster af denne karakter, idet der så vil blive tale om ulovlige tilskud til enkeltpersoner. Det er derfor en betingelse for brug af kommunale lokaler til sådanne formål, at kommunens udgifter dækkes. Hvor der er tale om private lokaler med kommunalt tilskud, må det tilsvarende sikres, at lokaleudlejningen drives på en sådan måde, at det kommunale tilskud ikke kommer de private forsamlinger til gode.

f. Forsamlingshusene vil ofte tilbyde servering i forbindelse med såvel de mere almene aktiviteter som de private sammenkomster. Dette vil også kunne forekomme i de øvrige under pkt. a navnte lokaler.

Det vil imidlertid ikke være lovligt for kommunen selv at drive serveringsvirksomhed, jf. ovenfor pkt. 2. Såfremt kommunen derfor ønsker serveringsvirksomhed knyttet til lokaler, der ejes af kommunen, må denne del af virksomheden bortforpagtes.

for at serveringsaktiviteten ikke skal virke konkurrenceforvridende, skal forpagtningsaftalen udformes således, at bortforpagtningen af serveringsdelen i princippet sker til den sædvanlige markedsleje. Tilsvarende må et kommunalt tilskud til private lokaler ikke komme serveringsaktiviteten til gode.

4. Kommunale kantiner (personalekantiner, skolekantiner o.lign.)

Det er en lovlig kommunal opgave at indrette kantiner i forbindelse med kommunale arbejdspladser, skoler o. lign. Kommunerne er i et vist omfang forpligtet til at indrette sådanne kantiner.

Modsat restaurationsvirksomhed vil kommunerne selv kunne stå for kantinedriften. Det er dog en betingelse, at driften sker på en sådan måde, at der ikke ydes ulovlige tilskud til enkeltpersoner.

Bl.a. for at undgå uhjemlede løntilskud via kantinedriften har Indenrigsministeriet i cirkulæreskrivelse af 12. december 1982 henstillet, at kommunerne ved kantinedriften fastsætter priserne således, at de mindst giver dækning for varernes fremstillingsomkostninger. Der henvises i øvrigt til cirkulæreskrivelsen, som vedlægges.
./.

Da fx skoler uden for undervisningstiden ofte bruges til andre formål, kan der i sådanne tilfælde opstå problemer med brugen af kantinen.

Hvor kantinen bruges i forbindelse med interne arrangementer for skolens elever eller ansatte må det, også hvor arrangementet finder sted uden for den normale

skoletid/arbejdstid» **vart** lovligt at få servering fra kantinen og til de priser, der normalt gælder for kantinevirksomheden. Det må i dette tilfælde være underordnet, om kantinen er bortforpagtet eller drevet af kommunen selv.

Servering fra kantinen i forbindelse med andre end interne aktiviteter i skolelokalerne vil kun være lovlig, såfremt kantinen, er bortforpagtet. Betingelserne for serveringen vil da være de samme som anført ovenfor under pkt. 3.

Indenrigsministeriet
3. kommunekontor, j.nr. 1404--18/82.
Den 15. december 1982

Cirkulæreskrivelse om drift af personalekantiner i kommuner og amtskommuner.

(Til samtlige kommunalebystyrelser og amtsråd samt hovedstadsrådet)

Det henstilles herved, at kommunalebystyrelser og amtsråd som led i regeringens spareplan følger de retningslinier, der er gældende for personalekantiner m.v. i statslige institutioner.

Et eksemplar af finansministeriets cirkulære af 3. december 1982 om oprettelse og drift af personalekantiner m.v. hos statslige institutioner vedlægges til orientering.

Det fremgår heraf blandt andet, at priserne i statens kantiner skal fastsættes således, at de mindst giver dækning for varernes fremstillingsomkostninger, d.v.s. råvarernes pris, samt lønomkostninger vedrørende indkøb, tilberedning, salg og administration.

Institutionen kan vederlagsfrit stille visse faciliteter til rådighed (lokaler, varme, vand, lys, el/gas, køkkenmaskiner og udstyr i øvrigt, møbler, gardiner m.v., porcelæn, glas, bestik samt vaske- og opvaskemidler) og kan i svigt dække den del af de med kantineens drift ~~forbundne~~ lønudgifter, der ~~medgår~~ til ~~nodvendig~~ afrydning, til fjernelse af affald samt til opvask og rengøring. Denne andel kan ~~kalkulatorisk~~ fastsættes således, at lønudgiften til rengøring af spiselokale dækkes fuldt ud af institutionen. Institutionen dækker herudover en tredjedel af de øvrige med kantineens drift ~~forbundne~~ lønudgifter. Institutionens dækning af kantineens lønomkostninger, excl. rengøring af spiselokale, kan dog ikke overstige en sjettedel - for kantiner med mere end 14 timers åbningstid i døgnet i ugens fem første dage en fjerdedel - af den samlede omsætning eksklusive moms.

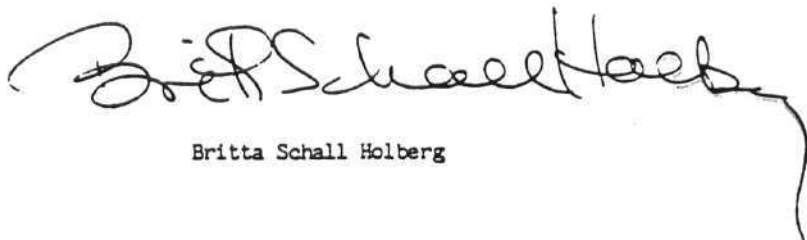
Kantiner, der væsentligst har til formål at betjene institutionens kunder, besøgende o.l. bør tilstræbe, at den del af kantineens virksomhed, der hidrører fra udefra ~~kommande~~ kantinegæster, økonomisk hviler i sig selv, således at samtlige kantineudgifter dækkes af priserne.

Såfremt der i institutioner af internatskarakter måtte være fastsat lavere kantinepriser for klienterne, end hvad der ville følge af de nævnte tilskudsbestemmelser, lægges de heri indeholdte principper dog som udgangspunkt til grund ved prisfastsættelsen for institutionens personale.

Institutionens eller kantinenes regnskabssystem tilrettelægges således, at der er mulighed for at kontrollere overholdelsen af retningslinierne for, hvilke udgifter der skal finansieres gennem indtægterne ved varesalg.

Det er i regeringens spareplan forudsat, at kommuner og amtskommuner ved at følge de nævnte retningslinier kan spare henholdsvis 45 mill. kr. og 15 mill. kr. (gennemsnitlige 1983-priser).

Det tilføjes, at direktoratet for toldvæsenet vil udsende en meddelelse om reglerne om kantineans.

Britta Schall Holberg

/Steen Thorbek

ODENSE KOMMUNES
BEVILLINGSNÆVN

Adr. : Odens« Rådhus, 5000 Odens« C, TLF. 09 13 13 72

Industriministeriet
Slotsholmsgade 12
1216 København K

Odense,

den 21 JAN. 1988

B.nr. 0.28

ASK/bj

Vedrørende restaurationslovens vandelsbetingelser.

Odense kommunes bevillingsnævn er i forbindelse med behandlingen af en konkret sag blevet opmærksom på et problem, som man ikke i den gældende restaurationslov synes at have taget højde for. Man skal derfor anmode ministeriet om i forbindelse med en kommende revision af denne lov at være opmærksom på problemet.

Sagen drejede sig om en ansøgning fra et anpartsselskab om alkoholbevilling til en grillbar. Der var i det pågældende selskab 3 anpartshavere (heriblandt et anpartsselskab) med stort set lige store anparter. Den ene af anpartshaverne var samtidig selskabets (eneste) direktør og skulle tillige være bestyrer i virksomheden. Selskabet havde ingen bestyrelse.

Da direktøren opfyldte betingelserne i restaurationslovens § 14, stk. 2, 2. pkt., jfr. § 14, stk. 1, 2. pkt., nr. 4, blev der givet alkoholbevilling til virksomheden, selv om nævnet var bekendt med, at 1 af de 3 anpartshavere ikke opfyldte vandelsbetingelserne.

Nævnets sekretariat havde inden mødet kontaktet industriministeriet, som havde oplyst, at der sandsynligvis vil kunne stilles vandelskrav til en anpartshaver, der ejer over halvdelen af anparterne i et selskab, således at der kan siges at være identitet mellem anpartshaveren og det pågældende selskab. Derimod ses der ikke at være hjemmel til i et tilfælde som det foreliggende at nægte alkoholbevilling p.g.af vandel, selv om en anpartshaver, der ejer ca. 1/3 af anparterne, må formodes at have stor indflydelse på selskabets drift.

Bevillingsnævnet er naturligvis opmærksom på, at det ville være både urimeligt og administrativt uoverkommeligt i alle tilfælde at stille vandelskrav til anpartshavere (eller til aktionærer).

Men det forekommer rimeligt at stille sådanne krav til anparts-
havere/aktionærer, der ejer f.eks. 25 % eller derover af an-
parts-/aktiekapitalen. I modsat fald vil resturationsvirksomhe-
der reelt kunne drives af personer, som ikke opfylder vandelsbe-
tingelserne, hvis disse blot opretter et selskab og sørger for,
at (ene)direktøren opfylder betingelserne.

P.n.v.

Verner Dalskov,
Aase Sinding Knudsen

SKATTEMINISTERIET
Departementet

Dato

Journalnummer

06. NOV. 1969

590-3702-1

WWS/bf

Restaurationslovudvalget
Att.: Industriministeriet
Slotsholmsgade 12
1216 K.

Restaurationslovudvalget har med brev af 10. oktober
./. 1989 fremsendt vedlagte udkast til en ændret formulering af restaurationslovens § 22 og udkast til lovbemærkninger hertil.

I den anledning skal man meddele følgende:

Toldmyndighederne og Skatteministeriet har i de senere år praktiseret bekendtgørelse nr. 306 af 6. maj 1978 om fritagelse af moms for velgørende arrangementer således, at der kun meddeles fritagelse, hvis tilladelsen til arrangementet gives til en organisation eller andre, der ikke selv driver virksomhed med salg af de varer, der skal sælges momsfrit.

Man har herved henset til bekendtgørelsens § 1, stk. 3, der lyder således:

"Afsætningen af varer og ydelser skal ske for arrangørens regning og risiko, og arrangøren må ikke i øvrigt drive virksomhed med afsætning af tilsvarende varer og ydelser¹¹.

Postadresse
Slotsholmsgade 12
DK 1216 København K

Telefon
33 92 33 92

Postgiro
5 04 30 03

Teletax
33 32 36 50
33 14 00 05

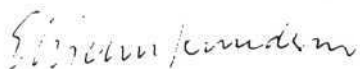
Momsloven eller den pågældende bekendtgørelse indeholder ikke et selvstændigt arrangørbegreb, og man har således i relation til arrangementer med servering af mad og drikkevarer fundet det mest hensigtsmæssigt at benytte den definition, der gælder efter restaurationsloven for at sikre en ensartet retsanvendelse.

Gives lejlighedstilladelse til arrangementerne til en restauratør, er man herefter afskåret fra at få bevilget momsfrigivelse.

Efter den ændrede formulering af stk. 2, kan en lejlighedstilladelse gives til en bevillingshaver (restauratør) og en velgørende forening i fællesskab. Herefter optræder begge parter i juridisk forstand som arrangør efter restaurationsloven med de forpligtelser, dette medfører.

Skatteministeriet kan på dette grundlag tilslutte sig, at der i disse tilfælde vil kunne indrømmes momsfrigivelse til velgørende foreninger efter ovennævnte bekendtgørelse.

Med venlig hilsen

E. Hjelm Knudsen

K. Aasberg Karlsson

Restaurationslovsudvalget
Sekretariatet
10. oktober 1989

Foreløbigt udkast til ny § 22.

§ 22. Ved fester, møder, markeder, midlertidige udstillinger og lignende særlige lejligheder kan politiet tillade, at en dertil udpeget person, der er fyldt 25 år, uden anden adkomst forestår servering af alkoholfri drikke, almindeligt pilsnerøl, vin, pølser, is, burgers, smørrebrød og lignende enkel bospisning.

Stk. 2. Politiet kan tillade en videregående servering af spise- eller drikkevarer end nævnt i stk. 1, såfremt denne forestås af en bevillingshaver, jf. § 11, eller af en dertil udpeget person i forening med en bevillingshaver.

Stk. 3. Såfremt ingen bevillingshaver vil påtage sig serveringen efter stk. 2, kan politiet tillade, at serveringen forestås af en dertil udpeget person, der er fyldt 25 år, uden anden adkomst.

Stk. 4. Politiet kan begrænse og betinge tilladelser efter stk. 1-3. Serveringspersonalet skal være fyldt 18 år.

Stk. 5. Bestemmelserne i § 14, stk. 6 og 9, finder tilsvarende anvendelse ved arrangementer efter stk. 1 og 3.

Stk. 6. Højskolers, landbrugsskolers og lignende institutioners servering ved fælles måltider for deltagere ved institutionens sammenkomster og møder kan ske uden tilladelse fra politiet.

Restaurationslovsudvalget
Sekretariatet
10. oktober 1989

Bemærkninger til foreløbigt udkast til ny § 22

Til § 22.

På grund af en i de senere år opstået tvivl om fortolkning af ordene "fortrinsvis en restauratør" i den gældende lovs § 22, stk. 1, er disse ord udgået af bestemmelsen. I stedet er det i stk. 1 nærmere defineret, ved hvilke lejligheder det ikke kan forlanges, at lejlighedstilladelse meddeles en restauratør. Det fremgår herefter klart, at restauratører ikke har fortrinsret i tilfælde, hvor serveringen er af den i stk. 1 nævnte karakter og således ikke nærmer sig professionel serveringsvirksomhed.

Går serveringen herudover, skal den forestås af en bevillingshaver eller af en dertil udpeget person i forening med en bevillingshaver, således at begge parter er ansvarlige for serveringen. De vil således begge kunne pådrage sig strafansvar for overtrædelse af restaurationslovens bestemmelser. Lejlighedstilladelse kan dog også ved disse lejligheder efter stk. 3 gives til en person, der ikke er bevillingshaver, såfremt ingen bevillingshaver vil påtage sig serveringen.

Endvidere er § 22 tilføjet bestemmelser om, at tilladelse, hvis den ikke gives til en restauratør, kun kan gives til en person, der er fyldt 25 år, samt at serveringspersonalet skal være fyldt 18 år.

Lyngge

Forsamlingshus

Topsøvej 2 · 4180 Sorø · Tlf. 53632367 · Giro 2506890

Sorø 27. jan. 1990

Att. Ekspeditionssekretær
Rønsted
Restaurationsudvalget
Industriministeriet
Slotholmsgade 12.
1216 København K

ang. Afgift på ansøgning på spiritus-
og beværterbevilling m.m.

Med henvisning til behagelig telefonsamtale den 26.
1. 1990 fremsendes hermed skrivelse ang. den af 25.
1. 1990 vedtagne lov om en takst på 500 kr. pr. søgt
beværtningstilladelse.
Denne lovs bestemmelser vil sandsynligvis få nogle u-
tilsigtede virkninger hvorfor:

Vi vil argumentere for at loven har stærkt uheldige
følgevirkninger, idet den kan umuliggøre at mindre fo-
reninger, klubber og forsamlingshuse arrangerer møder
og sammenkomster, hvor der serveres kaffe/øl m.m. Ved-
tagelsen af denne lov har således som konsekvens, at
adskillige kulturelle arrangementer i lokalsamfundene
ikke længere kan lade sig praktisere.

Skrivelsen vil falde i flg. punkter:

- A) foreningers og forsamlingshuses særlige stilling.
- B) hvorfor 90 % af landets ca. 1300
forsamlingshuse ikke har en permanent beværtnings-
tilladelse.
- C) konkrete taleksempler på lovens virkning.

Lyngby

Forsamlingshus

Torshøjvej 2 · 4180 Søborg · Tlf. 53632387

FORENINGERS OG FORSAMLINGSHUSES SÆRLIGE STILLING.

Diverse politiske foreninger, sportsklubber, ungdoms-klubber, husmands- og husmoderforeninger, velgørende organisationer, Røde Kors og adskillige af landets ca. 1300 forsamlingshuse arrangerer mange mindre møder, hvor overskuddet ofte vil være i en størrelsesorden fra 400-600 kr, hvorfor 500 kr. i denne sammenhæng er mange penge. Overskuddet fremkommer udelukkende ved salg af øl og kaffe og kage, idet der tit er gratis entre. Med indførelsen af den nye lov skal der søges om tilladelse til både ølsalg og salg af kaffe og kage ved hvert arrangement. Derfor påstanden om, at den nye lov vil kvæle adskillige arrangementer ude i lokalsamfundene. Det er endda således, at selv om

arrangementet udelukkende er for medlemmer skal der søges om beværterbevilling, hvis der sælges kaffe og øl.

B) HVORFOR 90 % AF LANDETS 1300 FORSAMLINGSHUSE IKKE HAR EN PERMANENT BEVÆRTNINGSTILLADELSE.

Ca. 90 % af landets forsamlingshuse har ikke en fast tilknyttet vært og derfor heller ikke en permanent beværtningstilladelse, men søger fra gang til gang om en sådan.

Det kunne indvendes, at skønt der ikke var en fast tilknyttet vært kunne formanden for forsamlingshusets bestyrelse være i besiddelse af en sådan.

Til dette argument kan svares, at i dette tilfælde ville den med tilladelsen udstyrede person også have ansvaret for private fester og andre arrangementer, som personen ikke direkte havde ansvaret for og heller ikke var deltager i. Den med tilladelsen udstyrede person ville derfor kunne bringes i en situation, hvor vedkommende "misligholdt de med tilladelsen forbundne pligter."

Af denne grund ønskes ikke en permanent beværtningstilladelse.

Lyngge

Forsamlingshus

Topshøjvej 2 · 4180 Sorø · Tlf. 53632367

Der søges derfor fra gang til gang, og netop derfor vil 500 kr. til en sådan tilladelse være mange penge, idet der måske kun kommer 50-75 personer til kaffe, kage og en enkelt øl og sodavand.

C) KONKRETE TALEKSEMPLER PÅ LOVENS VIRKNING.

Nogle tal fra de sidste arrangementer kan måske belyse problematikken yderligere. Der er tale om gratis adgang og "de optrædende" har kun fået 1/2 gi. dansk som honorar. Overskud fremkom ved salg af kaffe/kage og øl.

4. 10. 89 : lokal møller fortæller om den lokale mølle - ca. 100 deltagere overskud 896 kr.

1. 11. 89 : filmfremvisning og lysbilledforedrag om den lokale idrætsforening. 75 pers.:overskud: 652 kr.

4. 12. 89 : en lokal person fortæller om sin kørsel med Bernadottes "Hvide Busser" fra Tyskland. Ca 60 personer overskud 643 kr.

27. 12. 89: juletræ. 150 pers. overskud 483 kr.

4. 11.. 90 : 4 lokale musikere spiller folke- og spillemandsmusik.Ca. 50 pers. overskud: 359 kr.

Vi mener derfor, at loven vil få uheldige følger, når der er tale om arrangementer med et deltagerantal på 50-125 personer.

Vi vil derfor stærkt opfordre Restaurationsudvalget til at overveje visse af omtalte lovs virkninger, så den ikke umuliggør mindre arrangementer til gavn og glæde for befolkningen i lokalsamfundene.

Lynge

Forsamlingshus

Topsøvej 2 · 4180 Søra · Tlf. 53632367

Vi vil meget gerne invitere udvalgets medlemmer til Lyngby Forsamlingshus til en nærmere drøftelse af problematikken samt en uddybning af vor argumentation.

Der medsendes et lille skrift om vort "Hus" - dette og andre lokalhistoriske hæfter sælges, for også på denne måde at tilføre Lyngby Forsamlingshus tiltrængt kapital.

Desuden medsendes vore vedtægter.

Lynge Forsamlingshus

p.b.v.

Bent Frandsen

Plantagevej 18 7700 Thisted
Telefon 07 92 11 22

Thisted d. 31. jan. 1990

Udvalget vedr. ændringer i restaurationsloven.

Da det er kommet os for øre, at der er fare for, at man vil pålægge ansøgninger om lejlighedstilladelser et gebyr, vil jeg på vegne af Foreningen af Huse i Danmark protestere på det kraftigste.

Foreningen tæller medborger-, beboer- og aktivitetshuse over hele landet. Vore medlemmer har i forvejen besværet med at søge lejlighedstilladelser til dans, teater og ølsalg, foruden besværet med at udrede moms på arrangementer og salget.

Vi bruges af små foreninger og private for hvem et ekstra gebyr vil betyde en urimelig fordyrelse af et i forvejen hårdt belastet budget.

Hvor kedeligt og principielt forkert det end er, er små foreninger og små huse, der ellers arbejder kulturelt og socialt, og ikke-kommercielt, afhængige af et vist ølsalg i forbindelse med arrangementer. Generelle nedskæringer af de offentlige budgetter har ikke hjulpet på økonomien !

Vi har et samarbejde med Forsamlingshusene, og gennem Lars Barkholt er vi blevet orienteret om forsamlingshusene chance for fritagelse for gebyrerne. Vi håber på den samme dispensation; det er vel urimeligt, at vi skal melde os ind i deres forening !

For Foreningen af Huse i Danmark.

Ole Blomsterberg, landsformand.

Landbrugsministeriet
Veterinærdirektoratet

Afd. for Levnedsmidler

Den 10. april 1990

Ref.: HP/bb

3. afd. j.nr. 616-3/90
(bedes anført i svar)

Restaurationslovsudvalget
Industriministeriet
Slotsholmsgade 12
1216 København K

Veterinærdirektoratet er ved skrivelse af 15. januar 1990 fra Restaurationslovsudvalget anmodet om, at fremkomme med eventuelle bemærkninger til forslag om ophævelse af bekendtgørelse nr. 528 af 10. december 1971 om forskrifter for udøvelse af restaurationsvirksomhed i skibe og tog samt til forslaget om ophævelse af restaurationslovens § 25. Telefonisk er Veterinærdirektoratet den 5. februar 1990 endvidere anmodet om at kommentere forslaget om ophævelse af bekendtgørelse nr. 483 af 27. september 1974 om restaurations- og hotellokaler.

Særligt ønskes oplyst, om der i bekendtgørelserne findes bestemmelser, som allerede varetages af anden lovgivning, eller som må anses for overflødige. Det ønskes endvidere oplyst om der i bekendtgørelserne findes bestemmelser, som det vil have betydning at opretholde.

Ved en gennemgang af bekendtgørelserne har Veterinærdirektoratet fundet anledning til følgende bemærkninger:

Vedrørende bekendtgørelse nr. 528 af 10. december 1971:

Det fremgår af bekendtgørelse nr. 121 af 28. marts 1980 om detailforhandling af levnedsmidler, jfr. § 1, stk. 5, at denne bekendtgørelse ikke omfatter detailforhandling samt tilvirkning af levnedsmidler i skibe, tog og fly.

Dette indebærer, at en ophævelse af bekendtgørelse nr. 528 af 10. december 1971 vil medføre, at der ikke længere eksisterer indretningsmæssige krav til restaurationer i skibe og tog.

Veterinærdirektoratet finder det væsentligt, at der også for disse virksomhedskategorier findes lovmæssige bestemmelser vedrørende virksomhedernes indretning og drift, der tager sigte på en sundhedsmæssig og levnedsmiddelhygiejnisk forsvarlig forhandling af levnedsmidler.

Rolighedsvej 25
1958 Frederiksberg C

Tlf: 3135 8100
Fax 35 361912

Telex: 22473-Vetdirk
Teletex: 2381-11 26 26 vetdir dk

Veterinærdirektoratet kan således ikke anbefale en ophævelse af bekendtgørelsen subsidiært en regelsanering, der medfører, at skibe og tog undtages for indretningsmæssige vilkår og tilsyn i relation til levnedsmiddelhygiejnisk spørgsmål jfr. bekendtgørelse § 6. En evt. overførelse til en regulering efter detailforhandlingsbekendtgørelsens regler må drøftes i samråd med Sundhedsministeriet.

Vedrørende bekendtgørelse nr. 483 af 27. september 1974:

Bestemmelserne i denne bekendtgørelse er med undtagelse af § 1, § 2, stk. 1, § 3, § 7 og § 8 i forvejen varetaget af bekendtgørelse nr. 121 af 28. marts 1980 om detailforhandling af levnedsmidler.

Af ovennævnte undtagelser er det kun bestemmelsen i § 2, stk. 1, som Veterinærdirektoratet anser for at have betydning for de sundheds- og levnedsmiddelhygiejniske forhold i virksomhederne, og det vil derfor være væsentligt at opretholde denne bestemmelse.

Veterinærdirektoratet har ingen bemærkninger til en ophævelse af § 1, § 3, § 7 og § 8, idet disse bestemmelser forfølger andre formål end de sundheds- og levnedsmiddelhygiejniske.

Vedrørende restaurationslovens § 25:

P.t. er der i medfør af levnedsmiddeloven fastsat regler, der dækker restaurationslovens § 25, stk. 1, pkt. 1 og 3 for så vidt angår lokaler, hvori levnedsmidler tilvirkes, oplagres eller forhandles samt personale- og gæstetoiletter.

Veterinærdirektoratet finder, at pkt. 2, 4 og 5 i ovennævnte § 25, stk. 1, er af ordensmæssig karakter. Såfremt man fortsat i medfør af restaurationslovgivningen ønsker at fastsætte regler om disse forhold, har Veterinærdirektoratet ingen bemærkninger til dette.

Med venlig hilsen

F.L. Nielsen

Kopi: Sundhedsministeriet

Boligministeriet
Bygge- og Boligstyrelsen

Kontor
4. kontor

ref
MEC/jb

dato
17 MAJ 1990

Journalf.
722-08-90

Industriministeriet
Restaurationslovaudvalget
Slotsholmsgade 12

1216 København K

Vedrørende regelsanering af restaurationsloven

I skrivelse af 22. januar 1990 har Restaurationsudvalget rettet henvendelse til Boligministeriet vedrørende regelsanering af restaurationsloven.

Udvalget overvejer at foreslå ophævelse af bekendtgørelse nr. 483 af 27. september 1974 om restaurations- og hotellokaler mv. samt bekendtgørelse nr. 528 af 10. december 1971 om forskrifter for udøvelse af restaurationsvirksomhed i skibe og tog, jf. cirkulære af samme dato. Bekendtgørelserne er udstedt med hjemmel i lov om restaurations- og hotelvirksomhed, lovebekendtgørelse nr. 186 af 25. marts 1988, § 25, hvilken bestemmelse der også er overvejet om at foreslå ophævet.

Restaurationsudvalget anmoder Boligministeriet om at fremkomme med eventuelle bemærkninger til forslaget om ophævelse af bekendtgørelserne og restaurationslovens § 25. Herunder anmoder man om at få oplyst, om der i bekendtgørelserne findes bestemmelser, som allerede varetages i anden lovgivning, eller som må anses for overflødige. Man ønsker endvidere oplyst, om der i bekendtgørelserne findes bestemmelser, som det vil have betydning at opretholde.

Bygge- og Boligstyrelsen skal i denne forbindelse oplyse, at byggelovgivningen har til formål at sikre, at bebyggelse udføres og indrettes således, at den frembyder tilfredsstillende tryghed i brand, sikkerheds- og sundhedsmæssig henseende samt at sikre, at bebyggelse og ejendommens ubebyggede arealer får en tilfredsstillende kvalitet under hensyn til den tilsigtede brug og vedligeholdes forsvarligt.

Adresse	Telefax	Telex	Telex
Stormgade 10 DK-1470 København K	33 92 61 00	33 92 61 64	31401 minhou dk

j.nr. 722-06-90

Byggeloven og bygningsreglementerne finder anvendelse ved (jf. byggelovens § 2):

- opførelse af ny bebyggelse og tilbygning til bebyggelse,
- ombygning af og andre forandringer i bebyggelse, som er væsentlige i forhold til bestemmelser i loven eller de i medfør af loven udfærdigede bestemmelser,
- ændringer i benyttelse af bebyggelse, som er væsentlige i forhold til bestemmelser i loven eller de i medfør af loven udfærdigede bestemmelser og
- nedrivning af bebyggelse.

I bygningsreglement 1982 fastsættes i kapitel 4 bestemmelser for bygningers indretning og i kapitel 6 bestemmelser vedrørende brandforhold.

Endvidere fastsætter byggelovens § 11, at bebyggelser vedrørende bl.a. hoteller, bygninger for forlystelsesformål mv. i det omfang, der ikke i bygningsreglementet er fastsat bestemmelser for disse, skal opføres i overensstemmelse med de krav, som kommunalbestyrelsen i hvert enkelte tilfælde stiller, ud fra de hensyn som loven tilsigter at varetage.

På baggrund af ovennævnte finder Bygge- og Boligstyrelsen, at bestemmelserne i byggeloven og i bygningsreglement 1982 gør det muligt at varetage de bestemmelser af brand-, sikkerheds- og sundhedsmæssige hensyn, som §'erne 1 og 3 i bekendtgørelse om restaurations- og hotellokaler mv. sigter at varetage.

Det bemærkes, at byggelovgivningen ikke indeholder særskilte bestemmelser for restaurationslokaler mv.

For så vidt angår § 4, stk. 1, 1) og 2) i bekendtgørelse om restaurations- og hotellokaler mv. kan det oplyses, at en tilsvarende bestemmelse findes i bygningsreglement 1982, afsnit 1.6, stk. 1, efter hvilken et byggearbejde omfattet af byggelovens § 2 ikke må tages i brug uden kommunalbestyrelsens tilladelse.

j.nr. 722-08-90

Hvad angår ophævelse af § 25 i bekendtgørelse af lov om restaurations- og hotelvirksomhed av., skal Bygge- og Boligstyrelsen bemærke, at der, svarende til bestemmelserne i § 25, stk. 1, 1) og 2), efter kommunalbestyrelsens skøn i henhold til byggelovens § 11 samt bygningsreglement 1982, kan fastsættes bestemmelser i overensstemmelse med de sikkerheds- og sundhedsmæssige hensyn, som byggeloven tilsigter at varetage. Bestemmelserne i § 25, stk. 2, findes tilsvarende i bygningsreglement 1982, kap. 1.6, stk. 1.

For så vidt angår de øvrige bestemmelser i bekendtgørelse om restaurations- og hotellokaler mv., bekendtgørelse om forskrifter for udøvelse af restaurationsvirksomhed i skibe og tog og § 25 i bekendtgørelse af lov om restaurations- og hotelvirksomhed mv., skal Bygge- og Boligstyrelsen oplyse, at disse bestemmelser ikke henhører under byggelovgivningen.

Pdv
eb

Merete Engel Christensen
Fuldmægtig

Jeanette Oppenheim

ADVOKAT
MODERET FOR HØJESTERET

NIKOLAJ PLADS 26 . 1067 KØBENHAVN K . TELEFON 01 12 22 33 (10-16), TELEFAX 01 32 22 13
POSTGIRO 1 67 61 110

OVERBRINGES

Industriministeriet Dato: 3. januar 1989
Restaurationslovsudvalget. REF: 82079
Slotsholmsgade 12
1216 København K

Att: Hr. ekspeditionssekretær
Allan Rønsted.

Vedr.: restaurationslovens S 26 m.v.

Som advokat for Dansk Automat Branche forening er jeg blevet anmodet om at besvare udvalgets henvendelse af den 7. december 1988.

Dansk Automat Branche forening har på bestyrelsesmøde den 28. december 1988 besluttet at indstille nedennævnte betragtninger til udvalgets videre overvejelser vedrørende eventuel ændring af restaurationslovens S 26.

ad forslag til formulering af S 26 ifølge brev af 7/12 1988:

stk. 1. DAN har ingen indvendinger imod ordet restaurationer - bredt - under forudsætning af, at lovens nuværende definition ikke ændres, jfr. SS 1 + 2 i restaurationsloven. Det vil måske være hensigtsmæssigt at anvende samme terminologi, som i f.eks. lovens SS 28 + 29 og således tilføje "og andre serveringssteder".

Endvidere skal DAB bemærke, at musikboksene falder udenfor restaurationsloven.

. .12

stk. 2. Med henvisning til tidligere bemærkninger fra DAB har visse politikredses fortolkning af §§ 11 og 26 sammenblandet med forlystelsescirkulæret givet anledning til alvorlige problemer for automatbranchen.

Som bekendt skal der i dag gives tilladelse til opstilling af gevinstgivende spilleautomater. Dette er ikke tilfældet hvad angår underholdningsspil (morskabsautomater).

Alligevel er det sket i en række tilfælde, at alkoholbevillinger er blevet betinget af, at spille- og morskabsautomater ikke opstilles. Denne, efter DAB's opfattelse, urigtige fortolkning af restaurationsloven kan antagelig undgås ved den nye formulering af § 26, men for alle tilfældes skyld skal DAB anmode om, at der i betænkningen gøres opmærksom på, at alkoholbevillinger ikke kan forsynes med vilkårlige betingelser om spilleautomater.

stk. 3. DAB forudsætter, at det er Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, der fastsætter afgiftens størrelse, hvorimod afgiften opkræves af den enkelte kommune.

stk. 5. DAB forudsætter, at eventuelt forbud fra politiet ikke kan gives vilkårligt for derigennem at begrænse spilleautomater i restaurationer og andre serveringssteder. Som nævnt ovenfor under stk. 2. skal DAB anmode om, at en bemærkning gøres herom i betænkningen.

Med hensyn til retningslinier og regler, der ifølge stk. 2. og stk. 3. skal fastsættes af Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, bør disse udarbejdes på grundlag af følgende synspunkter.

Stk. 2. vedrører i høj grad antalsbegrænsning. DAB's udgangspunkt er fortsat, at antalsbegrænsning er en gene for branchen. Imidlertid har DAB erkendt, at der i restaurationslovsudvalget er stærke ønsker i retning af en begrænsning, der i så fald kan være acceptabel for automatbranchen ud fra følgende principper:

De første 3 automater kan frit opstilles jfr. stk. 1.

../3

Udgangspunktet for begrænsning kan være antallet af siddepladser og/eller restaurationens størrelse i ra2.

	<u>siddepladser</u>	<u>antal m2</u>
50 - 75	+ 1	+ 1
76 - 100	+ 1	+ 1
101 -	+ 1	+ 1

Dette indebærer, at der aldrig vil kunne opstilles flere end 6 automater ialt på en restauration eller andet serveringssted.

Stk. 3. vedrører afgifterne primært. DAB er enig i restaurationslovsudvalgets overvejelser med hensyn til en ensartet afgift overalt i landet. Afgiftens størrelse må være rimelig, således at opstilling af automater ikke gøres illusorisk. Retningslinierne må derfor tage højde for en sådan rimelighed.

Eventuel indførelse af afgifter på alle typer automater må tage hensyn til, at der i dag ikke er afgift på morskabsautomater, ligesom indspilningsbeløbene overhovedet ikke kan sammenlignes for henholdsvis gevinstgivende spilleautomater og morskabsautomater.

DAB vil foretrække en afgift baseret på en procentdel af det indspillede beløb efter fradrag af moms.

DAB mener ikke, at en progressiv skala kan anvendes i praksis. Det vil blive administrativt besværligt, i særdeleshed på steder, hvor der er opstillet flere automater.

Indførelse af afgift på morskabsautomater vil antagelig medføre, at antallet falder, hvorimod antallet af øvrige automater vil stige. Med de nu givne forudsætninger, er det DAB's opfattelse, at kommunerne vil få et større afgiftsprovenue end i dag, hvor afgiftens størrelse fastsættes vilkårligt jfr. bilag 4.

Endvidere vil de nye forudsætninger sprede koncentrationen af automater, hvilket vil blive en fordel af politimæssige grunde.

Det må også forudses, at et vist antal automater flyttes fra klubber til restaurationer.

DAB har beregnet, at en årlig afgift på 8% af automatens indspillede beløb (efter moms) vil kunne accepteres af branchen og være et rime-

ligt gennemsnitsbeløb.

En procentvis afgift forudsætter, at kontant udbetaling kan finde sted eller at indvundne spillemærker kan gøres til genstand for varekøb på det omhandlede sted.

Som alternativ til procentvis afgiftsberegning kan afgiften fastsættes til et fast beløb pr. automat.

Umiddelbart forekommer en sådan løsning administrativt enklere, men i så fald bliver det nødvendigt at skelne mellem de to typer af automater. Indspilningsresultatet er så vidt forskelligt, at en fast afgift på alle automater vil ramme skævt.

På baggrund af indhentede oplysninger hos en række medlemmer af DAB, vil en rimelig fast afgift være årligt:

Gevinstgivende automater	kr.	<u>6.000,-</u>
Morskabsautomater	kr.	<u>1.000,-</u>

Som nævnt ovenfor foretrækker DAB procentvis beregning, men uanset grundlaget for afgiftsfastsættelsen må der i retningslinierne tages højde for eventuelle stigninger, der i givet fald ikke kan overstige reguleringspristallet eller lignende.

I dag opkræves afgifterne vidt forskelligt af de enkelte kommuner'. I Erhvervs- og Selskabsstyrelsens retningslinier bør opkrævningsformen præciseres, og efter DAB's opfattelse vil en kvartalsvis betaling være administrativt acceptabelt både for branchen og for kommunerne.

Ved procentvis betaling afregnes kvartalsvist bagud, og ved fast afgift afregnes kvartalsvist forud.

Hermed løses også branchens problem ved ejerskifte, hvor nogle kommuner kræver ny afgift uden refusion til den tidligere indehaver.

Såfremt det findes hensigtsmæssigt, kan retningslinierne foreskrive principper for en kontrolprocedure. Dette vil være teknisk muligt, og DAB bistår gerne hermed.

Hvad endelig angår de nye reglers ikrafttræden, er det et problem i de områder, hvor afgift betales forudformere end 3 måneder. DAB foreslår derfor, at de nye regler skal træde i kraft senest 1 år efter lovens og retningsliniernes vedtagelse.

Afslutningsvist skal DAB hermed udtrykke en tak til restaurationslovsudvalget for den forståelse, der er udvist overfor DAB's ønsker og synspunkter.

DAB er fortsat til rådighed, såfremt udvalgets overvejelser giver anledning hertil, og DAB skal fortsat anmode om at blive hørt i disse spørgsmål, der har vital betydning for branchens eksistensgrundlag. Tilsvarende hvad angår udformingen af regler og retningslinier, som overlades til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen.

Med venlig hilsen

p.b.v.

JEANETTE OPFENHEIM

Jeanette Oppenheim

ADVOKAT

NIKOLAJ PLADS 26 . 1067 KØBENHAVN K
TELEFON 01 12 22 33 . TELEFAX 01 32 22 13

BILAG 1.

Hidtidig grundlag for antal morskabsautomater:
Anslået ud fra 1986 grundlag 8.000 stk.

Optælling december 1988:

Selectivt udsnit dækkende hele landet:

- 3 firmaer København/Sjælland
- 1 firma Fyn
- 4 firmaer Jylland

De udvalgte firmaer repræsenterer ca. 20 % af det totale marked.

Antal gevinstgivende automater.....315 stk.
Bruttoindspilning incl. moms 21.635.122 kr.
Driftsresultatet vist på bilag 2:

Antal morskabsautomater..... 1.032 stk.
Bruttoindspilning incl. moms 15.922.412 kr.
Driftsresultat vist på bilag 3:

Da antal gevinstgivende automater er kendt (1987 = 1-640 stk.)
p.g.a. registrering, kan antallet af morskabsautomater opgøres
forholdsmæssigt:

$$\frac{1.032 \times 1.640}{315} = 5.373$$

Antal morskabsautomater dec. 1988 5.400 stk.

Reduktion i perioden 1986-1989 (8.000 - 5.400) 2.600 stk.

Årsag til reduktion:

- manglende rentabilitet jfr. bilag 3:

Enhver form for afgift på morskabsautomaterne må modsvares af en
tilsvarende lettelse på afgift af gevinstgivende automater.

En yderligere kraftig reduktion må selvfølgelig forventes.

Endelig henvises til vedlagte bilag 4, der, som tidligere oplyst,
illustrerer udviklingen fra 1986 til i dag.

København, den 3. januar 1989

Jeanette Oppenheim
ADVOKAT
NIKOLAJ PLADS 26 . 1067 KØBENHAVN K
TELEFON 01 12 22 33

BILAG 2.

Gevinstgivende automater.

Gennemsnit 1988:

Bruttoindspilning incl. moms		21.635.112 kr.
Pr. automat	$\frac{21.635.112}{315}$	68.682 kr.
Heraf udgør moms 18,03%		<u>12.384 kr.</u>
Nettoindspilning		56.298 kr.
Afgift		13.500 kr.
Nettoindspilning efter afgift		42.798 kr.
Automatfirmaets andel		21.399 kr.
Omkostninger:		
Renoveringsskilt/ombygning	9.000 kr.	
Reserve dele/service	4.800 kr.	
Afskrivninger	3.000 kr.	
	16.800 kr.	16.800 kr.
Driftsresultat		4.599 kr.

København, den 3. januar 1989

Jeanette Oppenheim
ADVOKAT
NIKOLAJ PLADS 26 . 1067 KØBENHAVN K
TELEFON 01 12 22 33

BILAG 3.

Morskabsautomater.

Gennemsnit 1988:

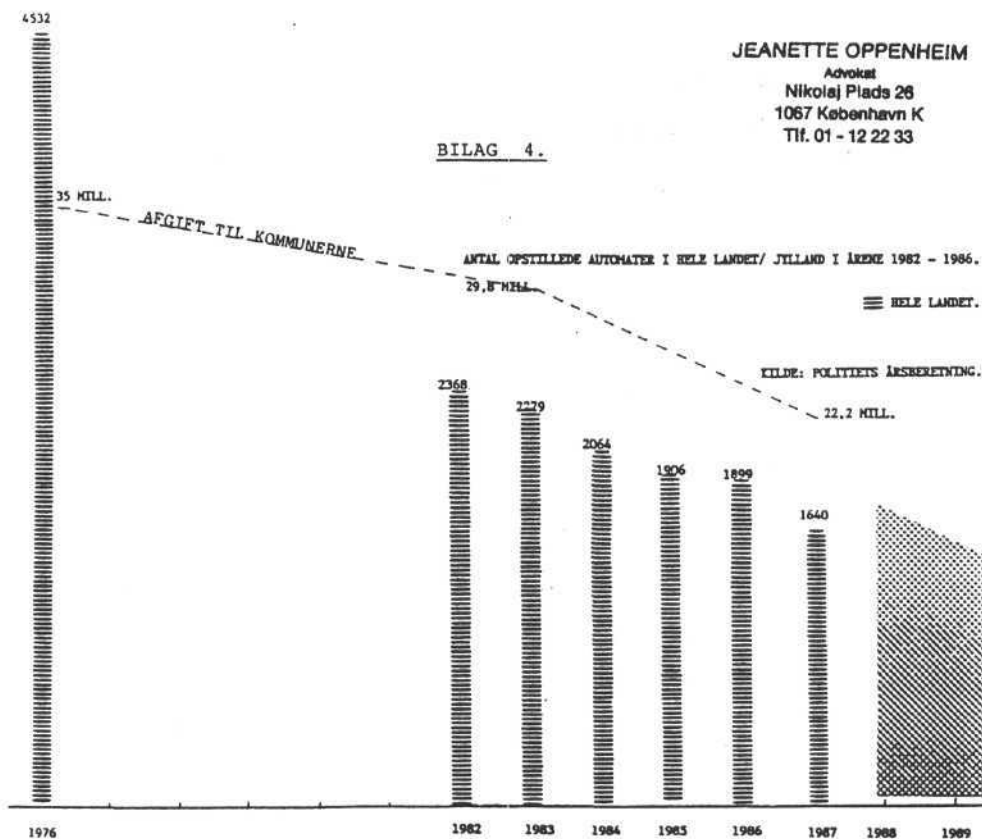
Bruttoindspilning incl. moms		15.922.414 kr.
	<u>15.922.414</u>	15.429 Kr.
Pr. automat	1.032	
Heraf udgør moms	18,03%	<u>2.823 kr.</u>
Nettoindspilning		12.606 kr.
Automatfirmaets andel		6.303 kr.
Omkostninger:		
Forbrug af print/datamedie	2.806 kr.	
Reserve dele/service	743 kr.	
Afskrivninger	<u>2.400 kr.</u>	<u>5.949 kr.</u>
Driftsresultat	354	Kr

København, den 3. januar 1989

JEANETTE OPPENHEIM

Advokat
Nikolaj Plads 28
1067 København K
Tlf. 01 - 12 22 33

BILAG 4.

1976:
Antal registrerede automater 4.532
Afgift til kommunerne 35 Mill.
Gennemsnitsafgift pr. stk. (35 Mill./4.532) = 7.723 kr.

1987:
Antal registrerede automater 1.640
Afgift til kommunerne 22.2 Mill.
Gennemsnitsafgift pr. stk. (22.2 Mill./1.640) = 13.537 kr.

Vi kan herefter gå ud fra, at afgiftsprovenuet kommer i nærheden af 35 Mill. såfremt afgifterne halveres. Omregnet til en %afgift vil det være ca. 30 - 33%, men heraf udgør sommen de 22%, ergo så afgiften på gevinstgivende automater max. være 10 - 11%.

EN EYT. ENSARTET AFGIFT PÅ BEGGE AUTOMATTYPER MÅ DERFOR VÆRE CA. 3%.

København, den 3. januar 1989

